

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik
do Uchwały Nr IX/53/15
Rady Miejskiej w Słupsku
z dnia 25 marca 2015 roku

STRATEGIA ROZWOJU MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA SŁUPSKA NA LATA 2014-2020

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014-2020 została opracowana przez IPC Instytut Badawczy z Wrocławia na podstawie umowy z Miastem Słupsk nr A.RZP.66/2014 z dnia 09.06.2014 r.

Strategię opracowano w ramach projektu pn.: „Diagnoza – strategia – inwestycja – rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska” współfinansowanego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2007-2013 w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych”.

Opracował zespół w składzie:

Sławomir Cieśla

Anna Gabory

Marek Karłowski

Artur Kotliński

Żaneta Rosiak

Jarosław Sawicki

Bożena Tylikowska

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	5
II. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – PODSUMOWANIE DIAGNOZY.....	8
ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF MS.....	8
III. ANALIZA SWOT.....	14
IV. ANALIZA SWOT / TOWS	21
PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT/TOWS	23
WYBÓR TYPU STRATEGII	24
V. CZĘŚĆ STRATEGICZNA	25
WIZJA.....	25
MISJA	26
CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	26
SEKTOROWE PLANY DZIAŁAŃ.....	45
SYSTEM WDRAŻANIA I ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ	46
ZINTEGROWANE POROZUMIENIE TERYTORIALNE (ZPT)W MOF MS	46
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	49
MONITORING	49
EWALUACJA.....	50
BUDŻET/ FINANSOWANIE	50
SPÓJNOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	52
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	59
VII. KONSULTACJE SPOŁECZNE	60
BADANIA ILOŚCIOWE	60
SPOTKANIA KONSULTACYJNE I WARSZTATOWE.....	61
KONSULTACJE PROJEKTU DOKUMENTU	62
VIII. SPIS TABEL.....	63
IX. SPIS RYSUNKÓW	63
XI. ZAŁĄCZNIKI.....	63

SPD - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	63
SPD - INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY	81
SPD - PRZESTRZEŃ PUBLICZNA	95
SPD- INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA.....	111
SPD - GOSPODARKA I TURYSTYKA	125
RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH.....	149
OPINIA JEDNOSTKI NAUKOWEJ NA TEMAT OPRACOWANEJ STRATEGII.....	211

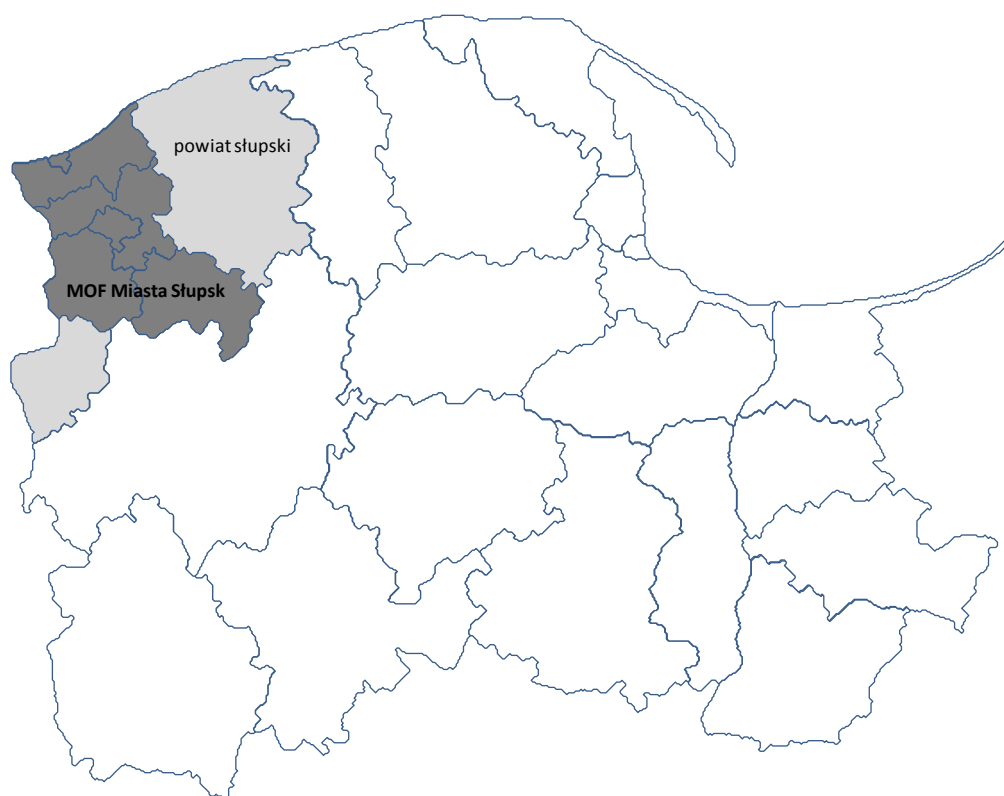

I. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020 powstała w celu umożliwienia realizacji ponadlokalnych, wspólnych działań, wychodzących poza granice jednej gminy. Ma ona ułatwić samorządom lokalnym przygotowanie i realizację wspólnych przedsięwzięć w oparciu o zasoby własne, jak i pojawiające się różnorodne możliwości wsparcia zewnętrznego.

Zakres terytorialny opracowania obejmuje obszar wzajemnie zintegrowany i wzajemnie na siebie oddziałujący pod względem społeczno-gospodarczym, który tworzą następujące jednostki: Miasto Słupsk, Powiat Słupski, Miasto Ustka, Gmina Ustka, Gmina Słupsk, Gmina Kobylnica i Gmina Dębica Kaszubska.

Wykres 1. Położenie MOF Miasta Słupska w woj. pomorskim na tle powiatu słupskiego

Źródło: Opracowanie własne

Realizacja Strategii wymagać będzie zarządzania zintegrowanego: współpracy i koordynacji prac samorządów terytorialnych. Współpraca powinna być dobrze zaplanowana, a skoordynowane działania mogą przyczynić się do maksymalizacji efektów ponoszonych nakładów ze środków publicznych, co w sumie ma przyczynić się do wzrostu konkurencyjności i zdynamizowania rozwoju MOF MS.

Zakładana w najbliższych latach intensyfikacja procesów modernizacyjnych i rozwojowych Polski wpłynie bezpośrednio na przyspieszenie i wzmocnienie obserwowanych w ostatnich latach (po wejściu Polski do UE) kierunków zmian polskiej przestrzeni. Proces ten będzie zachodził jednocześnie ze zmianami w przestrzeni europejskiej warunkowanymi globalnymi procesami rozwojowymi oraz pogłębieniem integracji gospodarczej i politycznej wewnątrz UE, a także krajami sąsiednimi.¹

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju dostrzega problem różnic między obszarami kraju i nierównomierność tempa rozwoju. Dla realizacji celów związanych z geografią rozwoju istotna jest taka polityka, która wykorzystując mechanizm terytorialnego równoważenia rozwoju, skupiona będzie na wzmocnieniu procesów integracyjnych i powiązań funkcjonalnych.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) proponuje nowe ujęcie problematyki zagospodarowania przestrzennego i wprowadza współzależność celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej, wiąże planowanie strategiczne z programowaniem działań w ramach programów rozwoju i programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE.

Przestrzeń kraju widziana jest jako obszar różnicowania przebiegu i efektów procesów społeczno-gospodarczych, środowiskowych i kulturowych. Procesy te w dużej mierze są niezależne od istniejących struktur administracyjnych zarządzania procesami rozwojowymi.

KPZK wprowadza pojęcie tzw. obszarów funkcjonalnych. W skład podstawowych węzłów sieci powiązań funkcjonalnych miast wchodzić będą:

- Stolica i największe polskie miasta,
- Miasta wojewódzkie o znaczeniu krajowym,
- Ośrodki regionalne, stanowiące ważny element równoważenia rozwoju kraju, do których KPZK 2030 zalicza Słupsk.²

KPZK 2030 definiuje miejski obszar funkcjonalny jako układ osadniczy ciągły przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek (gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich) i składający się ze zwartego obszaru miejskiego oraz powiązanej z nim funkcjonalnie strefy zurbanizowanej. Obszar funkcjonalny charakteryzuje się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi oraz jednolitymi celami rozwoju.

KPZK 2030 wyróżnia także obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej. Zaliczyć do nich można m. in. obszary funkcjonalne obszarów przybrzeżnych, polską wyłączną strefę ekonomiczną na morzu oraz obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy.

Wyznaczenie obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych służy zwiększeniu potencjału demograficznego, wzmocnieniu funkcji metropolitalnych i wykorzystaniu wewnętrznego potencjału

¹ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

² Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

oraz rozbudowie właściwych powiązań funkcjonalnych. Ośrodki te mogą być włączone w sieć węzłów metropolii sieciowej i dzięki dobrej lokalizacji zapewniać spójny i policentryczny rozwój, zwiększać przestrzenną i funkcjonalną równowagę systemu osadniczego, przeciwdziałać powstawaniu pustki osadniczej. Wokół miast regionalnych następuje suburbanizacja i przenoszenie funkcji gospodarczych do stref zewnętrznych.³

Słupsk w tym systemie odgrywa szczególną rolę w pasie Pomorza Środkowego. Uwarunkowania rozwoju MOF Miasta Słupska związane są położeniem w przestrzeni kraju ośrodka określonego w KPZK 2030 jako ośrodka regionalnego – ośrodka integracji przestrzeni kraju na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Istotne znaczenie dla procesów rozwojowych posiada położenie nadmorskie, funkcja turystyczna i uzdrowiskowa, występowanie obszarów chronionych oraz zagrożenie powodziowe.

Strategię opracowano z uwzględnieniem zasad zgodności programowej z podstawowymi dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi przy wykorzystaniu modelu ekspercko-partycypacyjnego. Polega on na możliwie szerokim udziale władz i społeczności lokalnej w pracach nad strategią, przy jednoczesnym zaangażowaniu ekspertów zewnętrznych, odpowiadających między innymi za przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych oraz przygotowanie końcowej wersji dokumentu

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014 – 2020 jest najważniejszym dokumentem MOF MS, który wyznacza kluczowe długoterminowe cele i kierunki rozwoju. Dokument obejmuje lata 2014-2020. Przyjęcie takiego horyzontu czasowego pozwala na dostosowanie strategii do wymogów wynikających z obowiązującej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Dokument składa się z dwóch części, tj. części analityczno-diagnostycznej oraz części strategicznej, która obejmuje wizję, misję, cele strategii, wdrażanie, monitoring i ewaluację strategii. W części strategicznej w pierwszej kolejności sformułowano wizję rozwoju. Wizję celowo umieszczono na wstępie, ponieważ to od niej rozpoczął się proces współpracy. Taka też jest logika tworzenia nowoczesnych dokumentów. Następnie zostały określone kierunki i cele strategiczne oraz operacyjne realizacji strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego.

W kolejnych rozdziałach przedstawiono rekomendacje wdrażania Strategii – zawierające najważniejsze wnioski dotyczące budowy systemu wdrażania, opartego o współpracę z instytucjami, podmiotami z obszaru funkcjonalnego oraz monitoring i ewaluację strategii, czyli założenia dotyczące monitorowania realizacji Strategii oraz zalecenia odnoszące się do jej ewaluacji.

Dokument Strategii poddany został konsultacjom społecznym.

Redaktorzy dokumentu pragną serdecznie podziękować wszystkim uczestnikom konsultacji za wkład merytoryczny w ostateczny kształt dokumentu Strategii.

³ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

II. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – PODSUMOWANIE DIAGNOZY

ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF MS

Słupsk - obok Koszalina, to największy ośrodek miejski, położony pomiędzy aglomeracjami: Szczecin i Trójmiasto. Główna arteria komunikacyjna Polski północnej, droga krajowa nr 6, łączy przestrzeń MOF MS z tymi ośrodkami oraz z siecią dróg szybkiego ruchu Europy Zachodniej.

Polityka transportowa jest jedną z kluczowych polityk UE mających istotny wpływ na zagospodarowanie przestrzeni kraju. Jej kluczowym elementem jest Transeuropejska Sieć Transportowa (TEN-T). Przebieg sieci TEN-T tworzonej z punktu widzenia interesów transportowych całej Unii Europejskiej oraz realizacja odpowiedniej jakości inwestycji są kluczowe dla możliwości rozwojowych UE, powiększania dostępności terytorialnej oraz podwyższania konkurencyjności miasta.⁴

Budowa drogi ekspresowej S6 (Gdańsk – Szczecin) jest jedną z najważniejszych inwestycji dla regionu Polski północnej. Planowana droga ekspresowa S6, należy obok autostrady A1 i planowanej drogi ekspresowej S7 do najważniejszych tras drogowych województwa pomorskiego i najważniejszych powiązań krajowego systemu komunikacyjnego (sieć TEN-T). Łączy największe miasta Polski Północnej: Gdańsk, Szczecin, Gdynię, Koszalin i Słupsk. Od niej odchodzą w kierunku północnym drogi obsługujące nadmorskie obszary turystyczne, zaś w kierunku południowym połączenia do centrum kraju. Budowa drogi ekspresowej S6 Szczecin – Gdańsk spowoduje skrócenie czasu dojazdu do ośrodków ponadregionalnych i ośrodków turystycznych oraz wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej makroregionu Północnego, a zwłaszcza Pomorza Środkowego, jako obszaru zaliczonego do najgorzej dostępnych w skali całego kraju.⁵

KPZK 2030 wskazuje na potrzebę powiązania największych miast kraju, w tym Słupska, siecią nowoczesnych linii kolejowych. Podstawą systemu komunikacyjnego powinny być multimodalne węzły przesiadkowe, zapewniające łatwy dostęp do przystanków, integrację taryfową i rozkładową. Szczególne znaczenie, w kontekście wyzwań rozwoju kraju, ma powiązanie komunikacyjne Słupska z aglomeracją trójmiejską oraz z Koszalinem. Efektywny i nowoczesny system komunikacyjny wspierać będzie wymianę wiedzy oraz tworzenie powiązań kooperacyjnych zarówno biznesowych, jak też instytucji publicznych. Tym samym przyczyniać się będzie do wzrostu konkurencyjności miast i ich obszarów funkcjonalnych.

Miasto Słupsk i jego obszar funkcjonalny są miejscem skupiania zasobów kapitału ludzkiego na obszarze Pomorza Środkowego, co przyczynia się do wzrostu konkurencyjności w skali regionalnej.

⁴ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁵ Kontrakt Terytorialny dla Województwa Pomorskiego, Stanowisko negocjacyjne Samorządu Województwa Pomorskiego

Zarówno przestrzeń bezpośredniego otoczenia Słupska, jak też dalsze otoczenie, np. powiaty bytowski, sławieński oraz cały obszar powiatu słupskiego, tworzą zaplecze kapitału ludzkiego dla procesów gospodarczych zachodzących najdynamiczniej w obrębie obszaru funkcjonalnego. Sieć powiązań ośrodków powiatowych i lokalnych oraz obszarów wiejskich powinna być zintegrowana efektywnym systemem komunikacji.

Najsilniejsze związki funkcjonalne ze Słupskiem występują w gminach bezpośredniej strefy podmiejskiej, tj. gminie Słupsk i Kobylnica. Obszar tych gmin stanowi miejsce migracji mieszkańców Słupska. Barię w rozwoju może być brak spójności studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w dalszej kolejności także miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie pod kątem zadbania o to, aby bilans trendów demograficznych i zapotrzebowania na nowe tereny do zabudowy był rozpatrywany w skali całego obszaru funkcjonalnego.

W otoczeniu Słupska niezbędne są inwestycje zarówno w kapitał ludzki jak również infrastrukturę techniczną i turystyczną. Najbliższe otoczenie Słupska będzie miejscem dynamicznych procesów demograficznych. W ślad za tym powinny nadążać procesy związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej. Zagrożeniem dla zrównoważonego rozwoju tych obszarów, jak również pasa nadmorskiego, może być częściowo niekontrolowana suburbanizacja. Niekontrolowany rozwój budownictwa powoduje rozwój rozproszonych form osadniczych. Koszty budowy infrastruktury technicznej w zabudowie rozproszonej są wyższe. Wyższe są także koszty utrzymania tej infrastruktury. Niekontrolowany rozwój budownictwa wpływa negatywnie na ład przestrzenny.

Zagrożeniem dla procesów rozwojowych zachodzących na obszarze funkcjonalnym są i mogą być niekorzystne uwarunkowania demograficzne. Są nimi w szczególności odpływ młodych do dynamiczniej rozwijających się aglomeracji, niskie wskaźniki urodzeń oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Decyzje migracyjne w największym stopniu uwarunkowane są czynnikami natury ekonomicznej. MOF MS charakteryzuje się ciągle wysokimi wskaźnikami bezrobocia na tle kraju. Odnotowano również spadek liczby podmiotów gospodarczych oraz liczby osób prowadzących działalność gospodarczą. W branży turystycznej nie odnotowano wzrostu liczby udzielonych noclegów.

Gospodarka MOF MS opiera się na małych i średnich przedsiębiorstwach oraz wysokim, w porównaniu do innych regionów Polski, poziomie indywidualnej przedsiębiorczości. Wskaźniki rozwoju gospodarczego wyróżniają obszar funkcjonalny na tle Pomorza Środkowego. Gospodarka obszaru funkcjonalnego jest silnie związana z lokalnym potencjałem. Obserwuje się znaczne zróżnicowanie profilu gospodarczego. Ważną rolę pełni gospodarka morską, przemysł przetwórczy, spożywczy, przemysł lekki, motoryzacyjny, drzewny oraz rolnictwo.

Ważnym zadaniem zarządzających MOF MS powinno być wspieranie powiązań gospodarczych oraz wsparcie tworzenia i umacnianie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym inteligentnych specjalizacjach. Niewątpliwym atutem MOF MS jest działalność Słupskiego Inkubatora Technologicznego (SIT), który zlokalizowany jest w mieście Słupsk na terenie Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inkubator posiadający nowoczesne zaplecze w postaci Pracowni Automatyki, Robotyki i Systemów Wizyjnych wspiera rozwój nowoczesnej gospodarki w regionie opartej o

innowacje i energie odnawialne. SIT to miejsce, w którym stwarzane są możliwości dla rozwoju Start-up'ów i powstawania nowych podmiotów gospodarczych.

Podniesienie atrakcyjności inwestowania wymaga zapewnienia inwestorom odpowiednich kadr. Kształcenie akademickie powinno być dostosowane do potrzeb miejscowego rynku pracy. Rozwój ośrodka akademickiego podniósłby ponadto rangę ośrodka miejskiego Słupsk i stworzył region na młodych.

W odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców i przeobrażeń związanych z tworzącą się nowoczesną gospodarką niezwyklej wagi jest podjęcie zadań związanych ze wzmocnieniem i rozwojem edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE. Konieczne są także działania mające na celu wzmocnienie systemu infrastruktury edukacyjnej, naukowej oraz IT. Wpłynie to pozytywnie na poprawę konkurencyjności firm zlokalizowanych w MOF MS oraz zwiększy atrakcyjność inwestycyjną.

Kształcenie kadr dla gospodarki MOF MS, podobnie jak poprawa drożności komunikacyjnej i logistycznej wpłynie na poprawę atrakcyjności inwestowania oraz konkurencyjność firm działających na tym obszarze. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej związana jest m. in. z analizą dostępności transportowej. W tym aspekcie kluczowe wydają się być inwestycje budowy drogi szybkiego ruchu S6 oraz modernizacja portu w Ustce. Kluczowe będą także inwestycje uzupełniające wewnątrz obszaru funkcjonalnego, poprawiające dostępność terenów inwestycyjnych, portu w Ustce oraz kurortów nadmorskich.

O atrakcyjności inwestycyjnej decyduje także dostępność terenów inwestycyjnych. MOF MS dysponuje zasobem takich terenów objętych statusem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Tereny te pod względem wielkości (w jednym kawałku od 9 ha do 82 ha) i potencjału stanowią strategiczne obszary inwestycyjne województwa pomorskiego i całego Pomorza. Zlokalizowane są w korytarzu dróg krajowych nr 6 i 21. Strefa oferuje ulgi w podatku dochodowym dla inwestorów strefowych, natomiast miasta i gminy dodatkowo oferują ulgi w podatku od nieruchomości.

Niezbędne jest podejmowanie bieżących działań związanych z przygotowaniem tych terenów dla wybranych inwestycji i uzbrojenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Przyciąganie nowych inwestycji zaowocuje tworzeniem nowych miejsc pracy.

Na zwiększenie konkurencyjności firm działających w MOF MS oraz atrakcyjności inwestycyjnej wpływ może mieć otwarcie się na Morze Bałtyckie oraz prognozowana intensyfikacja powiązań gospodarczych w regionie Morza Bałtyckiego.

Współodpowiedzialność za zagospodarowanie przestrzenne obszarów przybrzeżnych, zgodnie z zasadą współwładztwa oraz subsydiarności, spoczywa na organach administracji państwowej (administracja centralna, w tym Urzędy Morskie) oraz samorządu terytorialnego wszystkich poziomów, na podstawie przyznanych im kompetencji.

Aby stworzyć podstawy do integracji przestrzeni obszarów morskich i wykorzystać ją w sposób optymalny, opracowane zostanie studium zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przybrzeżnych. Studium obejmować będzie zagadnienia rozwoju społecznego, gospodarczego oraz

ochrony środowiska w przestrzeni i jej zagospodarowania, stymulując utrwalenie rozwoju zrównoważonego na obszarach strefy poprzez:

- Wzmocnienie postaw rozwojowych polskiego wybrzeża z zakresie krajowych sieci transportowych, komunikacyjnych i energetycznych,
- Wykorzystanie gospodarcze obszarów morskich w zgodzie z uwarunkowaniami środowiska i przyrody,
- Systemowe działania służące ochronie brzegu morskiego przed erozyjnym działaniem Bałtyku i zagrożeniem powodzią sztormowymi i jego zagospodarowaniu,
- Wynikające z międzynarodowych zobowiązań Polski w zakresie ochrony środowiska, w szczególności ochrony wód bałtyckich, systemowe działania służące poprawie czystości wód przymorskich i rzek wpadających do Bałtyku⁶.

Zadaniem samorządów tworzących MOF MS będzie aktywne uczestnictwo w opracowaniu studium zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przybrzeżnych oraz współuczestnictwo w realizacji założeń tego planu.

Położenie nadmorskie oprócz specyficznych uwarunkowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym wpływa na rozwój gospodarczy. Szczególne miejsce na mapie gospodarczej MOF MS posiada nadmorski kurort Ustka. Położenie nadmorskie determinuje rozwój funkcji turystycznej, która posiada duże znaczenie w gospodarce MOF MS. Port w Ustce powinien ponadto stać się ważnym węzłem komunikacyjnym, umożliwiającym integrację różnych form transportu (transport drogowy, kolejowy, morski). Ustka to również uzdrowisko. Dzięki walorom uzdrowiskowym możliwe jest rozwijanie oferty turystycznej także poza sezonem wakacyjnym.

Port w Ustce powinien być „oknem na świat” dla przedsiębiorców z obszaru funkcjonalnego oraz spoza niego. Port w Ustce jest węzłem transportowym, powiązany z dalszym otoczeniem poprzez drogi kołowe, linię kolejową, rzekę Słupię, a także poprzez morskie drogi wodne. Warunkiem funkcjonowania i rozwoju portu morskiego w Ustce jest budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury zapewniającej dostęp do portu oraz infrastruktury portowej. „Otwarcie się na Morze Bałtyckie” MOF MS sprzyjać będzie prognozowana intensyfikacja powiązań gospodarczych w regionie Morza Bałtyckiego. W wyniku inwestycji w sieć drogową oraz kolejową w kraju ulegnie zmianie dostępność portu w Ustce. Zmiana ta dotyczyć będzie przede wszystkim poszerzenia obszaru dostępności drogowej portu w Ustce.

Obszar funkcjonalny posiada silnie rozwiniętą funkcję turystyczną na obszarze gmin nadmorskich. Walory przyrodnicze oraz kulturowe umożliwiają dalszy rozwój turystyki i rozwój atrakcyjnych produktów turystycznych. Poprawa dostępności drogowej zwiększy konkurencyjność nadmorskich kurortów. „Otwarcie się na Morze Bałtyckie” pozytywnie wpłynie na wykorzystanie potencjału

⁶ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

turystycznego. Na obszarze MOF MS niezbędne są inwestycje poprawiające infrastrukturę turystyczną oraz wspólne przedsięwzięcia o charakterze promocyjno-informacyjnym.

Ruch turystyczny skupia się głównie na Wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Priorytetem powinno być dalsze wzmacnianie jakości oferty turystycznej na tym obszarze oraz jednoczesne kształtowanie oferty turystycznej w oparciu o atrakcje i walory turystyczne pozostałych gmin. Istotne znaczenie posiadać będzie rozwój odpowiedniej infrastruktury turystycznej, w szczególności szlaków rowerowych, pieszych, parkingów, informacji turystycznej.

Sąsiedztwo obszaru polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej uznanej przez KPZK 2030 jako jeden z typów obszarów funkcjonalnych, odgrywa istotne znaczenie w rozważaniach nad Strategią rozwoju MOF MS. Plan zagospodarowania tego obszaru funkcjonalnego jest częścią planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i jest skorelowany ze studium zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przybrzeżnych. Zawiera ustalenia wiążące samorządy województw, a za sprawą planu wojewódzkiego także wybrane gminy powiązane z obszarem objętym planem, głównie w zakresie infrastruktury technicznej.⁷

Zasobem obszaru funkcjonalnego jest przestrzeń, zarówno na lądzie jak i na morzu. Umożliwia to rozwój różnych form energetyki odnawialnej. Ograniczeniem w wykorzystaniu przestrzeni zarówno na lądzie jak i morzu jest występowanie cennych przyrodniczo obszarów, a także w Ustce – funkcji uzdrowiskowej. Wybrzeże Bałtyku jest szczególnym obszarem ochrony. Konieczność ochrony przyrody wpływa na możliwości rozwoju i realizacji wybranych inwestycji.

Konieczne jest m. in. wdrożenie odpowiedniego systemu regulacji i decyzji, pozwalającego na kontrolowanie procesów suburbanizacji, planowanie na obszarach rozwojowych i stosowanie planowania funkcjonalnego, uwzględniającego również aspekt społeczny oraz ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. W planowanych systemach regulacji i decyzji oraz monitoringu zjawisk przestrzennych utrzymana zostanie zasada uwzględniania aspektów ochrony środowiska.⁸

Jednym z ważniejszych wyzwań MOF MS jest zapewnienie właściwego gospodarowania wodami jako elementu różnorodności biologicznej, ale i podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego. Zrównoważone gospodarowanie wodami ma również znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej. Jest to kwestia mająca ścisłe powiązanie z polityką przestrzenną i zapewnieniem ładu przestrzennego.⁹ Szczególnym wyzwaniem jest ochrona przeciwpowodziowa na obszarze zlewni rzeki Słupi. Jednym z priorytetów jest właściwe zarządzanie wodami opadowymi na terenie zlewni rzeki Słupi, które powinno dążyć do zmniejszenia negatywnych oddziaływań ekstremalnych zjawisk pogodowych powodujących wylewania, zalewania i podtopienia, do poprawy retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz zwiększenie stopnia ich zagospodarowania.

⁷ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁸ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁹ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Aby osiągnąć wyznaczone cele rozwoju, MOF MS powinien być sprawnie zarządzany – w sposób skuteczny, efektywny i partnerski, poprzez coraz bardziej zintegrowane działania obejmujące cały obszar funkcjonalny oraz aktywną współpracę z mieszkańcami.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030 podkreśla, że istotnym elementem zmian w zakresie zwiększania sprawności i efektywności państwa jest sposób jego organizacji: struktura, podział kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy koordynacji i współpracy oraz umiejętność zarządzania procesami, tak by państwo mogło skutecznie reagować na wyzwania wynikające z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. „Sprawne zarządzanie” dotyczy zarówno naczelnych organów państwa, centralnej administracji rządowej i podległych jej instytucji, jak i podmiotów funkcjonujących na różnych poziomach terytorialnego podziału kraju, tj. administracji rządowej w terenie oraz administracji samorządowej.

Z kolei KPZK 2030 podkreśla, że konieczna jest też zmiana filozofii i zdecydowane przejście od modelu administrowania do zarządzania rozwojem. Kluczową kwestią jest właściwe – a więc równocześnie realistyczne i ambitne - określanie celów rozwojowych i zaprojektowanie instrumentów ich realizacji, a następnie podejmowanie konsekwentnych działań prowadzących do ich urzeczywistnienia. Zarządzanie rozwojem wymaga nie tylko determinacji władzy publicznej, lecz także partnerskiego zaangażowania ze strony uczestników społeczeństwa obywatelskiego i większego otwarcia się instytucji publicznych na idee i rozwiązania płynące od obywateli.

III. ANALIZA SWOT

Syntezę ustaleń diagnostycznych, które w sposób pełny przedstawiono w dokumencie *Diagnoza społeczna mieszkańców miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska* (I tom Strategii) przedstawiono przy pomocy narzędzia analizy SWOT. Polega ona na określeniu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń mogących wpłynąć na rozwój MOF MS.

Analiza SWOT obejmuje analizę:

- Mocnych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości OF mających pozytywny charakter z punktu widzenia jego przyszłego rozwoju (wszystko to, co stanowi zaletę MOF MS).
- Słabych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze (wszystko to, co stanowi barierę rozwoju MOF MS).
- Szans, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem gmin MOF Miasta Słupska lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jego obszarze (szanse korzystnej zmiany MOF MS).
- Zagrożeń, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na dalszy rozwój MOF Miasta Słupska (niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej MOF MS).

Analiza SWOT MOF MS ukazana została w 3 klasycznych sferach, tj. przestrzennej, gospodarczej oraz społecznej.

- *Sfera przestrzenna* obejmuje zagadnienia związane z przestrzenią i środowiskiem (położenie geograficzne, sieć osadnicza, zasoby naturalne i kulturowe, dominujące formy zagospodarowania przestrzeni) oraz infrastrukturą techniczną (komunikacja, drogi i transport, obwodnice, ochrona środowiska, gospodarka wodno-kanalizacyjna, gospodarka odpadami).
- *Sfera gospodarcza* obejmuje zagadnienia związane z przedsiębiorczością (dominujące branże, główni pracodawcy, podmioty gospodarcze, struktura branż gospodarki) oraz sferą technologiczną.
- *Sfera społeczna* obejmuje zagadnienia związane z kapitałem ludzkim (demografia, wykształcenie, rynek pracy, źródła utrzymania, uczestnictwo w kulturze) oraz infrastrukturą społeczną (infrastruktura edukacyjna, kulturowa, sportowa i rekreacyjna, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kapitał społeczny związany z działalnością organizacji pozarządowych).

Poszczególne czynniki rozwojowe poddane zostały analizie i ocenie pod kątem celów rozwojowych MOF MS m. in. w trakcie warsztatów strategicznych.

SFERA PRZESTRZENNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, „Kraina w Kratę w Dolinie Rzeki Moszczenicki” w tym Swołowo. Ponadto wysokie walory przyrodnicze posiada pas nadmorski. - Dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez Ustkę i Gminę Ustka. - Położenie w pasie drogi krajowej numer 6 pomiędzy Szczecinem i Gdańskiem (docelowo S6). - Korzystne warunki naturalne dla rozwoju energetyki odnawialnej. - Wysoki % powierzchni objętej planami zagospodarowania przestrzennego. - Duże zasoby przestrzeni, w szczególności na terenie gmin wiejskich NOF MS. - Przebieg linii kolejowej, łączącej obszar funkcjonalny z dużymi miastami w Polsce (powiązane transportowe dzięki dostępowi do magistralnej trasy kolejowej Gdańsk – Stargard Szczeciński). - Budowa małej obwodnicy Słupska, która poprawi komunikację w MOF na linii północ-południe. - Tworząca się strefa podmiejska Słupska na obszarze gminy Słupsk oraz Kobylnicy.	- Brak dróg ekspresowych w kierunku południowym oraz na osi wschód-zachód. - Niedostateczny stan infrastruktury drogowej i kolejowej. - Ograniczenie roli transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich. - Występowanie obszarów zdegradowanych, które znajdują się na terenie wszystkich jednostek MOF Miasta Słupska (tereny byłych PGR-ów, obszary poprzemysłowe, centra miast Słupska i Ustki). - Niedostateczna dostępność komunikacyjna Słupska wewnątrz OF w szczególności z obszaru gmin Ustka oraz Dębica Kaszubska. - Znaczna odległość do najbliższego lotniska wykonującego komunikacyjne przewozy pasażerskie. - Zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji w szczególności na obszarach gmin Słupsk, Kobylnica, Dębica Kaszubska oraz Ustka. - Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych. - Niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna na obszarze gmin wiejskich obszaru funkcjonalnego. - Brak multimodalnego węzła komunikacyjnego. - Brak w infrastrukturze zagospodarowania brzegu rzeki Słupi.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój sieci TEN-T w kraju oraz polityka „otwarcia się na Morze Bałtyckie” – skutkująca wsparciem dla rozwoju portów morskich. • Budowa drogi ekspresowej S6. • Modernizacja linii kolejowych 405, 202. • Modernizacja i budowa dróg w kierunku południowym: drogi S11, DK21. • Modernizacja i budowa dróg w kierunku węzłów S6.	• Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju i niska dostępność transportowa regionu, jeden z najgorzej dostępnych komunikacyjnie obszarów Polski. • Słabo rozwinięty system transportu multimodalnego. • Niedostateczna współpraca i koordynacja inicjatyw rozwojowych w obszarach funkcjonalnych, zarówno z przyczyn wewnętrznych, jak też braku odpowiednich regulacji zewnętrznych (np. regionalnych). • Brak spójnej organizacji zarządzania regionalnym transportem zbiorowym. • Brak spójnego i sprawnego systemu transportowego i energetycznego, zintegrowanego z systemem europejskim. • Duża konkurencja pomiędzy poszczególnymi obszarami funkcjonalnymi o środki unijne.

PODSUMOWANIE:

MOF MS położony jest w przestrzeni kraju, która wykazuje się jedną z najniższych dostępności transportowych. Problemem Pomorza Środkowego jest brak dróg ekspresowych i autostrad oraz znaczne odległości do krajowego i europejskiego systemu tych dróg. Budowa drogi ekspresowej S6 jest jednym z priorytetów inwestycyjnych kraju. Powstanie drogi szybkiego ruchu łączącej największe ośrodki miejskie Polski Północnej oraz łączące je z europejską siecią dróg szybkiego ruchu przyspieszy integrację przestrzeni kraju. Kluczowe dla regionu Pomorza Środkowego są także inwestycje w drogi łączące północ z południem kraju, tj. drogi S11 oraz DK21, a także modernizacja linii kolejowych 405 i 202. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu zwiększy konkurencyjność dla lokalizacji nowych inwestycji w obszarze MOF MS, zwiększy dostępność najbliższego portu lotniczego oraz ułatwi i przyspieszy dojazd do nadmorskich kurortów. Istotny dla rozwoju powiązań komunikacyjnych jest dostęp do Morza Bałtyckiego oraz funkcjonujący port w Ustce. Dostępność drogowa oraz kolejowa portu w Ustce ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju. Dostępność drogowa nadmorskich kurortów oraz atrakcji turystycznych w sezonie wzmożonego ruchu turystycznego wpływa na konkurencyjność obszaru MOF MS jako destynacji turystycznej. Cechą szczególną przestrzeni MOF MS jest występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”. Wrażliwość środowiska przyrodniczego MOF MS wymaga realizacji zrównoważonej polityki

rozwoju. Ze względu na specyficzne cechy przestrzeni związane z położeniem nadmorskim realizacja polityki rozwoju MOF MS powinna być zintegrowana z planowaniem przestrzennym na poziomie krajowym i regionalnym. Poszczególne gminy powinny podejmować wspólne inicjatywy przeciwdziałające niekontrolowanej suburbanizacji. Wspólne planowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na optymalizację polityki inwestycyjnej samorządów MOF MS, w szczególności w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej oraz turystycznej.

SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wysoki poziom indywidualnej przedsiębiorczości oraz duża liczba podmiotów gospodarczych. - Działalność Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. - Działalność Słupskiego Inkubatora Technologicznego. - Istniejące porty w Ustce i w Rowach oraz przystanie morskie. - Wysoka rozpoznawalność turystyczna obszaru nadmorskiego (Ustka i gmina Ustka, Słowiński Park Narodowy) oraz istniejące produkty turystyczne. - Duże znaczenie turystyki w gospodarce obszaru funkcjonalnego w gminach nadmorskich. - Rosnące dochody własne gmin. - Wysokie wydatki inwestycyjne gmin na mieszkańca, świadczące o dynamizacji działań inwestycyjnych.	- Słabo wykorzystany potencjał gospodarczy i turystyczny portów. - Niski poziom dochodów mieszkańców. - Sezonowość turystyki. - Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna (szlaki rowerowe, piesze, kajakowe). - Znaczny odsetek bezrobotnych, w tym problem bezrobocia długotrwałego. - Niska atrakcyjność inwestycyjna wybranych zdegradowanych lub ujętych w programach rewitalizacji obszarów. - Brak perspektyw dla młodych ludzi. Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy (zarówno na poziomie szkół zawodowych i wyższych w obszarze MOF MS).
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. - Powstanie Słupskiego Ośrodka Akademickiego, intensyfikacja współpracy biznesu z nauką. - Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw wskutek reform systemowych.	- Systemowe bariery rozwoju gospodarki, zwłaszcza sektora MŚP. - Niska skuteczność polityki innowacyjnej i morskiej. - Koncentracja wzrostu i potencjału gospodarczego w dużych aglomeracjach

• Intensyfikacja powiązań gospodarczych w Regionie Morza Bałtyckiego i wzrost jego znaczenia w gospodarce globalnej. • Decentralizacja zarządzania rozwojem kraju, w tym finansami publicznymi. • Prognozowany wzrost przewozów we wszystkich gałęziach transportu oraz wzrost popytu na kompleksowe usługi transportowo-logistyczne. • Wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych, w tym zagranicznych, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju w regionie. • Reorientacja kierunków rozwoju sektora energetyczno-paliwowego w Polsce, związana z lepszym wykorzystaniem potencjału zasobów naturalnych i infrastrukturalnych Polski Północnej. • Wzrost gospodarczy oraz wzrost inwestycji publicznych, w dużej mierze współfinansowanych ze środków unijnych. • Urealnienie kierunków kształcenia na słupskich uczelniach wyższych pod kątem rzeczywistego zapotrzebowania rynku pracy.	• Niski poziom nakładów na B+R. • Trwałe osłabienie pozycji UE w globalnych relacjach gospodarczych, w tym dezintegracja struktur UE i jednolitego rynku europejskiego. • Konkurencyjność innych regionów turystycznych. • Niedostateczny rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie MOF. • Niedostateczna ilość zawieranych partnerstw w wykorzystaniu środków unijnych. • Niska dostępność transportowa MOF MS..

PODSUMOWANIE:

Gospodarka MOF MS opiera się na znacznym zróżnicowaniu branż oraz dobrze rozwiniętej indywidualnej przedsiębiorczości. Działania wspierające rozwój gospodarczy wspiera Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. za pośrednictwem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Istotne znaczenie w gospodarce MOF MS posiada gospodarka morska oraz turystyka. Szczególne znaczenie w tym kontekście posiada port w Ustce. Obszar nadmorski MOF MS jest znaną destynacją turystyczną. Najbardziej rozpoznawalnym miejscem jest uzdrowisko Ustka. Potencjał turystyczny nie jest jednak do końca wykorzystany. Ruch turystyczny skupia się głównie w pasie nadmorskim. Problem stanowi sezonowość turystyki, niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oraz problemy komunikacyjne. Pomimo wzrostu dochodów gmin oraz wydatków inwestycyjnych nie odnotowano spadku poziomu bezrobocia. Zagrożeniem dla procesów rozwoju MOF MS jest konkurencyjność dużych aglomeracji miejskich i skupianie się w nich zasobów rozwojowych. Powoduje to nierównomierny rozwój przestrzeni kraju i dynamizuje niekorzystne zjawiska demograficzne, np. migracje zarobkowe. Zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego przestrzeni kraju jest jednym z najważniejszych wyzwań polityki rozwoju Polski. Wsparciem dla procesów modernizacyjnych kraju może być prognozowany ponadprzeciętny w warunkach europejskich wzrost

gospodarczy oraz wzrost inwestycji publicznych współfinansowanych ze środków europejskich. Intensyfikacja powiązań gospodarczych w Regionie Morza Bałtyckiego i wzrost jego znaczenia w gospodarce kraju mogą pozytywnie oddziaływać na rozwój gospodarczy w MOF MS.

SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Duży ośrodek miejski Słupsk, będący centrum rozwoju społeczno-gospodarczego. • Pozytywne na tle kraju i podregionu słupskiego wskaźniki demograficzne. • Rosnąca aktywność społeczna związana z wzrastającą liczbą organizacji pozarządowych. • Znaczna dynamika budownictwa.	• Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który jest najintensywniejszy w miastach: Słupsk i Ustka. • Migracje zagraniczne. • Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. • Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. • Spadek liczby urodzeń w obszarze funkcjonalnym. • Niewystarczająca ilość parkingów samochodowych i infrastruktury przyjaznej rowerzystom. • Ograniczone możliwości do przebranżawiania się zawodowego osób długotrwale bezrobotnych. • Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego. • Degradacja zabudowy o wartości estetycznej i kulturowej np. zabudowy rybackiej, kamienic. • Brak parków rekreacyjnych oraz niewystarczająca ilość placów zabaw dla dzieci, niewystarczająca ilość lub zdegradowana infrastruktura sportowa. • Brak wystarczającej ilości żłobków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Przyciąganie nowych mieszkańców. • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	• Niska skuteczność reform systemowych w kraju w zakresie polityki społecznej.

- Rozwój efektywniejszego systemu pomocy społecznej.
- Aktywizacja zasobów pracy i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- Zatrudnienie specjalistów w zakresie usług medycznych i rehabilitacyjnych w celu zapewnienia mieszkańcom MOF należytej opieki medycznej.
- Budowa kapitału społecznego, tożsamości regionalnej, a także zwiększenie partycypacji społecznej.

- Nieefektywne wykorzystanie systemu edukacyjnego w zaspokajanie potrzeb rynku pracy i kreowania atrakcyjnego kapitału ludzkiego.
- Nie w pełni wykorzystane w życiu społecznym i gospodarczym możliwości technologii cyfrowych.

PODSUMOWANIE:

Jak pokazały badania związane z delimitacją, miasto Słupsk oddziałuje na otaczającą je przestrzeń, tworząc powiązania funkcjonalne. Są one najsilniejsze z gminami sąsiadującymi z przestrzenią miejską. Miasto Słupsk jest centrum rozwoju społeczno-gospodarczego dla obszaru Pomorza Środkowego. Przestrzeń miejska oraz jego najbliższe otoczenie skupia znaczny potencjał demograficzny, a także gospodarczy, wyróżniający MOF MS na tle regionu Pomorza Środkowego. Wysoką dynamikę inwestycji budowlanych – oprócz gmin podmiejskich, notuje się również w pasie nadmorskim. Pomimo, że Pomorze jest jednym z regionów kraju, które notuje jedno z najkorzystniejszych wskaźników demograficznych – to również w tej części Polski obserwuje się niekorzystne zmiany. Związane są one zarówno z procesami zachodzącymi wewnątrz obszaru funkcjonalnego, jak też oddziaływaniem dalszego otoczenia. W pierwszym wypadku związane są one z migracjami na otaczające miasto obszary wiejskie. Zjawisko to wpływa na przyspieszenie procesów takich jak starzenie się społeczeństwa w ośrodku miejskim oraz na dynamiczną zmianę liczby ludności w gminach wiejskich otaczających miasto. Wymaga to od zarządzających MOF MS uzgadniania procesów planowania przestrzennego i realizację wspólnej polityki rozwoju – uwzględniającej zachodzące zmiany oraz powiązania funkcjonalne, np. związane z codziennym przemieszczaniem się ludności oraz odpowiedni rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. Powodem migracji poza obszar funkcjonalny są względy ekonomiczne, związane z poszukiwaniem pracy. Poziom bezrobocia w MOF MS w ciągu kilku lat nie uległ zmniejszeniu. Kolejnym problemem jest wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. Przeciwdziałanie tym zjawiskom uzależnione jest od dynamiki procesów rozwojowych zachodzących zarówno w kraju, jak też na obszarze MOF MS. W ślad za prognozowanym rozwojem gospodarczym kraju, a także gospodarki MOF MS powinny iść reformy polityki społecznej. MOF MS powinien dążyć do poprawy efektywności kształcenia tworząc kadry dla lokalnej gospodarki, stąd niezwykle istotny jest rozwój szkolnictwa zawodowego o profilach dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy, a także powstanie Słupskiego Ośrodka Akademickiego kształcącego specjalistów dziedzin deficytowych i dominujących na Ziemi Słupskiej.

IV. ANALIZA SWOT / TOWS

Identyfikacja sytuacji strategicznej związana jest z oceną siły powiązań czynników zewnętrznych i wewnętrznych. W zależności od powiązań szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami możemy wyróżnić kilka typów sytuacji strategicznej:

- **Strategia zachowawcza** – organizacja działa w niekorzystnym otoczeniu zewnętrznym, ale posiada silnie powiązany z zagrożeniami zewnętrznymi zespół mocnych stron, jest więc w stanie zdecydowanie odpowiedzieć na zagrożenia. W istniejącym otoczeniu nie jest się w stanie intensywnie rozwijać, gdyż zespół mocnych stron nie koresponduje z szansami otoczenia, niemniej jednak jest w stanie skutecznie przewyższać zagrożenia w oczekiwaniu na poprawę warunków zewnętrznych.
- **Strategia defensywna** – słabe strony organizacji są silnie powiązane z zewnętrznymi zagrożeniami. Strategia defensywna jest strategią nastawioną na przetrwanie.
- **Strategia agresywna** – w organizacji przeważają mocne strony, a w jego otoczeniu silnie powiązane z nimi szanse. Strategia agresywna jest strategią silnej ekspansji oraz rozwoju wykorzystującego obydwa czynniki.
- **Strategia konkurencyjna** - organizacja posiada przewagę słabych stron nad mocnymi, ale funkcjonuje w przyjaznym dla siebie otoczeniu, co pozwala mu utrzymywać swoją pozycję. Niemniej jednak słabość wewnętrzna uniemożliwia skuteczne wykorzystanie szans, które daje otoczenie zewnętrzne. Strategia konkurencyjna powinna koncentrować się na takim eliminowaniu wewnętrznych słabości, aby w przyszłości lepiej wykorzystać szanse otoczenia.

W celu identyfikacji sytuacji strategicznej wybrano najważniejsze czynniki SWOT i skonfrontowane je ze sobą, poprzez próbę odpowiedzi na poniższe pytania:

- które siły czynią daną szansę możliwą do wykorzystania?
- które słabości uniemożliwiają wykorzystanie danej szansy?
- które siły zmniejszają negatywny wpływ danego zagrożenia?
- które słabości pogłębiają negatywny wpływ danego zagrożenia?

Każdemu czynnikowi po stronie szans i zagrożeń przydzielono max. 6 punktów (max 6 punktów do podziału dla najwyżej 4 czynników). Punkty przydzielono kolejno w kolumnach wg znaczenia danej siły lub słabości, w konfrontacji z rozpatrywaną szansą lub zagrożeniem.

NAJWAŻNIEJSZE ZAGREGOWANE CZYNNIKI ANALIZY SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez Ustkę i Gminę Ustka, w tym istniejące porty w Ustce i Rowach oraz przystanie morskie. - Duży regionalny ośrodek miejski Słupsk, będący centrum rozwoju społeczno-gospodarczego. - Położenie w pasie drogi krajowej numer 6 pomiędzy Szczecinem i Gdańskiem (docelowo S6). - Wysoka rozpoznawalność turystyczna obszaru nadmorskiego (Ustka i gmina Ustka, Słowiński Park Narodowy). - Występowanie obszarów przyrodniczych, w tym chronionych.	- Jedna z najniższych w kraju dostępność komunikacyjna i drogowa. - Niedostateczny stan infrastruktury drogowej i kolejowej. - Występowanie obszarów zdegradowanych, które znajdują się na terenie wszystkich jednostek MOF Miasta Słupska (np. tereny byłych PGR-ów, obszary przemysłowe, centra miast). - Niski poziom dochodów mieszkańców oraz wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. - Negatywne procesy demograficzne, w tym migracje krajowe i zagraniczne (szczególnie młodych) oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa, spadek liczby urodzeń. - Profil kształcenia niedostosowany do potrzeb rynku.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozwój sieci TEN-T w kraju oraz otwarcie się na Morze Bałtyckie. - Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. - Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw wskutek reform systemowych. - Zwiększenie wydajności i produktywności przedsiębiorstw. - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	- Peryferyjne położenie oraz słabo rozwinięty system transportu multimodalnego w kraju. - Kryzys polityczny w Europie oraz osłabienie powiązań gospodarczych. - Utrwalające się dysproporcje w rozwoju poszczególnych obszarów w kraju. - Niska skuteczność polityki innowacyjnej i morskiej. - Niska skuteczność reform systemowych w zakresie polityki społecznej.

PODSUMOWANIE ANALIZY SWOT/TOWS

		SZANSE					ZAGROŻENIA					
	ORIENTACJA STRATEGII	1. Rozwój sieci TEN-T i modernizacja szlaków komunikacyjnych.	2. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy.	3. Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw w Polsce oraz zwiększenie wydajności i produktywności.	4. Intensyfikacja powiązań gospodarczych w Regionie Morza Bałtyckiego	5. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	1. Peryferyjne położenie oraz słabo rozwinięty system transportu multimodalnego w kraju	2. Kryzys polityczny w Europie oraz osłabienie powiązań gospodarczych. gospodarczego.	3. Utrwalające się dysproporcje w rozwoju poszczególnych obszarów w kraju.	4. Niska skuteczność polityki innowacyjnej i morskiej.	5. Niska skuteczność reform systemowych w kraju w zakresie polityki społecznej	Punktacja
MOCNE STRONY	1. Dostęp do Morza Bałtyckiego	2		2	2			1	1	2		10
	2. Duży ośrodek miejski Słupsk	2	3	2	2	2		1	2	2	1	17
	3. Położenie w pasie drogi krajowej nr 6	2					2	1				5
	4. Wysoka rozpoznawalność turystyczna pasa nadmorskiego							1				1
	5. Cenne obszary przyrodnicze											0
SŁABE STRONY	1. Niska dostępność komunikacyjna i drogowa		1		1		2	2		1		7
	2. Niedostateczny stan infrastruktury drogowej i kolejowej				1		2					3
	3. Obszary zdegradowane.					1					1	2
	4. Niski poziom dochodów mieszkańców.			2		2			2	1	1	8
	5. Negatywne procesy demograficzne.		2			1			1		3	7

WYBÓR TYPU STRATEGII

	SZANSE	ZAGROŻENIA	OGÓŁEM
MOCNE STRONY	31,66%	23,33%	55%
SŁABE STRONY	18,33%	26,66%	45%

Powyższa analiza wskazuje, że MOF MS powinien obrać realizację umiarkowanie agresywnej strategii. Mocne strony korelują w największym stopniu z szansami jaki pojawiają się w otoczeniu. Najważniejsze atuty obszaru funkcjonalnego to położenie w przestrzeni kraju **ośrodka miejskiego Słupska**, który skupia potencjał gospodarczy i demograficzny, pozytywnie oddziałuje na najbliższą przestrzeń, tworząc strefę podmiejską. Słupsk jest biegunem wzrostu na Pomorzu Środkowym. Kolejnym najistotniejszym atutem w rozważaniach nad Strategią rozwoju MOF MS jest **dostęp do Morza Bałtyckiego**, który umożliwia rozwój funkcji turystycznej, różnych form gospodarki oraz transportu morskiego.

V. CZĘŚĆ STRATEGICZNA

WIZJA

Wizja formułowana w ramach Strategii jest swego rodzaju projekcją przyszłości, do jakiej dążą samorządy MOF MS i społeczność lokalna. Wizja rozwoju opisuje pożądany stan docelowy w perspektywie kilku – kilkunastu lat oraz wybrane uwarunkowania, które posłużyły do wyboru i formułowania realnych priorytetów strategicznych.

Dobrze sformułowana wizja składa się z dwóch głównych elementów – nadrzędnej ideologii i wyobrażanej przyszłości. Definiuje to, czym jesteśmy i dlaczego istniejemy (niezmienna nadrzędna ideologia) i jednocześnie wskazuje „kim chcemy się stać, co chcemy stworzyć i osiągnąć” (wyobrażana przyszłość, która wymaga znaczących zmian i postępu).

Wizja rozwoju MOF MS utożsamiana jest z celem głównym Strategii i została wypracowana w sposób partycypacyjny podczas konsultacji z Zespołem ds. Strategii w formule warsztatów strategicznych.

MOF Miasta Słupska to otwarty na Morze Bałtyckie, rozwinięty gospodarczo i turystycznie obszar subregionalny, biegun wzrostu na Pomorzu Środkowym, z silnym, dynamicznym centrum gospodarczym, usługowym, edukacyjnym i kulturalnym – miastem Słupsk, powiązany z portem morskim i uzdrowiskiem w Ustce.

MOF MS jest obszarem zintegrowanym z przestrzenią kraju. Jest także zintegrowany wewnętrznie, będąc atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i wypoczynku.

MISJA

Misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania w czasie przyszłym zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców.

Misją samorządów tworzących MOF MS jest planowanie i realizacja polityki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz turystycznego, w tym uzdrowiskowego, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, uwzględniając specyficzne uwarunkowania nadmorskiego położenia.

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Struktura Strategii została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania). Osiąganiu wizji służą wyznaczone cele strategiczne i cele operacyjne. Poszczególnym celom strategicznym podporządkowano cele operacyjne i zadania. Główne cele strategiczne w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji.

Wykres 2. Schemat powiązania wizji, misji i celów strategicznych.

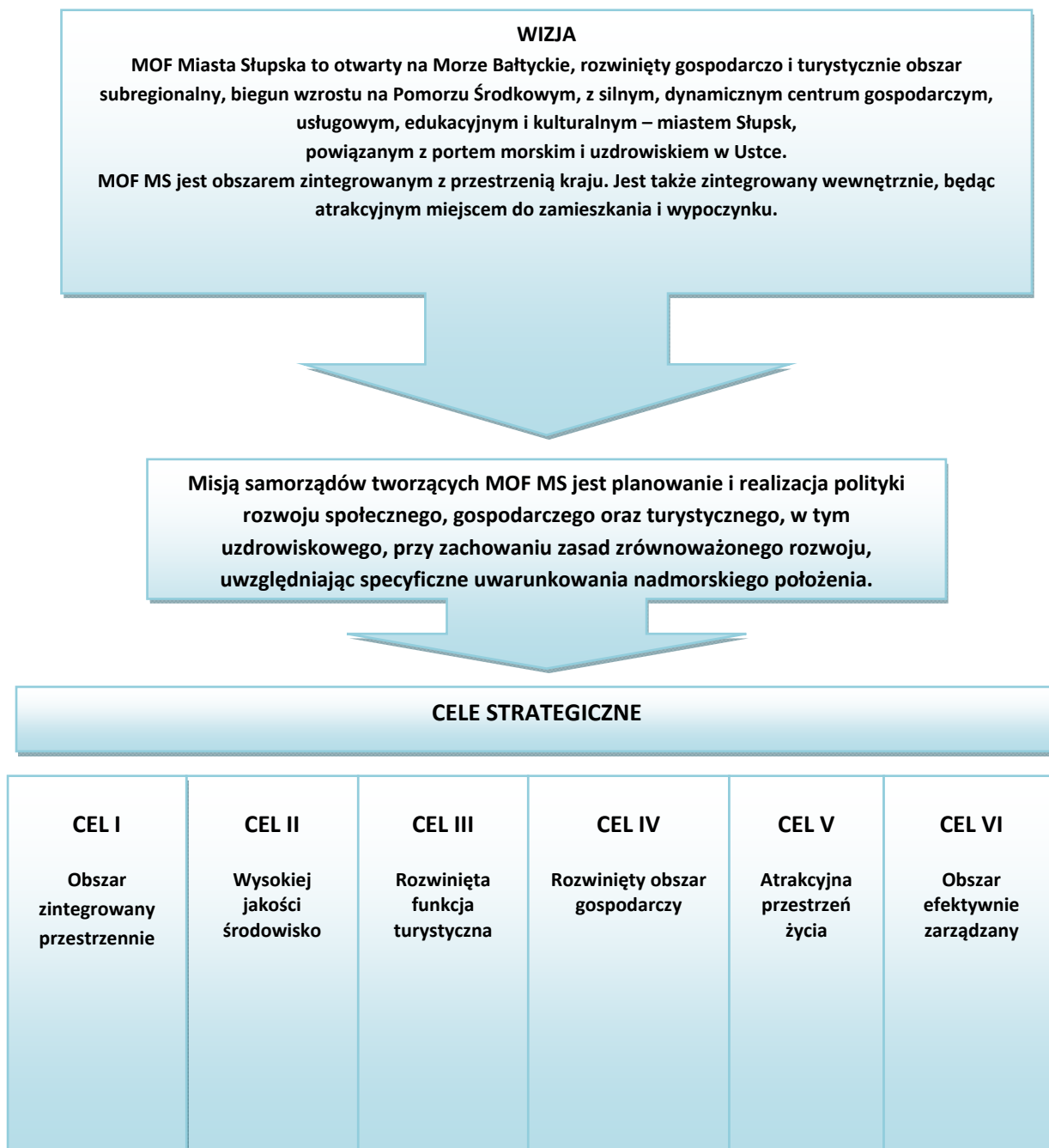

Tabela 1. Kierunki oraz przyporządkowane im priorytety i cele strategiczne.

Cel strategiczny	Opis
I. Obszar zintegrowany przestrzennie	Rozwój gmin MOF MS wymaga integracji przestrzennej, zarówno z przestrzenią kraju, jak też wewnątrz MOF MS. Integracja przestrzeni zwiększy konkurencyjność gospodarki oraz wpływać będzie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Zwiększy również dostępność tego obszaru dla ruchu turystycznego. Cel obejmuje wszelkie działania zmierzające do poprawy dostępności terytorialnej obszaru. Obejmuje zarówno kwestie komunikacji pomiędzy poszczególnymi gminami wewnątrz MOF MS, jak też działania zmierzające do poprawy zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Punkt ciężkości związany jest z poprawą infrastruktury drogowej, kolejowej, rozwojem portu i mariny w Ustce oraz usprawnieniem systemu komunikacji, w tym organizacji wspólnej polityki transportu publicznego.
II. Wysokiej jakości środowisko	Jednym z atutów MOF MS jest środowisko przyrodnicze i zasoby naturalne, które kształtują rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych oraz funkcji uzdrowiskowej miasta Ustki. Jakość środowiska przyrodniczego odgrywa istotną rolę w turystyce. Zasoby środowiska mogą być przewagą konkurencyjną w przypadku branż perspektywicznych i pożądanych dla gospodarki takich jak energetyka odnawialna, branża rolno-spożywcza oraz rolnictwo ekologiczne. Jakość środowiska przyrodniczego jest jednym z elementów szeroko rozumianej jakości życia mieszkańców. Długofalowy rozwój MOF MS powinien opierać się na poszanowaniu i umiejętnym wykorzystaniu zasobów i walorów środowiska, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ograniczenie zjawisk negatywnych i stałą poprawę parametrów środowiska, w tym poprzez rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawę efektywności energetycznej i cieplnej. Jednym z podstawowych warunków umożliwiających rozwój gospodarczy jest zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej, w tym także infrastruktury ochrony środowiska, która przyczynia się do długookresowej stabilności wzrostu gospodarczego, zmniejszenia zewnętrznych kosztów środowiskowych dla gospodarki, jak również może stymulować tworzenie nowych miejsc pracy.

	Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej MOF MS ma znaczenie zarówno dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego obszaru, jak również jest istotna z punktu widzenia ochrony środowiska.
III. Rozwinięta funkcja turystyczna	Turystyka w MOF MS rozwija się w oparciu o nadmorskie położenie i walory środowiska: przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, w tym w oparciu o Uzdrowisko Ustka, Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy Dolina Słupi. Turystyka stanowi istotną gałąź gospodarki. Aby lepiej wykorzystać potencjał turystyczny niezbędne jest kształtowanie oferty turystycznej poprzez kreację produktów turystycznych i budowę „marki turystycznej”. Marka, czyli sposób odbioru obszaru przez turystów w dużym stopniu zależy, od jakości usług turystycznych, jakie są świadczone. Jakość usług zależy w dużym stopniu od infrastruktury turystycznej. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej powinna być ukierunkowana na tworzenie warunków do uprawiania turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych. Silne produkty turystyczne wpływają na poprawę pozycji obszaru na rynku turystycznym, przyczyniają się do aktywizacji mieszkańców i inwestorów.
IV. Rozwinięty obszar gospodarczy	Obejmuje działania ukierunkowane na kształtowanie postaw przedsiębiorczych w szczególności w branżach: turystycznej, usług okołoturystycznych, rybołówstwa, przemysłu maszynowego, morskiego, rolno-spożywczego, obuwniczego, tworzyw sztucznych, OZE, połączone z aktywizacją zawodową związaną z potrzebami rynku. Obejmować będzie wdrożenie programów edukacji przedsiębiorczości w szkołach, a także na kursach dla dorosłych oraz szeroką promocję przedsiębiorczości. Działania te realizowane powinny być przy współpracy z przedsiębiorcami oraz fachowymi instytucjami. Obejmuje również wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań i przedsięwzięć wykorzystujących lokalne zasoby. Przedsiębiorczość oraz gospodarka oparta na wiedzy i innowacjach zapewni trwałą przewagę konkurencyjną i efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów, łącząc tradycje gospodarcze z najnowszą wiedzą i technologiami. Ważne jest wsparcie ze strony jednostek badawczo-rozwojowych i transfer wiedzy do gospodarki, w tym poprzez współpracę przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R oraz rozwój aktywności gospodarczej w ramach SSSE.
V. Atrakcyjna przestrzeń życia	Obejmuje działania związane z infrastrukturą techniczną, jak również

	kształtowanie przestrzeni, w tym rewitalizację obiektów i obszarów zdegradowanych. Dotyczy podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych w celu poprawy jakości życia mieszkańców (infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna). Cel integruje działania, które wpływają na jakość życia obywateli. Na poziom życia mieszkańców wpływa niewątpliwie wysokość dochodów i związany z tym wzrost gospodarczy. Istnieją jednak i inne czynniki wpływające na jakość życia, takie jak dostępność i jakość infrastruktury społecznej oraz infrastruktury komunalnej. Ważne są także kompleksowe działania obejmujące rewitalizację społeczno-gospodarczą obiektów i obszarów miejskich oraz wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.
VI. Obszar efektywnie zarządzany	Efektywne, zintegrowane zarządzanie obszarem funkcjonalnym to jedno z największych wyzwań. Budowa struktur i właściwe ich funkcjonowanie wpłynąć będzie na efektywność realizacji kluczowych dla obszaru projektów. Wyzwaniem będzie uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem obszaru funkcjonalnego. Podstawą działania będzie współpraca samorządów i podmiotów na terenie MOF MS, m. in. w zakresie wspólnego budowania oferty biznesowej, turystycznej, strategicznego planowania rozwoju. Cel ten obejmuje także działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe, wspierające budowę społeczeństwa obywatelskiego i włączenie społeczeństwa w realizację polityki rozwoju.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 2. Cele strategiczne, operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
I. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE	
1.1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego. Obejmuje działania związane z lobbowaniem i współpracą przez samorządy MOF i lokalnych liderów na rzecz poprawy komunikacji MOF (komunikacji drogowej i połączeń kolejowych oraz lotniczych) z krajem. Obejmuje lobbowanie wśród władz województwa i kraju, polityków, w mediach. Obejmuje także budowę mariny i rozbudowę portu w Ustce.	1. Budowa, przebudowa i modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212 oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz). 2. Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu S11 (przeniesienie węzła S11 na wysokość Białego Boru). 3. Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska. 4. Budowa mariny/centrum żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminala promowego pasażersko-towarowego.
1.2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru. Obejmuje działania polegające na modernizacji istniejącego układu komunikacyjnego w celu udrożnienia ruchu i poprawy jakości komunikacji, w tym wdrażanie rozwiązań komunikacyjnych takich jak nowe drogi i ścieżki rowerowe.	1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne, w szczególności budowa systemu komunikacyjnego mającego na celu odciążenie ruchu kołowego (szczególnie w okresie sezonu letniego). 2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem. 3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.

1.3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.

Obejmuje działania z zakresu usprawnienia wewnętrznych połączeń komunikacją publiczną, w tym m. innymi: monitoring komunikacji publicznej, wspólne działania planistyczne i organizację wspólnej polityki transportu publicznego (np. dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach oraz zadań inwestycyjnych w tym m.in budowę zintegrowanych węzłów przesiadkowych i modernizację taboru).

1. Monitoring komunikacji publicznej i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu).
2. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach).
3. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej, m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.

II. CEL STRATEGICZNY - WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO

2.1.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.

Obejmuje działania w obszarze gospodarki wodno – ściekowej związane z modernizacją lub budową sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, oczyszczalni ścieków oraz budową systemu zbierania, odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.

1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych.
3. Budowa, modernizacja sieci wodociągowych.
4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.

2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.

Obejmuje działania związane z poprawą bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i cieplnej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz wszelkie działania wspierające takie inicjatywy.

1. Budowa, modernizacja kotłowni lokalnych.
2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym: poprawa efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE).
3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji).

III. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTA FUNKCJA TURYSTYCZNA

3.1. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne.

Obejmuje wybór i kreację produktów turystycznych w oparciu o walory turystyczno-przyrodnicze (np. metodą warsztatów identyfikacji i kreacji produktów) wraz z jej wdrożeniem. Obejmuje również wspólną promocję oraz system informacji turystycznej.

1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych. w tym w kierunku wydłużenia sezonu turystycznego (np. turystyka zdrowotna i biznesowa).
2. Rozwój produktu turystycznego – turystyka uzdrowiskowa w oparciu o potencjał Ustki.
3. Wspólna promocja i informacja turystyczna.

3.2. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.

Obejmuje rozwój i modernizację infrastruktury turystycznej i kulturalnej, w tym szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, kajakowych i samochodowych). Obejmuje również działania inwentaryzacyjne pod kątem potrzeb dla ruchu turystycznego (zejścia na plażę, parkingi, mała infrastruktura, oznakowanie, infrastruktura towarzysząca), koncepcje planistyczne dla nowych szlaków w celu powiązania ich w spójny i funkcjonalny system.

1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym koncepcje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych, wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna).
2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna, w tym m. innymi budowa mariny/Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).
3. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym.
4. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki).
5. Wspólny uzupełniający się kalendarz imprez.

IV. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY

4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF.

Obejmuje w szczególności wsparcie dla branży turystycznej i około turystycznej, rybołówstwa, przemysłu morskiego, tworzyw sztucznych,

1. Opracowanie pakietu ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości.
2. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wspierających rozwój i dojrzwienie firm, w tym mechanizmów finansowych z

obuwniczego, przetwórstwo rolno- spożywcze, OZE).	przeznaczeniem na wsparcie rozwoju Start-up'ów i tworzenia nowych podmiotów przez absolwentów. 3. Stworzenie preferencji dla nowych i ekologicznych technologii.
4.2. Rozwój stref aktywności gospodarczej	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów). 2. Wspólna oferta SSEE i SIT.
4.3. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R .	1. Wspieranie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądanym branż. 2. Wspieranie i rozwój współpracy w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT (w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE, a także szkolnictwa zawodowego i słupek środowiska akademickiego). 3. Wspieranie powiązań gospodarczych (klastry) oraz tworzenie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym inteligentnych specjalizacji dla MOF MS.
V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA	
5.1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Obejmuje działania wspierające realizację projektów budownictwa mieszkaniowego.	1. Wyznaczanie terenów pod budownictwo społeczne w planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Wsparcie realizacji projektów budownictwa społecznego. 3. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych. 4. Uzbrojenie terenów pod mieszkalnictwo. 5. Remonty istniejących budynków mieszkalnych.
5.2. Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej.

Obejmuje działania związane z budową, rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej MOF MS.	2. Budowa, rozbudowa modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej. 3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp. 4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami. 5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.
5.3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych. Obejmuje działania, których celem jest przywracanie, odtwarzanie lub rozwijanie nowych funkcji dla obszarów zdegradowanych. Kompleksowa rewitalizacja oprócz działań związanych z poprawą jakości przestrzeni obejmuje działania wspierające rewitalizację społeczną.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów. 2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna.
VI. CEL STRATEGICZNY - OBSZAR EFEKTYWNIE ZARZĄDZANY	
6.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Obejmuje działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe. Obejmuje w pierwszej kolejności rozpoznanie potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a następnie integrację trzeciego sektora. Obszar funkcjonalny dążyć będzie do wypracowania spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi, których celem będzie włączenie	1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego. 2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO). 3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego. Obejmować będzie także promocję postaw prospołecznych.	oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. - Integracja gmin MOF MS na wszystkich szczeblach współpracy. - Promocja postaw prospołecznych.
6.2.Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS. Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych także wspólny marketing regionalny oraz działalność lobbującą na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych.	- Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką. - Integracja planowania przestrzennego MOF MS. - Wspólna promocja gospodarcza i turystyczna. - Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.

Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji strategii.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
I. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE				
1.1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	1.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212) oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz).	⇒ Długość w km zmodernizowanych dróg oraz linii kolejowych	Od 2014 r. etapami
	2.	Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu S11 (przeniesienie węzła S11 na wysokość Białego Boru).	⇒ Istniejący węzeł S11 na wysokości Białego Boru	Do 2020 r.
	3.	Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska.	⇒ Długość w km	Od 2016 r.
	4.	Budowa mariny/Centrum Żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminala promowego pasażersko-towarowego.	⇒ Wybudowana marina i rozbudowany port	Do 2020 r.

1.2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF MS poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne.	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej	Do 2020 r. etapami
	2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej poprawiających skomunikowanie Ustka-Słupsk	Do 2020 r. etapami
	3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.	⇒ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych	Etapami do 2020 r.
1.3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1. Monitoring ruchu komunikacyjnego i wspólne działania planistyczne.	⇒ Liczba projektów/ działań planistycznych dot. monitoringu i poprawy ruchu komunikacyjnego	Na bieżąco
	2. Monitoring komunikacji publicznej i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu).	⇒ Liczba projektów/ działań dot. monitoringu i poprawy komunikacji publicznej	Od 2015 r.
	3. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach etc.).	⇒ Liczba projektów/ działań dot. organizacji i konsultacji polityki transportu publicznego	Od 2015 r.
	4. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej: m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.	⇒ Liczba inwestycji dot. komunikacji zbiorowej, ⇒ ilość pasażerów, ilość wymienionego taboru (lub %),	Od 2014 r.

II. CEL STRATEGICZNY - WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO

2.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.	⇒ Długość zmodernizowanej/zbudowanej sieci sanitarnej	Od 2014 r. sukcesywnie
	2. Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych.	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych, zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	Od 2014 r. sukcesywnie
	3. Budowa, modernizacja sieci wodociągowych.	⇒ Długość zmodernizowanych/zbudowanych sieci wodociągowych	Od 2014 r. sukcesywnie
	4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.	⇒ Długość zmodernizowanej / zbudowanej sieci kanalizacji deszczowej ⇒ Objętość zbiorników retencyjnych	
2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.	1. Budowa, modernizacja kotłowni lokalnych.	⇒ Liczba nowych/zmodernizowanych lokalnych kotłowni	Od 2014 r. wg potrzeb sukcesywnie
	2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym poprawa efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE).	⇒ % zaoszczędzonej energii	Od 2014 r. sukcesywnie
	3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji).	⇒ % zaoszczędzonej energii ⇒ % unikniętej emisji CO ₂ ⇒ Liczba publikacji informacyjnych ⇒ Liczba akcji edukacyjnych	Od 2014 r. sukcesywnie

III. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTA FUNKCJA TURYSTYCZNA

3.1. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne.	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych, w tym w kierunku wydłużenia sezonu turystycznego (np. turystyka zdrowotna i biznesowa).	⇒ Liczba wspólnych produktów turystycznych oraz liczba podmiotów/atrakcji turystycznych tworzących produkty turystyczne ⇒ Liczba turystów krajowych i zagranicznych korzystających z oferty noclegowej (spadek/wzrost)	Od 2015 r.
	2. Rozwój produktu turystycznego – turystyka uzdrowskowa w oparciu o potencjał Ustki.	⇒ Liczba podmiotów/atrakcji turystycznych tworzących produkt turystyczny ⇒ Liczba turystów krajowych i zagranicznych korzystających z oferty uzdrowskowej (spadek/wzrost)	Od 2015 r.
	3. Wspólna promocja i informacja turystyczna.	⇒ Wspólny system promocji i informacji turystycznej	Od 2015 r. na bieżąco
3.2. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym koncepcje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych; wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna).	⇒ Długość zmodernizowanych lub wybudowanych szlaków turystycznych ⇒ Liczba miejsc noclegowych ⇒ Liczba wydanych przewodników (map) turystycznych	Od 2014 r. na bieżąco
	2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna,	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów ⇒ Wybudowane Centrum Żeglarstwa	Od 2014 r. na bieżąco

	paraturystyczna , w tym m. innymi budowa mariny/ Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).		
	4. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	Od 2015 r.
	5. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki).	⇒ Liczba inicjatyw/ przedsięwzięć	Od 2015 r.
	6. Wspólny uzupełniający się kalendarz imprez.	⇒ Liczba imprez objętych wspólnym kalendarzem	Od 2015 r.
IV. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY			
4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF MS.	1. Opracowanie pakietu ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości.	⇒ Liczba ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości ⇒ Liczba podmiotów MŚP (spadek/ wzrost)	Od 2015 r. na bieżąco
	2. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm, w tym mechanizmów finansowych z przeznaczeniem na wsparcie rozwoju Start-up'ów i tworzenia nowych podmiotów przez absolwentów.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć, mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm ⇒ Liczba podmiotów MŚP korzystających z tej formy pomocy	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Stworzenie preferencji dla nowych i ekologicznych technologii.	⇒ Liczba preferencji (ulg, zachęt) ⇒ Liczba osób/ przedsiębiorstw korzystających	Od 2015 r. na bieżąco
4.2. Rozwój stref aktywności gospodarczej	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów).	⇒ Powierzchnia terenów inwestycyjnych, ⇒ Długość nowopowstałego uzbrojenia	Etapami od 2015 r.
	2. Wspólna oferta SSEE i SIT.	⇒ Liczba wspólnych ofert /przedsięwzięć/ projektów SSEE i SIT ⇒ Liczba podmiotów SSEE i SIT	Od 2014 r. na bieżąco

4.3. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R.	1. Wsparcie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądaných branż	⇒ Liczba projektów/ programów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości ⇒ Liczba podmiotów korzystających z programów	Od 2015 r. na bieżąco
	2. Wsparcie i rozwój współpracy. w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT (w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE, a także szkolnictwa zawodowego i słupekiego środowiska akademickiego).	⇒ Liczba projektów/ programów w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej przy wykorzystaniu zasobów SIT ⇒ Liczba osób/ przedsiębiorstw korzystających z programów	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Wsparcie powiązań gospodarczych (klastry) oraz tworzenie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym inteligentnych specjalizacji dla MOF MS.	⇒ Liczba projektów/ programów dot. wspierania powiązań gospodarczych, w tym tworzenie klastrów ⇒ Liczba podmiotów uczestniczących w programach	Od 2015 r. na bieżąco
V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA			
5.1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	1. Wyznaczanie terenów pod budownictwo społeczne w planach zagospodarowania przestrzennego.	⇒ Powierzchnia terenów przeznaczona pod budownictwo społeczne	Lata 2015-2016
	2. Wsparcie realizacji projektów budownictwa społecznego.	⇒ Liczba projektów związanych z budownictwem społecznym ⇒ Powierzchnia mieszkań przypadająca na mieszkańca (wzrost/spadek)	Od 2016 r. sukcesywnie
	3. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych.	⇒ Liczba projektów związanych z budownictwem socjalnym i komunalnym ⇒ Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych	Od 2016 r. sukcesywnie

	4. Uzbrojenie terenów pod mieszkalnictwo.	⇒ Powierzchnia uzbrojonych terenów pod mieszkalnictwo ⇒ Długość nowopowstałego uzbrojenia	Od 2016 r. sukcesywnie
	5. Remonty istniejących budynków mieszkalnych	⇒ Liczba wyremontowanych budynków	Od 2015 r. na bieżąco
5.2. Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej.	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	2. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej .	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp. .	⇒ Liczba przebudowanych, zmodernizowanych i zaadoptowanych obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne	Do 2020 r.
	4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami.	⇒ Liczba miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami	Od 2015 r. sukcesywnie
	5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.	⇒ Liczba mieszkańców przyłączonych do szerokopasmowego Internetu	Od 2015 r. etapami
5.3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.	⇒ Powierzchnia i/lub liczba mieszkańców obszaru, dla którego opracowano program rewitalizacji ⇒ Liczba zabytków objętych programem ⇒ Wysokość środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na dofinansowanie zadań	Od 2015 r. sukcesywnie

		związanych z rewitalizacją (ochroną) zabytkowych obiektów	
	2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna	⇒ Powierzchnia obszaru objęta projektami rewitalizacji ⇒ Liczba podmiotów/ obiektów objętych projektami rewitalizacji ⇒ Liczba osób uczestniczących w działaniach miękkich, np. liczba uczestników szkoleń, kursów, działań aktywizujących związanych z rewitalizacją społeczną	Od 2015 r. etapami
VI. CEL STRATEGICZNY –OBSZAR EFEKTYWNIIE ZARZĄDZANY			
6.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego.	⇒ Wypracowany system zasad ⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw na rzecz współpracy ⇒ Liczba organizacji pozarządowych objętych projektem	Od 2016 r.
	2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO).	⇒ Liczba organizacji pozarządowych oraz osób, które skorzystały ze wsparcia	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.	⇒ Liczba osób, które skorzystały z działań aktywizacji	Od 2015 r. na bieżąco
	4. Integracja gmin MOF na wszystkich szczeblach współpracy.	⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw integracyjnych ⇒ Liczba podmiotów objętych projektem integracyjnym	Od 2015 r. na bieżąco
	5. Promocja postaw prospołecznych.	⇒ Liczba projektów/ działań promocyjnych	Od 2015 r. na bieżąco
6.2. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.

	samorządami, biznesem i nauką, itp.		
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Wspólna promocja gospodarcza i turystyczna.	⇒ Wspólny system promocji i informacji turystycznej ⇒ Liczba i wartość projektów/działań promocyjnych	Od 2015 r. na bieżąco
	4. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.	⇒ Liczba i wartość projektów/działań	Od 2015 r. na bieżąco

SEKTOROWE PLANY DZIAŁAŃ

W trakcie cyklu spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Zespołu ds. opracowania Strategii zgłoszono kilkadziesiąt propozycji zadań inwestycyjnych istotnych z punktu widzenia samorządów wchodzących w skład miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. Lista zadań posłużyła do wyznaczenia sektorowych planów działań, które obejmują wspólne przedsięwzięcia upowszechniające funkcjonalne podejście do polityki regionalnej na szczeblu lokalnym. Wybrane przedsięwzięcia mają znaczenie dla rozwoju całego obszaru funkcjonalnego, a nie tylko dla poszczególnych jednostek samorządowych w partnerstwie.

System wdrażania i realizacji Strategii rozwoju MOF MS opiera się zatem na 5 sektorowych planach działań (SPD):

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA
2. INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY
3. PRZESTRZEŃ PUBLICZNA
4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA
5. GOSPODARKA I TURYSTYKA

Sektorowe plany działań przedstawiamy w osobnych załącznikach. Każdy z SPD zakłada koncentrację na zdiagnozowanych obszarach strategicznych. Odpowiadają one celom strategicznym niniejszej Strategii i są zasadniczo ich doprecyzowaniem i uszczegółowieniem.

SYSTEM WDRAŻANIA I ZASADY ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

Opracowanie i przyjęcie Strategii rozpoczyna istotny etap procesu wdrażania.

Zarządzanie obszarem funkcjonalnym będzie jednym z największych wyzwań polityki rozwoju regionu. Powodzenie realizacji wszystkich celów rozwojowych uzależnione będzie od stworzenia i wdrożenia efektywnego modelu zarządzania, obejmującego najważniejszych aktorów rozwoju regionalnego na poziomie lokalnym, subregionu oraz regionu.

Podejście terytorialne w perspektywie finansowej 2014 - 2020 zakłada odejście od postrzegania obszarów przez pryzmat granic administracyjnych na rzecz ich indywidualnych potencjałów, barier i wzajemnych zależności.

Strategia, powstała dzięki inicjatywie samorządów lokalnych będzie realizowana poprzez projekty inicjowane przez te samorzady, które winny czynnie i efektywnie uczestniczyć w realizacji Strategii. Model zarządzania MOF MS powinien opierać się na ustalonych ramach organizacyjnych i finansowych.

Dla powodzenia wdrożenia Strategii należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, czyli współpracę poszczególnych aktorów rozwoju obszaru funkcjonalnego (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, przedstawicieli mieszkańców, przedsiębiorców, w tym potencjalnych beneficjentów) oraz zasadę partycypacji społecznej, czyli prowadzenie dialogu społecznego pomiędzy różnymi podmiotami na terenie obszaru funkcjonalnego w zakresie wdrażania strategii rozwoju.

Obszar funkcjonalny opiera się na współpracy jednostek administracji samorządu różnych szczebli. Polskie prawo dopuszcza kilka form współpracy samorządowców, które można wykorzystać w tym celu. Jednak wybór formy prawnej – mniej lub bardziej zinstytucjonalizowany - powinien uwzględniać przede wszystkim zakres przyjętych zadań.

ZINTEGROWANE POROZUMIENIE TERYTORIALNE (ZPT)W MOF MS

Zgodnie z założeniami Umowy Partnerskiej miasta i ich obszary funkcjonalne wspierane są w ramach różnych programów operacyjnych. Część interwencji każdego z programu realizowana jest poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne i ZPT wspierane środkami EFRR i EFS. Taką formę zarządzania projektami uzgodniono już także dla MOF MS.

W dniu 16.07.2014 r. parafowano Zintegrowane Porozumienie Terytorialne dla MOF MS pomiędzy Województwem Pomorskim a Miastem Słupsk, Powiatem Słupskim, Gminą Ustka, Gminą Kobylnica, Gminą Słupsk, Gminą Damnica, Gminą Dębica Kaszubska, Gminą Miasta Ustka, Akademią Pomorską w Słupsku, Radą Regionalną FSNT NOT w Słupsku, Pomorska Agencją Rozwoju Regionalnego S.A., Słupską Radą Organizacji Pozarządowych, Słupską Izłą Przemysłowo- Handlową, Słupskim Towarzystwem Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości, Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości Pomorza Środkowego w Słupsku, LOT Ustka i Ziemia Słupska, Wojewódzkim Szpitalem Specjalistycznym w Słupsku, które występują jako członkowie Wspólnej Reprezentacji MOF MS.

Porozumienie zawarto na okres do 2020 r. Ma ono charakter listu intencyjnego, wyrażającego zgodną wolę współdziałania przy przygotowaniu i realizacji uzgodnionych przedsięwzięć.

Cele porozumienia obejmują w szczególności:

1. wspólne diagnozowanie problemów i barier rozwojowych dla MOF MS oraz harmonizację polityk rozwojowych,
2. identyfikację i uzgodnienie oraz realizację pakietu przedsięwzięć priorytetowych, najważniejszych dla rozwoju MOF MS,
3. zapewnienie współpracy pomiędzy JST z MOF MS, partnerami gospodarczymi i społecznymi oraz Województwem Pomorskim,
4. wzmocnienie powiązań pomiędzy JST tworzącymi MOF MS oraz gminami przyległymi, jak również promowanie partnerskiego modelu współpracy i uzgadniania prowadzonych polityk.

W celu koordynacji działań przy realizacji pakietów uzgodnionych w ramach Porozumienia ustalono, że funkcję Sekretariatu MOF MS pełnić będzie Wydział Inwestycji i Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego w Słupsku. Jego zadaniem będzie zapewnienie współpracy i utrzymywanie bieżących kontaktów pomiędzy członkami Wspólnej Reprezentacji MOF MS oraz z Zarządem Województwa Pomorskiego.

Członkowie Wspólnej Reprezentacji MOF MS poprzez Sekretariat będą monitorować postępy w przygotowaniu i realizacji uzgodnionych przedsięwzięć.

Poniżej w tabeli przedstawiamy projekty realizowane w ramach ZPT w korelacji z celami operacyjnymi dokumentu Strategii Rozwoju MOF MS.

Tabela 4. Projekty w ramach ZPT w korelacji z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju MOF MS

Lp.	Nazwa projektu ZPT	Spójność z celami operacyjnymi dokumentu Strategia Rozwoju MOF MS
1.	Słupski Ośrodek Akademicki(SOA) – model kształcenia o profilu praktycznym	4.3.Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R. 6.2 Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS.
2.	Budowa Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce.	1.1 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego. 3.2.Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.
3.	Aktywizacja społeczno zawodowa mieszkańców MOF Słupska.	4.3.Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R. 6.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
4.	Wsparcie rozwoju ekonomii społecznej w subregionie słupskim.	4.3.Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R.

		5.3 Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych. 6.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
5.	Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w ramach MOF Słupska.	5.2. Rozwój infrastruktury społecznej.
6.	Pozyskanie usługi dostępu do Internetu za pomocą łącz światłowodowych umożliwiającej wdrożenie systemu e-zdrowia oraz platformy wymiany informacji między podmiotami leczniczymi subregionu słupskiego wraz z niezbędną infrastrukturą.	5.2. Rozwój infrastruktury społecznej.
7.	Węzeł transportowy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Słupska z elementami priorytetów dla komunikacji zbiorowej.	1.2 Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru. 1.3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.
8.	Poprawa efektywności systemów oświetlenia zewnętrznego na terenie Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska.	2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.
9.	„Przestrzeń Akademii Pomorskiej i Miasta Słupsk – dla LUDZI, dla EDUKACJI, dla ŚRODOWISKA, dla NAUKI”.	5.3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.
10.	Modernizacja i rozbudowa miejskich sieci ciepłowniczych Ustki i Słupska z priorytetem podłączenia ciepłej wody użytkowej.	2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.
11.	Sucha fermentacja dla selektywnie zebranych odpadów zielonych i skratek, przy wykorzystaniu potencjału instalacji biogazowej i kompostowni na Oczyszczalni Ścieków w Słupsku (RIPOK- odpady zielone).	2.1.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. 2.2 Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.
12.	Poprawa efektywności energetycznej obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska poprzez termomodernizację budynków .	2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.
13.	Zarządzanie wodami opadowymi na terenie zlewni rzeki Słupi (projekt ubiegający się o wsparcie z krajowych źródeł finansowania).	2.1.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.

Wdrażanie Strategii może się odbywać także w formule realizacji pakietów przedsięwzięć nie objętych ZPT.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Skuteczność realizacji Strategii i jej celów zapewnić może sprawny system oceny skuteczności realizacji Strategii, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

MONITORING

Monitoring procesu wdrażania Strategii i jej efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania Strategii.

Rolę podmiotu monitorującego Strategię może pełnić Miasto Słupsk w ramach zinstytucjonalizowanej formy zarządzania jakim jest ZPT dla MOF MS.

Dla pozostałych przedsięwzięć i projektów dopuszczalny jest wariant dzielenia się odpowiedzialnością i co za tym idzie monitorowaniem postępów realizacji Strategii. Rolę taką każdorazowo pełniłby lider danego przedsięwzięcia.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii są:

- cele wytyczone w Strategii,
- programy operacyjne (realizujące cele Strategii).

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wytyczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów i działań strategicznych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring Strategii będzie odbywał się w dwóch etapach:

1 etap

Roczne sprawozdania z realizacji kierunków i celów działań, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.

2 etap

Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi dla wszystkich gmin wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych, uszczegóławianych w konkretnych programach.

Szczegółowe etapy monitoringu Strategii

- zbieranie danych i informacji,
- analiza danych i informacji,

- przygotowywanie raportów - zestawienie otrzymanych danych w raporty roczne,
- ocena wyników - ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami - określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii,
- identyfikacja odchyleń - ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami,
- analiza przyczyn odchyleń - poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji,
- planowanie korekty.

Podstawowym celem monitoringu jest uzyskanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów Strategii. Wymusza to opracowanie szeregu wskaźników agregujących na poziomie strategicznym wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju MOF MS w ramach opracowanej Strategii. Wskaźniki winny być konkretyzowane przy uszczegółowianiu programów operacyjnych (poszczególnych projektów) realizacji Strategii

EWALUACJA

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy MOF Miasta Słupska i jego społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów i zadań strategii,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na terenie gmin obszaru funkcjonalnego,
- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu Strategii na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania Strategii są trwałe.

Strategia będzie podlegała ewaluacji ex-post w 2020 roku. Jej założenia oraz realizacja zostanie przygotowana przez Zespół Koordynujący.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Strategii MOF Miasta Słupska mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska

Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ DOKUMENTU STRATEGII Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 5. Spójność Strategii Rozwoju MOF Miasta Słupska z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

STRATEGIA ROZWOJU MOF SŁUPSKA NA LATA 2014 - 2020	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
I. CEL STRATEGICZNY - OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE			
1.1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym. 2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.	3. Atrakcyjna przestrzeń. 3.1. Sprawny system transportowy.
1.2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1. Sprawny system transportowy.

1.3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1.2. Usprawnienie komunikacji publicznej. II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych. III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1. Sprawny system transportowy.
II. CEL STRATEGICZNY - WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO			
2.1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	II.6.4. Poprawa stanu środowiska.	4.5. Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów. 4.7. Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych. 5.2. Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi.	3.3. Dobry stan środowiska.
2.2. Poprawa efektywności energetycznej i ciepłej.	II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii. II.6.4. Poprawa stanu środowiska. III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.	5.1.6. Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna.
III. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTA FUNKCJA TURYSTYCZNA			
3.1. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.	1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna.

3.2. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.	1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna.
IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY			
4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw.
4.2. Rozwój stref aktywności gospodarczej.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw.

4.3. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.2. Konkurencyjne szkolnictwo wyższe.
V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA			
5.1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.1.4. Wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
5.2. Rozwój infrastruktury społecznej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.	2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
5.3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

VI. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR EFEKTYWNE ZARZĄDZANY

6.1. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.		2. Aktywni mieszkańcy. 2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
6.2. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

Źródło: Opracowanie własne

Spójność na poziomie celów operacyjnych Strategii Rozwoju określimy także dla projektu dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020 (RPO WP).

Tabela 6. Strategia Rozwoju MOF Miasta Słupska, a Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.

OSIE PRIORYTETOWE RPO WP NA LATA 2014-2020	STRATEGIA ROZWOJU MOF MIASTA SŁUPSKA NA LATA 2014 - 2020
OP 1. Komercjalizacja wiedzy – interwencja skupiać się będzie na ekspansji przedsiębiorstw poprzez innowacje oraz transferze wiedzy do gospodarki.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY
OP 2. Przedsiębiorstwa - interwencja ukierunkowana będzie w szczególności na wsparcie inwestycyjne sektora MŚP, w tym inwestycji sprofilowanych na inteligentne specjalizacje regionu i ekoefektywność, wzmocnienie aktywności eksportowej przedsiębiorstw, otoczenie biznesu oraz wsparcie inwestycji zewnętrznych.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY
OP 3. Edukacja – interwencja skupiać się będzie na edukacji przedszkolnej, ogólnej, indywidualnych ścieżkach edukacji oraz jakości kształcenia zawodowego.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY
OP 4. Kształcenie zawodowe - interwencja ukierunkowana będzie na infrastrukturę ponadgimnazjalnych szkół zawodowych oraz uczelni prowadzących kształcenie o profilu praktycznym.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY
OP 5. Zatrudnienie - interwencja skupiać się będzie na aktywności zawodowej osób pozostających bez pracy, rozwoju przedsiębiorczości, godzeniu życia zawodowego i prywatnego, adaptacji pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce oraz programach zdrowotnych.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY ⇒ VI. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR EFEKTYWNIE ZARZĄDZANY
OP 6. Integracja - interwencja ukierunkowana będzie na aktywizację społeczno-zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, usługi społeczne i podmioty ekonomii społecznej	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY ⇒ V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA ⇒ VI. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR EFEKTYWNIE ZARZĄDZANY
OP 7. Zdrowie - interwencja dotyczyć będzie zasobów ochrony zdrowia oraz systemów informatycznych i telemedycznych w podmiotach systemu zdrowia.	⇒ V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA
OP 8. Konwersja - interwencja która skupiać się będzie na kompleksowej rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, wzmocnieniu potencjału obszarów o specyficznych potrzebach oraz materialnym i niematerialnym dziedzictwie kulturowym.	⇒ III. CEL STRATEGICZNY - ROZWINIĘTA FUNKCJA TURYSTYCZNA ⇒ V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA ⇒ VI. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR EFEKTYWNIE ZARZĄDZANY

OP 9. Mobilność - interwencja skupiać się będzie na transporcie miejskim, regionalnej infrastrukturze kolejowej i drogowej.	⇒ I. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE
OP 10. Energia - interwencja skupiać się będzie na efektywności energetycznej, odnawialnych źródłach energii i redukcji emisji.	⇒ II. CEL STRATEGICZNY – WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO
OP 11. Środowisko - interwencja skupiać się będzie na ograniczaniu zagrożeń naturalnych, gospodarce odpadami, gospodarce wodno-ściekowej oraz ochronie różnorodności biologicznej.	⇒ II. CEL STRATEGICZNY – WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto przedstawiona zostanie spójność opracowanego dokumentu na poziomie celów operacyjnych z zasadami zintegrowanych inwestycji terytorialnych wg tabeli poniżej:

Tabela 7. Spójność Strategii Rozwoju MOF Miasta Słupska z zasadami zintegrowanych inwestycji terytorialnych.

ZASADY ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH	STRATEGIA ROZWOJU MOF MIASTA SŁUPSKA NA LATA 2014 - 2020
Obszar tematyczny: Rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto i jego obszar funkcjonalny.	⇒ I. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE
Obszar tematyczny: Przywracanie funkcji społeczno-gospodarczych zdegradowanych obszarów miejskiego obszaru funkcjonalnego.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY ⇒ V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA
Obszar tematyczny: Poprawa stanu środowiska przyrodniczego na obszarze funkcjonalnym miasta.	⇒ II. CEL STRATEGICZNY – WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO
Obszar tematyczny: Wspieranie efektywności energetycznej oraz promowanie strategii niskoemisyjnych.	⇒ II. CEL STRATEGICZNY – WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO
Obszar tematyczny: Wzmacnianie rozwoju funkcji symbolicznych budujących międzynarodowy charakter i ponadregionalną rangę miejskiego obszaru funkcjonalnego oraz poprawa dostępu i jakości usług publicznych w całym obszarze funkcjonalnym.	⇒ I. CEL STRATEGICZNY – OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE ⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY ⇒ V. CEL STRATEGICZNY – ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA
Wzmacnianie badań, rozwoju technologicznego oraz innowacji.	⇒ IV. CEL STRATEGICZNY – ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY

Źródło: Opracowanie własne

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projektowany dokument poddano procedurze zapytania o konieczność i zakres opracowywania Prognozy oddziaływania na środowisko.

Jako, że opracowywany dokument **Strategii rozwoju**, nie jest dokumentem wymienionym w art. 46 pkt 1 i 2 ustawy **OOŚ**, **stąd wobec tego dokumentu nie mają zastosowania przepisy art.48 ustawy OOŚ**.

Jednak kierując się zasadą przezorności, przygotowano pismo do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) i do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (PWIS) z wnioskiem o stwierdzenie, na podstawie Art. 47 Ustawy OOŚ, czy dla dokumentu Strategii, istnieje konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Mając na uwadze, że przy stwierdzeniu konieczności przeprowadzenia oceny bierze się pod uwagę informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 cyt. wyżej ustawy, w załączeniu przekazano informacje o uwarunkowaniach (o których mowa w Art. 49 Ustawy OOŚ) wraz uzasadnieniem, które odnosi się do kwestii ujętej w art. 47 Ustawy OOŚ, tj. czy projektowany dokument wyznacza ramy dla późniejszych realizacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz czy realizacja postanowień tego dokumentu może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gdańsku przedstawił następujące stanowisko w przedmiotowej sprawie:

„Strategia MOF MS jest dokumentem o charakterze koncepcyjnym, nie zawiera szczegółowych zadań, co do ich usytuowania, rodzaju i skali. Skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od konkretnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań konkretyzowanych w programach, planach lub projektach inwestycyjnych.

W świetle powyższego stwierdzić należy, iż projekt przedmiotowego dokumentu nie stanowi dokumentu planistycznego, o którym mowa w art. 46 pkt 1 ustawy OOŚ, ani też nie jest dokumentem o charakterze sektorowym we wskazanych dziedzinach, o których mowa w art. 46 pkt 2.

Z uwagi na ogólny charakter dokumentu i jego zakres brak jest podstaw do uznania, iż realizacja jego ustaleń może spowodować znaczące oddziaływania na środowisko, nie wyznacza on również ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, tym samym nie spełnia przesłanek art. 47 ustawy OOŚ i nie jest w jego przypadku wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

VII. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne są ważnym instrumentem w prowadzonych przez organy administracji publicznej przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu gospodarczym lub społecznym.

Identyfikacja, dobór, a następnie udział właściwych partnerów społecznych w dużej mierze decydują o jakości i efektywności konsultacji.

W pracach nad opracowaniem Strategii Rozwoju MOF Miasta Słupska na lata 2014 - 2020 wykorzystano następujące metody konsultacji społecznych:

1. ilościowe badania reprezentacyjne mieszkańców gmin MOF Miasta Słupska
2. konsultacje na etapie sporządzania diagnozy powiązań i współpracy MOF Miasta Słupska,
3. warsztaty robocze z Zespołem ds. Strategii,
4. konsultacje na etapie opracowywania Strategii MOF Miasta Słupska,
5. konsultacje projektu dokumentu.

BADANIA ILOŚCIOWE

W realizowanym technikami PAPI i CAWI badaniu, będącym diagnozą mieszkańców obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska, uczestniczyło łącznie 1000 respondentów. Struktura próby pod względem miejsca zamieszkania, płci i wieku była zgodna z założeniami metodologicznymi.

Głównym celem prac badawczo-analitycznych w ramach projektu pn. „**Diagnoza – strategia – inwestycja – rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Słupska**” było przeprowadzenie diagnozy społecznej mieszkańców miasta Słupska i otaczających je gmin i miast, tj. miasta Ustka, gminy Słupsk, gminy Kobylnica, gminy Ustka oraz gminy Dębica Kaszubska. Tematyka badania obejmowała kwestie sytuacji mieszkańców, kierunków poruszania się po wskazanym obszarze oraz oceny jakości usług publicznych, a jej celem było określenie powiązań między poszczególnymi miastami i gminami analizowanego obszaru.

Badanie zostało zrealizowane **techniką PAPI** (ang. *Pen and Pencil Interview*), wspomagane **techniką CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interviewing*).

Wywiad bezpośredni PAPI polega na osobistej, bezpośredniej (twarzą w twarz) rozmowie z respondentem, przeprowadzanej przez ankietera przy użyciu specjalnie przygotowanego formularza – ustrukturalizowanego kwestionariusza, zawierającego (zazwyczaj) wystandaryzowane pytania dotyczące określonego problemu lub zagadnienia, uporządkowane w odpowiedniej kolejności i pogrupowane w pewne bloki tematyczne.

Ankieta internetowa nadzorowana przez system komputerowy CAWI to popularyzująca się technika badań ilościowych, w której pytania kwestionariuszowe pobierane są ze strony internetowej organizatora badania i przekazywane za pośrednictwem sieci do dowolnego punktu, w którym

znajduje się respondent wraz z komputerem podłączonym do Internetu. Osoba badana w systemie CAWI, samodzielnie lub w asyście ankietera, odczytuje z ekranu treść pytań i udziela odpowiedzi, które rejestrowane są na docelowym serwerze.

Wyniki konsultacji posłużyły do opracowania delimitacji i strategii rozwoju, a w całości zostały przedstawione w dokumencie: *Diagnoza społeczna mieszkańców miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska* (I tom Strategii).

SPOTKANIA KONSULTACYJNE I WARSZTATOWE

Spotkania konsultacyjne na terenie poszczególnych gmin z udziałem przedstawicieli partnerów projektu odbyły się zarówno na etapie sporządzania diagnozy powiązań i obszarów współpracy JST, jak i na etapie opracowywania Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014 - 2020. Konsultacje umożliwiły bezpośrednią obserwację zagadnień problemowych. Na każdym etapie przeprowadzono po 1 spotkaniu u każdego z Partnerów oraz 1 spotkanie podsumowujące w siedzibie Zamawiającego:

SPOTKANIE	TEMATYKA/ PROGRAM PREZENTACJI
KONSULTACJE SPOŁECZNE CZĘŚCI DOT. DIAGNOZY SŁUŻĄCEJ OKREŚLENIU POWIĄZAŃ I OBSZARÓW WSPÓŁPRACY JST MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA SŁUPSKA	
8 spotkań w terminie 18.08-25.08.2014 r. (Miasto Ustka, Starostwo Powiatowe w Słupsku, Gmina Słupsk, Gmina Ustka, Miasto Słupsk, Gmina Kobylnica, Gmina Dębica Kaszubska oraz spotkanie podsumowujące I część konsultacji w dn. 28.08.2014 r.	1. Prezentacja metodologii zastosowanej do wyznaczenia granic miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. 2. Prezentacja wyników badań ilościowych przeprowadzonych w związku z wyznaczeniem granic obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. 3. Prezentacja raportu z delimitacji miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. 4. Dyskusja nt. wyników delimitacji: • analiza głównych problemów i wyzwań rozwojowych obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska.
KONSULTACJE SPOŁECZNE CZĘŚCI DOT. STRATEGII ROZWOJU MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA SŁUPSKA 2014-2020	
8 spotkań w terminie 26.08 – 29.08.2014 r. (Miasto Ustka, Starostwo Powiatowe w Słupsku, Gmina Słupsk, Gmina Ustka, Miasto Słupsk, Gmina Kobylnica, Gmina Dębica Kaszubska oraz spotkanie podsumowujące II część konsultacji)	1. Identyfikacja możliwych koncepcji rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska – główne problemy i wyzwania rozwoju. 2. Dyskusja nt. wizji rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. 3. Konsultacje możliwych kierunków rozwoju – cele strategiczne i operacyjne. 4. Konsultacje nt. możliwych kierunków rozwoju – projekty kluczowe / priorytetowe.

Warsztaty robocze z Zespołem ds. Strategii – 2 spotkania robocze

1. Spotkanie - Wypracowanie wizji, misji i celów
2. Spotkanie - Zebranie opinii i wniosków do opracowanego materiału Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014 – 2020.

KONSULTACJE PROJEKTU DOKUMENTU

Dokument końcowy *Strategia Rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014 - 2020* został poddany otwartym konsultacjom społecznym przez okres 21 dni kalendarzowych poprzez upublicznienie dokumentu przez samorządy MOF MS i udostępnienie adresu mailowego: slupsk@instytut-ipc.pl do zbierania uwag.

Wnioski i uwagi zostały przedstawione Zamawiającemu w celu oceny ich zasadności. Po weryfikacji uwzględniono je w ostatecznej wersji dokumentu. Zestawienie uwag z konsultacji zawiera dokument: Raport z konsultacji społecznych (Załącznik Strategii).

VIII. SPIS TABEL

Tabela 1. Kierunki oraz przyporządkowane im priorytety i cele strategiczne.....	28
Tabela 2. Cele strategiczne, operacyjne i zadania.....	31
Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji strategii.	37
Tabela 4. Projekty w ramach ZPT w korelacji z celami operacyjnymi Strategii Rozwoju MOF MS	47
Tabela 5. Spójność Strategii Rozwoju MOF Miasta Słupska z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	52
Tabela 6. Strategia Rozwoju MOF Miasta Słupska, a Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.	57
Tabela 7. Spójność Strategii Rozwoju MOF Miasta Słupska z zasadami zintegrowanych inwestycji terytorialnych.....	58

IX. SPIS RYSUNKÓW

Wykres 1. Położenie MOF Miasta Słupska w woj. pomorskim na tle powiatu słupskiego	5
Wykres 2. Schemat powiązania wizji, misji i celów strategicznych.....	27

XI. ZAŁĄCZNIKI

SPD - ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	65
SPD - INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY	81
SPD - PRZESTRZEŃ PUBLICZNA	95
SPD- INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	111
SPD - GOSPODARKA I TURYSTYKA	125
RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	149
OPINIA JEDNOSTKI NAUKOWEJ NA TEMAT OPRACOWANEJ STRATEGII	211

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SEKTOROWY PLAN DZIAŁAŃ

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

SPIS TREŚCI

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	67
II. ANALIZA SWOT	71
III. CELE ROZWOJOWE	73
BUDŻET/ FINANSOWANIE	77
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	77
IV. SPIS TABEL	79

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Z uwagi na swoje położenie geograficzne obszar funkcjonalny **Miasta Słupska** posiada liczne i atrakcyjne zasoby przyrodnicze o charakterze leśnym oraz wodnym, warunkujące w znacznej mierze turystyczny charakter tego regionu.

W zakresie zasobów wodnych obszar charakteryzuje się dostępem do Morza Bałtyckiego, licznymi ciekami wodnymi oraz charakterystycznymi przybrzeżnymi jeziorami.

Najważniejszymi elementami ochrony przyrody na obszarze MOF Słupska są:

- **Położenie nadmorskie.**
- **Słowiński Park Narodowy** – unikatowość i walory przyrodnicze parku o powierzchni 16 850 ha pozwoliły na włączenie go do sieci obszarów chronionych Natura 2000, a także do sieci Światowych Rezerwatów Biosfery oraz obszarów chronionych w ramach Konwencji Ramsarskiej. Słowiński Park Narodowy został utworzony w celu ochrony unikatowych ruchomych wydym („Białe Góry”) oraz przymorskich jezior: Łebsko, Gardno, Dołgie Małe i Dołgie Duże. Na jego terenie występują również cenne zbiorowiska leśne (m.in. bór bażynowy, brzezina bagienna, świeży bór bagienny) oraz rzadkie gatunki fauny, w tym ptactwa.
- **Park krajobrazowy „Dolina Słupi”**, znajduje się na terenie 3 gmin MOF – Dębница Kaszubska, Kobylnica i Słupsk, i zajmuje powierzchnię 37 040 ha i obejmuje obszar od środkowego biegu Słupi i jej zlewni (od miejscowości Soszyca) do drogi Krępa-Łosino. W granicach parku znajduje się 60 cennych pod względem przyrodniczym jezior, siedliska roślinne o cechach zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych, a także rzadkie rośliny. W obrębie parku wydzielono 8 rezerwatów przyrody dla ochrony najcenniejszych pod względem przyrodniczym zasobów.
- **Obszary Natura 2000:**
- Specjalne Obszary Ochrony (siedliskowe):
 - Ostoja Słowińska ((gminy Główny, Smołdzino, Ustka),
 - Przymorskie Błota (gmina Ustka),
 - Dolina Wieprzy i Studnicy (gminy Kępice, Kobylnica),
 - Klify Poddębne (gmina Ustka),
- Obszary Specjalnej Ochrony (ptasie):
 - Ostoja Słowińska,
 - Przybrzeżne Wody Bałtyku,
 - Dolina Słupi.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 w odniesieniu do środowiska przyrodniczego i rozwoju infrastruktury komunalnej wymienia następujące trendy i uwarunkowania zewnętrzne rozwoju:

Trendy i uwarunkowania GLOBALNE

- Wyczerpywanie się łatwo dostępnych surowców naturalnych, zwłaszcza energetycznych oraz niestabilna sytuacja polityczna w strategicznych obszarach surowcowych wywołujące presję na wzrost ich cen, a także na wprowadzanie nowych technologii i poszukiwanie alternatywnych źródeł energii.
- Postępujące zmiany klimatu, w tym wzrost częstotliwości i zasięgu zjawisk ekstremalnych.

Trendy i uwarunkowania EUROPEJSKIE (w tym bałtyckie)

- Nasilające się działania legislacyjne UE na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów oraz energii, zmniejszenia emisji CO₂ i zwiększenia znaczenia energii odnawialnej.
- Wysoki poziom zanieczyszczenia i eutrofizacji oraz zagrożenie różnorodności biologicznej Morza Bałtyckiego.

Trendy i uwarunkowania KRAJOWE

- Konieczność realizacji ustaleń pakietu klimatyczno-energetycznego oraz innych zobowiązań wynikających z traktatu akcesyjnego i dyrektyw UE.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wskazuje na bariery rozwoju województwa, które związane są ze środowiskiem przyrodniczym. Pomorskie wyróżnia się wysokim ryzykiem wystąpienia powodzi w części północnowschodniej i północnej, co ogranicza możliwości rozwojowe tego obszaru. Obecnie stan istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej jest niewystarczający. Ponadto dla części obszarów zurbanizowanych istotnym problemem jest zagrożenie lokalnymi podtopieniami oraz nieefektywne działanie systemów odbierających, oczyszczających i odprowadzających wody opadowe i roztopowe.¹

Problemy ochrony środowiska w województwie pomorskim opisane w Programie Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013–2016 z perspektywą do roku 2020 są aktualne dla obszaru MOF Słupska i są to:

- zagrożenie degradacją cennych i wrażliwych walorów środowiska w strefie przymorskiej związane z nadkoncentracją funkcji turystycznej i znacznym przyrostem terenów inwestycyjnych,
- zagrożenia różnorodności biologicznej przez fragmentację siedlisk wrażliwych gatunków, nadmierną eksploatację oraz inwazje obcych gatunków w wyniku postępującej urbanizacji, procesów eutrofizacji wód, odwadniania terenów wodno-błotnych, zakwaszania

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, str. 13

i zanieczyszczania gleb, znacznego udziału monokultur produkcyjnych w agrocenozach i zbiorowiskach leśnych,

- słaba spójność przyrodniczych obszarów chronionych, szczególnie w zachodniej części województwa oraz nieskuteczna ochrona części cennych walorów przyrodniczych i niewielki przyrost powierzchni objętych ochroną obszarów o cennych i unikatowych walorach,
- generalnie niezadowalająca jakość wód płynących zanieczyszczenie wód Morza Bałtyckiego, którego źródłem, oprócz eksploatacji statków, są spływy pochodzące z lądu, m. in. zanieczyszczenia wnoszone przez wpływające rzeki, brak w części aglomeracji nadmorskich kanalizacji dla odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych oraz spływy z obszarów rolnych, przyspieszające eutrofizację,
- mimo znacznego postępu w tej dziedzinie, nadal niedostateczny rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków, w szczególności na terenach wiejskich,
- znaczne zagrożenie powodzią oraz, w mniejszym stopniu, osuwiskami w strefie przymorskiej,
- pogłębiający się bezład przestrzenny, zwłaszcza w otoczeniu miast, głównych dróg i w atrakcyjnych strefach rekreacyjnych oraz zanikanie tradycyjnego krajobrazu kulturowego,
- brak zintegrowanego systemu pozwalającego na gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych o stanie i jakości środowiska pozyskiwanych z różnych źródeł,
- narastające trudności w zabezpieczeniu wartości i walorów środowiska objętych ochroną prawną, wynikające z niekontrolowanej presji osadniczej i rabunkowej gospodarki turystycznej, szczególnie w pasie nadmorskim.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego podkreśla, że obserwowana od początku lat 90. XX w. poprawa wartości większości wskaźników monitoringowych stanu środowiska w województwie pomorskim w ostatnich latach uległa wyraźnemu spowolnieniu. Wzrost gospodarczy pociągnął za sobą wzrost presji na środowisko. Coraz silniej zaczyna się dostrzegać liczne zagrożenia takie jak:

- ocieplenie klimatu,
- zwiększającą się eutrofizację siedlisk i zbiorników wodnych,
- zmniejszanie się ilości terenów zielonych w centrach miast i powierzchni czynnej biologicznie,
- wzrastającą powierzchnię terenów zabudowanych i zainwestowanych rekreacyjnie,
- degradację fizjonomii i estetyki krajobrazu,
- wzrastającą presję budownictwa na obszary cenne przyrodniczo i o funkcjach ekologicznych,
- wzrastającą liczbę zagrożeń związanych z rozbudową infrastruktury rekreacyjno-turystycznej,
- rosnącą depozycję odpadów, wzrost hałasu i emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Najsilniej narażona na antropopresję jest wrażliwa przyrodniczo strefa wybrzeża morskiego, gdzie koncentruje się aktywność gospodarcza i narastają konflikty wobec potrzeb i działań w sferze ochrony środowiska.²

Współodpowiedzialność za zagospodarowanie przestrzenne obszarów przybrzeżnych, zgodnie z zasadą współwładztwa oraz subsydiarności, spoczywa na organach administracji państwowej (administracja centralna, w tym Urzędy Morskie) oraz samorządu terytorialnego wszystkich poziomów, na podstawie przyznanych im kompetencji.

Zadaniem samorządów tworzących MOF MS będzie aktywne uczestnictwo w opracowaniu studium zagospodarowania przestrzennego dla obszarów przybrzeżnych oraz współuczestnictwo w realizacji założeń tego planu.

Zasobem obszaru funkcjonalnego jest przestrzeń, zarówno na lądzie jak i na morzu. Umożliwia to rozwój różnych form energetyki odnawialnej. Ograniczeniem w wykorzystaniu przestrzeni zarówno na lądzie jak i morzu jest występowanie cennych przyrodniczo obszarów, a także w Ustce – funkcji uzdrowiskowej. Konieczne jest także wdrożenie odpowiedniego systemu pozwalającego na kontrolowanie procesów suburbanizacji, uwzględniając ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego.

Jednymi z najważniejszych wyzwań MOF MS w aspekcie ochrony przyrody oraz rozwoju infrastruktury komunalnej będą:

- Współpraca lokalna i ponadlokalna odnośnie właściwego planowania i zagospodarowania przestrzennego obszarów nadmorskich.
- Zapewnienie właściwego gospodarowania wodami jako elementu różnorodności biologicznej, ale i podstawy rozwoju regionalnego i gospodarczego. Szczególnym wyzwaniem jest ochrona przeciwpowodziowa na obszarze zlewni rzeki Słupi.
- Przeciwdziałania niekontrolowanym procesom suburbanizacji na obszarach otaczających ośrodek miejski Słupsk oraz na obszarach położonych w pasie nadmorskim.
- Konieczność realizacji ustaleń pakietu klimatyczno-energetycznego oraz innych zobowiązań wynikających z traktatu akcesyjnego i dyrektyw UE.

² Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

II. ANALIZA SWOT

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I INFRASTRUKTURA KOMUNALNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, „Kraina w Kratę w Dolinie Rzeki Moszczeniczki” w tym Swołowo. Ponadto wysokie walory przyrodnicze posiada pas nadmorski. - Dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez Ustkę i Gminę Ustka. - Korzystne warunki naturalne dla rozwoju energetyki odnawialnej. - Wysoki % powierzchni objętej planami zagospodarowania przestrzennego. - Duże zasoby przestrzeni, w szczególności na terenie gmin wiejskich NOF MS. - Tworząca się strefa podmiejska Słupska na obszarze gminy Słupsk oraz Kobylnicy.	- Zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji w szczególności na obszarach gmin Słupsk, Kobylnica, Dębica Kaszubska oraz Ustka. - Niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna na obszarze gmin wiejskich obszaru funkcjonalnego. - Brak w infrastrukturze zagospodarowania brzegu rzeki Słupi.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Reorientacja kierunków rozwoju sektora energetyczno-paliwowego w Polsce, związana z lepszym wykorzystaniem potencjału zasobów naturalnych i infrastrukturalnych Polski Północnej. - Współpraca lokalna i ponadlokalna związana z planowaniem przestrzennym obszaru nadmorskiego	- Niedostateczny rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie MOF. - Zagrożenie powodziowe zlewni rzeki Słupi.

PODSUMOWANIE:

Cechą szczególną przestrzeni MOF MS jest występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”. Wrażliwość środowiska przyrodniczego MOF MS wymaga realizacji zrównoważonej polityki rozwoju. Ze względu na specyficzne cechy przestrzeni związane z położeniem nadmorskim realizacja polityki rozwoju MOF MS powinna być zintegrowana z planowaniem przestrzennym na poziomie krajowym i regionalnym. Poszczególne gminy powinny podejmować wspólne inicjatywy przeciwdziałające niekontrolowanej suburbanizacji. Wspólne planowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na optymalizację polityki inwestycyjnej samorządów MOF MS, w szczególności w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej oraz turystycznej przy uwzględnieniu aspektów ochrony przyrody i zrównoważonego rozwoju.

III. CELE ROZWOJOWE

Struktura planu została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania).

CEL GŁÓWNY: WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO

UZASADNIENIE:

Długofalowy rozwój MOF MS powinien opierać się na poszanowaniu i umiejętnym wykorzystaniu zasobów i walorów środowiska, ze zwróceniem szczególnej uwagi na ograniczenie zjawisk negatywnych i stałą poprawę parametrów środowiska, w tym poprzez rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawę efektywności energetycznej i cieplnej. Jednym z podstawowych warunków umożliwiających rozwój gospodarczy jest zapewnienie dostępu do podstawowej infrastruktury technicznej, w tym także infrastruktury ochrony środowiska, która przyczynia się do długookresowej stabilności wzrostu gospodarczego, zmniejszenia zewnętrznych kosztów środowiskowych dla gospodarki, jak również może stymulować tworzenie nowych miejsc pracy. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej MOF MS ma znaczenie zarówno dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego obszaru, jak również jest istotna z punktu widzenia ochrony środowiska.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. Obejmuje działania w obszarze gospodarki wodno – ściekowej związane z modernizacją lub budową sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, oczyszczalni ścieków oraz budową systemu zbierania, odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.	1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej. 2. Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych. 3. Budowa, modernizacja sieci wodociągowych. 4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.

2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.

Obejmuje działania związane z poprawą bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i cieplnej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz wszelkie działania wspierające takie inicjatywy.

.

1. Budowa, modernizacja kotłowni lokalnych.
2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym: poprawa efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE).
3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji).

3. Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS.

Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych także wspólny marketing regionalny oraz działalność lobbującą na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych.

1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką.
2. Integracja planowania przestrzennego MOF MS.
3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.

Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.	⇒	Długość zmodernizowanej/zbudowanej sieci sanitarnej	Od 2014 r. sukcesywnie
	2. Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych.	⇒	Liczba nowych, rozbudowanych, zmodernizowanych oczyszczalni ścieków	Od 2014 r. sukcesywnie
	3. Budowa, modernizacja sieci wodociągowych.	⇒	Długość zmodernizowanych/zbudowanych sieci wodociągowych	Od 2014 r. sukcesywnie
	4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.	⇒ ⇒	Długość zmodernizowanej / zbudowanej sieci kanalizacji deszczowej Objętość zbiorników retencyjnych	
2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.	1. Budowa, modernizacja kotłowni lokalnych.	⇒	Liczba nowych/zmodernizowanych lokalnych kotłowni	Od 2014 r. wg potrzeb sukcesywnie
	2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym poprawa efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE).	⇒	% zaoszczędzonej energii	Od 2014 r. sukcesywnie

	3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji).	⇒ % zaoszczędzonej energii ⇒ % unikniętej emisji CO ₂ ⇒ Liczba publikacji informacyjnych ⇒ Liczba akcji edukacyjnych	Od 2014 r. sukcesywnie
3. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką, itp.	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.	⇒ Liczba i wartość projektów/działań	Od 2015 r. na bieżąco

Wskaźniki rezultatu:

- przyrost pojemności obiektów małej retencji wodnej,
- odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków,
- długość sieci kanalizacyjnej sanitarnej,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych,
- ograniczenie emisji CO₂.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Programu mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

PROGRAM SEKTOROWY	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej.	II.6.4. Poprawa stanu środowiska.	4.5. Wdrożenie działań mających na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów. 4.7. Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych. 5.2. Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi.	3.3. Dobry stan środowiska.
2. Poprawa efektywności energetycznej i ciepłej.	II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii. II.6.4. Poprawa stanu środowiska. III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.	5.1.6. Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych.	3.2. Bezpieczeństwo i efektywność energetyczna.
3. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

Źródło: Opracowanie własne

IV. SPIS TABEL

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.	73
Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.	75
Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	78

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SEKTOROWY PLAN DZIAŁAŃ

INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

SPIS TREŚCI

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY	83
II. ANALIZA SWOT	85
III. CELE ROZWOJOWE	87
BUDŻET/ FINANSOWANIE	92
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	92
IV. SPIS TABEL	94

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY

Infrastruktura komunikacyjna MOF Miasta Słupska opiera się głównie na sieci dróg, w mniejszym stopniu wykorzystywane są połączenia kolejowe. Obszar nie dysponuje lotniskiem wykonującym komunikacyjne przewozy pasażerskie, dostępne jest jedynie sportowe lotnisko w Krępie Słupskiej, z którego korzysta głównie Aeroklub Słupski.

Centrum komunikacyjnym obszaru jest Miasto Słupsk, pełniące dla mieszkańców regionu rolę zarówno stacji docelowej (miejsce pracy, nauki, rozrywki), jak i węzła przesiadkowego autobusowego oraz kolejowego. Uzupełniającą rolę pełni Ustka. Jej znaczenie komunikacyjne oraz jakość obsługi pasażerów znacznie poprawi się w wyniku utworzenia zintegrowanego węzła przesiadkowego. Koncepcja planowanego centrum przesiadkowego w Ustce obejmuje zbliżenie transportu drogowego i kolejowego (budowa peronu kolejowego wzdłuż ul. Portowej, przeniesienie stanowisk autobusowych bliżej peronu kolejowego), budowę parkingów B&R, P&R, postoju taksówek, parkingów autobusowych, zaplecza socjalnego dla pracowników i kierowców oraz centrum obsługi pasażerskiej i punktu informacji turystycznej¹.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego określa następujące punkty ciężkości polityki transportowej:

- koncentrację środków i działań na budowie infrastruktury transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T i jej połączeń z siecią wojewódzką,
- ukierunkowanie modernizacji infrastruktury transportowej na eliminowanie „wąskich gardeł” i poprawę bezpieczeństwa w transporcie drogowym, kolejowym, morskim, lotniczym,
- zapewnienie wysokiego poziomu usług transportowych ukierunkowanych na usprawnienie i lepsze wykorzystanie transportu publicznego, w tym miejskiego,
- poprawę konkurencyjności transportu kolejowego i alternatywnych form transportu (lokalne linie kolejowe, żegluga śródlądowa i przybrzeżna, drogi rowerowe,
- wzmocnienie roli ochrony środowiska w regionalnej polityce transportowej.²

Dostępność transportowa została ujęta wśród wyzwań strategicznych dla rozwoju Województwa Pomorskiego. Jest nim zapewnienie sprawnych powiązań transportowych z centrami gospodarczymi Polski i Europy, integracja systemu transportu zbiorowego dla zwiększenia spójności wewnętrznej

¹ Za: Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Powiatu Słupskiego. Projekt do konsultacji społecznych. Słupsk 2014

² Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego

województwa i mobilności mieszkańców (także w wymiarze miejskim), w tym poprawa dostępności drogowej i kolejowej obszarów o najniższej dostępności w regionie.³

Polityka transportowa jest jedną z kluczowych polityk UE mających istotny wpływ na zagospodarowanie przestrzeni kraju. Jej kluczowym elementem jest Transeuropejska Sieć Transportowa (TEN-T). Przebieg sieci TEN-T tworzonej z punktu widzenia interesów transportowych całej Unii Europejskiej oraz realizacja odpowiedniej jakości inwestycji są kluczowe dla możliwości rozwojowych UE, powiększania dostępności terytorialnej oraz podwyższania konkurencyjności miasta.⁴

Budowa drogi ekspresowej S6 (Gdańsk – Szczecin) jest jedną z najważniejszych inwestycji dla regionu Polski północnej. Planowana droga ekspresowa S6, należy obok autostrady A1 i planowanej drogi ekspresowej S7 do najważniejszych tras drogowych województwa pomorskiego i najważniejszych powiązań krajowego systemu komunikacyjnego (sieć TEN-T). Łączy największe miasta Polski Północnej: Gdańsk, Szczecin, Gdynię, Koszalin i Słupsk. Od niej odchodzą w kierunku północnym drogi obsługujące nadmorskie obszary turystyczne, zaś w kierunku południowym połączenia do centrum kraju. Budowa drogi ekspresowej S6 Szczecin – Gdańsk spowoduje skrócenie czasu dojazdu do ośrodków ponadregionalnych i ośrodków turystycznych oraz wzmocnienie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej makroregionu Północnego, a zwłaszcza Pomorza Środkowego, jako obszaru zaliczonego do najgorzej dostępnych w skali całego kraju.⁵

KPK 2030 wskazuje na potrzebę powiązania największych miast kraju, w tym Słupska, siecią nowoczesnych linii kolejowych. Podstawą systemu komunikacyjnego powinny być multimodalne węzły przesiadkowe, zapewniające łatwy dostęp do przystanków, integrację taryfową i rozkładową. Szczególne znacznie, w kontekście wyzwań rozwoju kraju, ma powiązanie komunikacyjne Słupska z aglomeracją trójmiejską oraz z Koszalinem. Efektywny i nowoczesny system komunikacyjny wspierać będzie wymianę wiedzy oraz tworzenie powiązań kooperacyjnych zarówno biznesowych, jak też instytucji publicznych. Tym samym przyczyniać się będzie do wzrostu konkurencyjności miast i ich obszarów funkcjonalnych.

Miasto Słupsk i jego obszar funkcjonalny są miejscem skupiania zasobów kapitału ludzkiego na obszarze Pomorza Środkowego, co przyczynia się do wzrostu konkurencyjności w skali regionalnej. Zarówno przestrzeń bezpośredniego otoczenia Słupska, jak też dalsze otoczenie, np. powiaty bytowski, sławieński oraz cały obszar powiatu słupskiego, tworzą zaplecze kapitału ludzkiego dla procesów gospodarczych zachodzących najdynamiczniej w obrębie obszaru funkcjonalnego. **Sieć powiązań ośrodków powiatowych i lokalnych oraz obszarów wiejskich powinna być zintegrowana efektywnym systemem komunikacji.**

³ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

⁴ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁵ Kontrakt Terytorialny dla Województwa Pomorskiego, Stanowisko negocjacyjne Samorządu Województwa Pomorskiego

Port w Ustce powinien ponadto stać się ważnym węzłem komunikacyjnym, umożliwiającym integrację różnych form transportu (transport drogowy, kolejowy, morski). Ustka to również uzdrowisko. Dzięki walorom uzdrowiskowym możliwe jest rozwijanie oferty turystycznej także poza sezonem wakacyjnym.

II. ANALIZA SWOT

INFRASTRUKTURA DROGOWA I TRANSPORT ZBIOROWY	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez Ustkę i Gminę Ustka. - Położenie w pasie drogi krajowej numer 6 pomiędzy Szczecinem i Gdańskiem (docelowo S6). - Przebieg linii kolejowej, łączącej obszar funkcjonalny z dużymi miastami w Polsce (powiązane transportowe dzięki dostępowi do magistralnej trasy kolejowej Gdańsk – Stargard Szczeciński). - Budowa małej obwodnicy Słupska, która poprawi komunikację w MOF na linii północ-południe. - Tworząca się strefa podmiejska Słupska na obszarze gminy Słupsk oraz Kobylnicy.	- Brak dróg ekspresowych w kierunku południowym oraz na osi wschód-zachód. - Niedostateczny stan infrastruktury drogowej i kolejowej. - Ograniczenie roli transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich. - Niedostateczna dostępność komunikacyjna Słupska wewnątrz OF w szczególności z obszaru gmin Ustka oraz Dębica Kaszubska. - Znaczna odległość do najbliższego lotniska wykonującego komunikacyjne przewozy pasażerskie. - Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych. - Brak multimodalnego węzła komunikacyjnego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Rozwój sieci TEN-T w kraju oraz polityka „otwarcia się na Morze Bałtyckie” – skutkująca wsparciem dla rozwoju portów morskich. - Budowa drogi ekspresowej S6. - Modernizacja linii kolejowych 405, 202.	- Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju i niska dostępność transportowa regionu, jeden z najgorzej dostępnych komunikacyjnie obszarów Polski. - Słabo rozwinięty system transportu multimodalnego.

• Modernizacja i budowa dróg w kierunku południowym: drogi S11, DK21. • Modernizacja i budowa dróg w kierunku węzłów S6.	• Niedostateczna współpraca i koordynacja inicjatyw rozwojowych w obszarach funkcjonalnych, zarówno z przyczyn wewnętrznych, jak też braku odpowiednich regulacji zewnętrznych (np. regionalnych). • Brak spójnej organizacji zarządzania regionalnym transportem zbiorowym. • Brak spójnego i sprawnego systemu transportowego i energetycznego, zintegrowanego z systemem europejskim. • Duża konkurencja pomiędzy poszczególnymi obszarami funkcjonalnymi o środki unijne.

PODSUMOWANIE:

MOF MS położony jest w przestrzeni kraju, która wykazuje się jedną z najniższych dostępności transportowych. Problemem Pomorza Środkowego jest brak dróg ekspresowych i autostrad oraz znaczne odległości do krajowego i europejskiego systemu tych dróg. Budowa drogi ekspresowej S6 jest jednym z priorytetów inwestycyjnych kraju. Powstanie drogi szybkiego ruchu łączącej największe ośrodki miejskie Polski Północnej oraz łączące je z europejską siecią dróg szybkiego ruchu przyspieszy integrację przestrzeni kraju. Kluczowe dla regionu Pomorza Środkowego są także inwestycje w drogi łączące północ z południem kraju, tj. drogi S11 oraz DK21, a także modernizacja linii kolejowych 405 i 202. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu zwiększy konkurencyjność dla lokalizacji nowych inwestycji w obszarze MOF MS, zwiększy dostępność najbliższego portu lotniczego oraz ułatwi i przyspieszy dojazd do nadmorskich kurortów. Istotny dla rozwoju powiązań komunikacyjnych jest dostęp do Morza Bałtyckiego oraz funkcjonujący port w Ustce. Dostępność drogowa oraz kolejowa portu w Ustce ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju. Dostępność drogowa nadmorskich kurortów oraz atrakcji turystycznych w sezonie wzmożonego ruchu turystycznego wpływa na konkurencyjność obszaru MOF MS jako destynacji turystycznej. Wrażliwość środowiska przyrodniczego MOF MS wymaga realizacji zrównoważonej polityki rozwoju, w tym inwestycji w infrastrukturę techniczną. Wspólne planowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na optymalizację polityki inwestycyjnej samorządów MOF MS, w szczególności w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej.

III. CELE ROZWOJOWE

Struktura planu została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania).

CEL GŁÓWNY: OBSZAR ZINTEGROWANY PRZESTRZENNIE

UZASADNIENIE:

Rozwój gmin MOF MS wymaga integracji przestrzennej, zarówno z przestrzenią kraju, jak też wewnątrz MOF MS. Integracja przestrzeni zwiększy konkurencyjność gospodarki oraz wpływać będzie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Zwiększy również dostępność tego obszaru dla ruchu turystycznego. Cel obejmuje wszelkie działania zmierzające do poprawy dostępności terytorialnej obszaru. Obejmuje zarówno kwestie komunikacji pomiędzy poszczególnymi gminami wewnątrz MOF MS, jak też działania zmierzające do poprawy zewnętrznej dostępności komunikacyjnej. Punkt ciężkości związany jest z poprawą infrastruktury drogowej, kolejowej, rozwojem portu w Ustce oraz usprawnieniem systemu komunikacji, w tym organizacji wspólnej polityki transportu publicznego.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego. Obejmuje działania związane z lobbowaniem i współpracą przez samorządy MOF i lokalnych liderów na rzecz poprawy komunikacji MOF (komunikacji drogowej i połączeń kolejowych oraz lotniczych) z krajem. Obejmuje lobbowanie wśród władz województwa i kraju, polityków, w mediach. Obejmuje także budowę mariny i rozbudowę portu w Ustce.	1. Budowa, przebudowa i modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212 oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz). 2. Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu S21 (przeniesienie węzła S21 na wysokość Białego Boru). 3. Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska. 4. Budowa mariny/centrum żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa

	terminala promowego pasażersko-towarowego.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru. Obejmuje działania polegające na modernizacji istniejącego układu komunikacyjnego w celu udrożnienia ruchu i poprawy jakości komunikacji, w tym wdrażanie rozwiązań komunikacyjnych takich jak nowe drogi i ścieżki rowerowe.	1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne, w szczególności budowa systemu komunikacyjnego mającego na celu odciążenie ruchu kołowego (szczególnie w okresie sezonu letniego). 2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem. 3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.
3. Poprawa jakości komunikacji publicznej. Obejmuje działania z zakresu usprawnienia wewnętrznych połączeń komunikacją publiczną, w tym m. innymi: monitoring komunikacji publicznej, wspólne działania planistyczne i organizację wspólnej polityki transportu publicznego (np. dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach oraz zadań inwestycyjnych w tym m.in budowę zintegrowanych węzłów przesiadkowych i modernizacją taboru).	1. Monitoring komunikacji publicznej i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu). 2. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach). 3. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej, m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.
4. Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS. Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych, działalność lobbingsową na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką. 2. Integracja planowania przestrzennego MOF MS. 3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.

Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	1.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212) oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz).	⇒ Długość w km zmodernizowanych dróg oraz linii kolejowych	Od 2014 r. etapami
	2.	Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu S21 (przeniesienie węzła S21 na wysokość Białego Boru).	⇒ Istniejący węzeł S21 na wysokości Białego Boru	Do 2020 r.
	3.	Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska.	⇒ Długość w km	Od 2016 r.
	4.	Budowa mariny/Centrum Żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminala promowego pasażersko-towarowego.	⇒ Wybudowana marina i rozbudowany port	Do 2020 r.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	1.	Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF MS poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej,	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/ zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej	Do 2020 r. etapami

	chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne.		
	2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej poprawiających skomunikowanie Ustka-Słupsk	Do 2020 r. etapami
	3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.	⇒ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych	Etapami do 2020 r.
3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1. Monitoring ruchu komunikacyjnego i wspólne działania planistyczne.	⇒ Liczba projektów/ działań planistycznych dot. monitoringu i poprawy ruchu komunikacyjnego	Na bieżąco
	2. Monitoring komunikacji publicznej i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu).	⇒ Liczba projektów/ działań dot. monitoringu i poprawy komunikacji publicznej	Od 2015 r.
	3. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach etc.).	⇒ Liczba projektów/ działań dot. organizacji i konsultacji polityki transportu publicznego	Od 2015 r.
	4. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej: m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.	⇒ Liczba inwestycji dot. komunikacji zbiorowej, ⇒ ilość pasażerów, ilość wymienionego taboru (lub %),	Od 2014 r.
	1. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia	⇒ Liczba miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami	Od 2015 r. sukcesywnie

	i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami.		
	2. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.	⇒ Liczba mieszkańców przyłączonych do szerokopasmowego Internetu	Od 2015 r. etapami
4. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką, itp.	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.	⇒ Liczba i wartość projektów/działań	Od 2015 r. na bieżąco

Wskaźniki rezultatu:

- czasu podróży z poszczególnych miejscowości MOF MS do Słupska,
- czasu podróży do Gdańska oraz do najbliższego lotniska,
- czasu podróży do wybranych miast (Poznań, Bydgoszcz, Szczecin),
- dostępność drogowa portu w Ustce (zasięg),
- liczba wypadków i kolizji drogowych,
- odsetek osób deklarujących wykorzystanie jako podstawowego środka transportu roweru,
- liczba osób korzystających z usług transportu publicznego,
- liczba obsłużonych osób przez port/marinę w Ustce.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Programu mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

PROGRAM SEKTOROWY	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym. 2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.	3. Atrakcyjna przestrzeń. 3.1.Sprawny system transportowy.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1.Sprawny system transportowy.
3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1.2. Usprawnienie komunikacji publicznej. II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych. III.2.2. Zwiększenie	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1.Sprawny system transportowy.

	efektywności systemu świadczenia usług publicznych.		
4. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

Źródło: Opracowanie własne

Spójność na poziomie celów operacyjnych Strategii Rozwoju określimy także dla projektu dokumentu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020 (RPO WP).

IV. SPIS TABEL

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.	87
Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.	89
Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	93

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SEKTOROWY PLAN DZIAŁAŃ

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

SPIS TREŚCI

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – PRZESTRZEŃ PUBLICZNA	97
II. ANALIZA SWOT	100
III. CELE ROZWOJOWE	102
BUDŻET/ FINANSOWANIE	107
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	108
IV. SPIS TABEL	109

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Zgodnie z definicją prawną przestrzeń publiczna to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne. Jakość przestrzeni publicznej ma więc istotny wpływ na warunki życia. Przestrzeń publiczna stanowi istotny i wyjątkowy element zagospodarowania przestrzeni całego obszaru funkcjonalnego. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej powinno być realizowane zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, który jest głównym celem zagospodarowania przestrzennego na wszystkich poziomach planowania: krajowym, regionalnym, lokalnym i funkcjonalnym. Zgodnie z obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pod pojęciem „ładu przestrzennego” należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. W hierarchii wartości społecznych ład przestrzenny nabiera rosnącego znaczenia. Staje się bowiem w coraz większym stopniu niezbywalnym elementem jakości życia i środowiska przyrodniczego, a także efektywności gospodarowania.¹

Realizacja polityki kształtowania przestrzeni publicznej MOF MS powinna być elementem realizacji polityki zagospodarowania przestrzennego całego obszaru. Nieuporządkowany system gospodarki przestrzennej wywołuje konkretne skutki w sferze społecznej i gospodarczej. Są nimi przede wszystkim problemy społeczne w postaci patologii, alienacji, frustracji i konfliktów wynikające z segregacji społecznej (zabudowa przedmieść bazująca na zamkniętych osiedlach pozbawionych przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom, terenów zielonych, dogodnego dostępu do dobrej jakości usług publicznych, degradacja śródmieść i wielkopłytych osiedli oraz popegeerowskich zespołów zabudowy wielorodzinnej).²

Coraz silniej jest odczuwane przestrzennie niedopasowanie oferty usług publicznych, w tym podstawowych usług publicznych, w szczególności w stosunku do zmieniających się w przestrzeni potrzeb demograficznych (z jednej strony rozproszenie grup społecznych, z drugiej nadmierny spadek popytu w szybciej starzejących się centrach miast).³

¹ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

² Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

³ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Wyraźnie odczuwany jest również brak planowania na obszarach funkcjonalnych, zwłaszcza obszarach zurbanizowanych, co uniemożliwia koordynację rozwoju obszarów miejskich z rozwojem ich funkcjonalnego otoczenia.⁴

Wśród wyzwań strategicznych dla Województwa Pomorskiego, które są ściśle związane z kształtowaniem przestrzeni publicznych należy wskazać następujące:

- **Dostęp do usług publicznych.** Ograniczanie dysproporcji wewnątrz regionu i zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług publicznych (m.in. edukacji, ochrony zdrowia, szerokopasmowego internetu, kultury oraz administracji), w tym do infrastruktury.
- **Zarządzanie przestrzenią.** Lepsze zarządzanie przestrzenią dla zmniejszenia presji na środowisko, poprawy bezpieczeństwa powodziowego, a także optymalnego wykorzystania potencjałów terytorialnych (przyrodniczego, krajobrazowego, kulturowego i gospodarczego) dla zapewnienia wysokiej jakości życia.

Jednym z najważniejszych narzędzi polityki zagospodarowania przestrzeni publicznych będą programy rewitalizacji terenów zdegradowanych oraz instrumenty planowania przestrzennego, w tym miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Wg danych GUS w 2012 roku 17,9% powierzchni MOF MS objętych było miejscowymi planami zagospodarowania przestrzeni.

Tabela 1. Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gminy ogółem

Jednostka terytorialna	udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem			
	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%
POLSKA	25,6	26,5	27,2	27,9
WOJ. POMORSKIE	13,0	14,7	15,6	16,8
Powiat słupski	6,9	7,7	9,8	10,6
Miasto Ustka	41,8	41,9	41,9	61,5
Gmina Dębica Kaszubska	0,2	0,2	0,2	0,2
Gmina Kobylnica	19,2	22,8	27,8	29,1
Gmina Słupsk	12,8	12,8	20,8	20,8
Gmina Ustka	13,9	15,5	15,6	16,0
Miasto Słupsk	36,8	46,5	54,8	58,6
OF Miasta Słupsk	12,2	13,7	17,2	17,9

Źródło: Opracowanie własne, wg danych GUS

⁴ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Działania rewitalizacyjne mają przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru zdegradowanego, odbudowy więzi społecznych, poprawy stanu środowiska naturalnego i kulturowego, ożywienia gospodarczego oraz przywrócenia ładu przestrzennego.

Choć obszary w mniejszym lub większym stopniu zdegradowane znajdują się na terenie wszystkich jednostek MOF Miasta Słupska (np. tereny byłych PGR-ów, obszary przemysłowe), procesem rewitalizacji objęto niewielką ich część. Najczęściej działania z zakresu rewitalizacji będąc elementem prowadzonej polityki przestrzennej i koncepcji zagospodarowania przestrzennego, sprowadzają się do działań budowlano-remontowych. W przypadku analizowanego obszaru spójną polityką samorządu w zakresie rewitalizacji dysponują miasta: Słupsk oraz Ustka. Na podstawie lokalnych planów rewitalizacji zaplanowano również działania w dwóch miejscowościach w Gminie Kobylnica.

Władza publiczna ponosi odpowiedzialność za racjonalne prowadzenie gospodarki przestrzennej. Bez publicznej kontroli zagospodarowania terenu nie jest możliwe racjonalne gospodarowanie przestrzenią, gwarantujące jej użytkownikom możliwość korzystania z jej walorów i eliminujące konflikty⁵. Szczególne znaczenie w obszarze MOF MS nabiera w kontekście procesów suburbanizacyjnych oraz na obszarach przybrzeżnych.

Najsilniejsze związki funkcjonalne ze Słupskiem występują w gminach bezpośredniej strefy podmiejskiej, tj. gminie Słupsk i Kobylnica. Obszar tych gmin stanowi miejsce migracji mieszkańców Słupska. Barierą w rozwoju może być brak spójności studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w dalszej kolejności także miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie pod kątem zadbania o to, aby bilans trendów demograficznych i zapotrzebowania na nowe tereny do zabudowy był rozpatrywany w skali całego obszaru funkcjonalnego.

Zagrożeniem dla zrównoważonego rozwoju tych obszarów, jak również pasa nadmorskiego, może być częściowo niekontrolowana suburbanizacja. Niekontrolowany rozwój budownictwa powoduje rozwój rozproszonych form osadniczych. Koszty budowy infrastruktury technicznej w zabudowie rozproszonej są wyższe. Wyższe są także koszty utrzymania tej infrastruktury. Niekontrolowany rozwój budownictwa wpływa negatywnie na ład przestrzenny.

Współodpowiedzialność za zagospodarowanie przestrzenne obszarów przybrzeżnych, zgodnie z zasadą współwładztwa oraz subsydiarności, spoczywa na organach administracji państwowej (administracja centralna, w tym Urzędy Morskie) oraz samorządu terytorialnego wszystkich poziomów, na podstawie przyznanych im kompetencji.

Planowanie przestrzenne oraz kształtowanie przestrzeni publicznej w obszarze MOF MS powinno uwzględniać rozwój funkcji turystycznej i uzdrowiskowej. Ruch turystyczny skupia się głównie na Wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Priorytetem powinno być dalsze wzmacnianie infrastruktury turystycznej na tym obszarze, a także rozwój infrastruktury i przestrzeni publicznej w oparciu o atrakcje i walory turystyczne pozostałych gmin. Istotne znaczenie posiadać będzie rozwój

⁵ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

odpowiedniej infrastruktury turystycznej, w szczególności szlaków rowerowych, pieszych, parkingów, informacji turystycznej.

Konieczne jest także m. in. wdrożenie odpowiedniego systemu regulacji i decyzji, pozwalającego na kontrolowanie procesów suburbanizacji, planowanie na obszarach rozwojowych i stosowanie planowania funkcjonalnego, uwzględniającego również aspekt społeczny oraz ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. W planowanych systemach regulacji i decyzji oraz monitoringu zjawisk przestrzennych utrzymana powinna zostać zasada uwzględniania aspektów ochrony środowiska.⁶

Realizacja spójnej polityki przestrzennej wymaga sprawnego zarządzania – w sposób skuteczny, efektywny i partnerski, poprzez coraz bardziej zintegrowane działania obejmujące cały obszar funkcjonalny oraz aktywną współpracę z mieszkańcami.

II. ANALIZA SWOT

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”, „Kraina w Kratę w Dolinie Rzeki Moszczenicki” w tym Swołowo. Ponadto wysokie walory przyrodnicze posiada pas nadmorski. - Dostęp do Morza Bałtyckiego poprzez Ustkę i Gminę Ustka. - Wysoki % powierzchni objętej planami zagospodarowania przestrzennego. - Duże zasoby przestrzeni, w szczególności na terenie gmin wiejskich NOF MS. - Tworząca się strefa podmiejska Słupska na obszarze gminy Słupsk oraz Kobylnicy. - Wysokie wydatki inwestycyjne gmin na mieszkańca, świadczące o dynamizacji działań inwestycyjnych.	- Występowanie obszarów zdegradowanych, które znajdują się na terenie wszystkich jednostek MOF Miasta Słupska (tereny byłych PGR-ów, obszary przemysłowe, centra miast Słupska i Ustki). - Zjawisko niekontrolowanej suburbanizacji w szczególności na obszarach gmin Słupsk, Kobylnica, Dębica Kaszubska oraz Ustka. - Brak w infrastrukturze zagospodarowania brzegu rzeki Słupi. - Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna (szlaki rowerowe, piesze, kajakowe). - Niska atrakcyjność inwestycyjna wybranych zdegradowanych lub ujętych w programach rewitalizacji obszarów. - Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego.

⁶ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Rosnąca aktywność społeczna związana z wzrastającą liczbą organizacji pozarządowych.	- Degradacja zabudowy o wartości estetycznej i kulturowej np. zabudowy rybackiej, kamienic. - Brak parków rekreacyjnych oraz niewystarczająca ilość placów zabaw dla dzieci, niewystarczająca ilość lub zdegradowana infrastruktura sportowa.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Budowa kapitału społecznego, tożsamości regionalnej, a także zwiększenie partycypacji społecznej.	Niedostateczna współpraca i koordynacja inicjatyw rozwojowych w obszarach funkcjonalnych, zarówno z przyczyn wewnętrznych, jak też braku odpowiednich regulacji zewnętrznych (np. regionalnych).

PODSUMOWANIE:

Cechą MOF MS jest występowanie obszarów cennych przyrodniczo, wśród których należy wymienić szczególnie istotny dla całego regionu Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy „Dolina Słupi”. Wrażliwość środowiska przyrodniczego MOF MS wymaga realizacji zrównoważonej polityki rozwoju. Ponadto ze względu na specyficzne cechy przestrzeni związane z położeniem nadmorskim realizacja polityki rozwoju MOF MS powinna być zintegrowana z planowaniem przestrzennym na poziomie krajowym i regionalnym. Poszczególne gminy powinny podejmować wspólne inicjatywy przeciwdziałające niekontrolowanej suburbanizacji. Wspólne planowanie przestrzenne powinno być ukierunkowane na optymalizację polityki inwestycyjnej samorządów MOF MS, w szczególności w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury technicznej oraz turystycznej.

Jak pokazały badania związane z delimitacją, miasto Słupsk oddziałuje na otaczającą je przestrzeń, tworząc powiązania funkcjonalne. Wysoką dynamikę inwestycji budowlanych – oprócz gmin podmiejskich, notuje się również w pasie nadmorskim. Wymaga to od zarządzających MOF MS uzgadniania procesów planowania przestrzennego i realizację wspólnej polityki rozwoju – uwzględniającej zachodzące zmiany oraz powiązania funkcjonalne, np. związane z codziennym przemieszczaniem się ludności oraz odpowiedni rozwój infrastruktury technicznej i społecznej.

Poprawa jakości przestrzeni publicznej powinna być wspierana przez oddolne inicjatywy społeczne, dlatego szczególne znaczenie dla MOF MS powinny posiadać działania ukierunkowane na budowę kapitału społecznego, tożsamości regionalnej, a także zwiększenie partycypacji społecznej. KPZK 2030 wskazuje m. in., że niski poziom świadomości społecznej objawia się brakiem zainteresowania problemami gospodarki przestrzennej i skutkuje jej niską rangą społeczną. Wpływa to negatywnie na stanowienie prawa w sferze przestrzennej.

III. CELE ROZWOJOWE

Struktura planu została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania).

CEL GŁÓWNY: **ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ŻYCIA**

UZASADNIENIE:

Cel obejmuje działania związane z kształtowaniem przestrzeni, w tym rewitalizację obiektów i obszarów zdegradowanych. Dotyczy podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych w celu poprawy jakości życia mieszkańców (infrastruktura sportowa, rekreacyjna i kulturalna). Ważne są także kompleksowe działania obejmujące rewitalizację społeczno-gospodarczą obiektów i obszarów miejskich oraz wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych oraz przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Cel ten obejmuje także działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe, wspierające budowę społeczeństwa obywatelskiego i włączenie społeczeństwa w realizację polityki rozwoju.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 2. Cele operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
1. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej. Obejmuje rozwój i modernizację infrastruktury turystycznej i kulturalnej, w tym szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, kajakowych i samochodowych). Obejmuje również działania inwentaryzacyjne pod kątem potrzeb dla ruchu turystycznego (zejścia na plażę, parkingi, mała infrastruktura, oznakowanie, infrastruktura towarzysząca), koncepcje planistyczne dla nowych szlaków w celu powiązania ich w spójny i funkcjonalny system.	1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym koncepcje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych, wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna). 2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna, w tym m. innymi budowa mariny/Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).

	3. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym. 4. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki).
2. Rozwój infrastruktury społecznej. Obejmuje działania związane z budową, rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej MOF MS.	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej. 2. Budowa, rozbudowa modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej. 3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp. 4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami. 5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.
3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych. Obejmuje działania, których celem jest przywracanie, odtwarzanie lub rozwijanie nowych funkcji dla obszarów zdegradowanych. Kompleksowa rewitalizacja oprócz działań związanych z poprawą jakości przestrzeni obejmuje działania wspierające rewitalizację społeczną.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów. 2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna.
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Obejmuje działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe. Obejmuje w pierwszej kolejności	1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego.

rozpoznanie potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a następnie integrację trzeciego sektora. Obszar funkcjonalny dążyć będzie do wypracowania spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi, których celem będzie włączenie społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego. Obejmować będzie także promocję postaw prospołecznych.	2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO). 3. Promocja postaw prospołecznych.
5.Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS. Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką. 2. Integracja planowania przestrzennego MOF MS.

Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI
	ZADANIE	REALIZACJI		
1.Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym koncepcje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych; wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna).	⇒ Długość zmodernizowanych lub wybudowanych szlaków turystycznych ⇒ Liczba miejsc noclegowych ⇒ Liczba wydanych przewodników (map) turystycznych		Od 2014 r. na bieżąco

	2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna , w tym m. innymi budowa mariny/ Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów ⇒ Wybudowane Centrum Żeglarstwa	Od 2014 r. na bieżąco
	3. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	Od 2015 r.
	4. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki).	⇒ Liczba inicjatyw/ przedsięwzięć	Od 2015 r.
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej.	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	2. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej .	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp. .	⇒ Liczba przebudowanych, zmodernizowanych i zaadoptowanych obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne	Do 2020 r.
	4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc	⇒ Liczba miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami	Od 2015 r. sukcesywnie

	opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami.		
	5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.	⇒ Liczba mieszkańców przyłączonych do szerokopasmowego Internetu	Od 2015 r. etapami
3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.	⇒ Powierzchnia i/lub liczba mieszkańców obszaru, dla którego opracowano program rewitalizacji ⇒ Liczba zabytków objętych programem ⇒ Wysokość środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na dofinansowanie zadań związanych z rewitalizacją (ochroną) zabytkowych obiektów	Od 2015 r. sukcesywnie
	2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna	⇒ Powierzchnia obszaru objęta projektami rewitalizacji ⇒ Liczba podmiotów/ obiektów objętych projektami rewitalizacji ⇒ Liczba osób uczestniczących w działaniach miękkich, np. liczba uczestników szkoleń, kursów, działań aktywizujących związanych z rewitalizacją społeczną	Od 2015 r. etapami
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego.	⇒ Wypracowany system zasad ⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw na rzecz współpracy ⇒ Liczba organizacji pozarządowych objętych projektem	Od 2016 r.
	2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO).	⇒ Liczba organizacji pozarządowych oraz osób, które skorzystały ze wsparcia	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Promocja postaw prospołecznych.	⇒ Liczba projektów/ działań promocyjnych	Od 2015 r. na bieżąco

5. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką, itp.	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco

Wskaźniki rezultatu:

- % powierzchni obszar MOF MS objętych planami zagospodarowania przestrzennego,
- powierzchnia obszaru MOF MS objęta przedsięwzięciami o charakterze rewitalizacji przestrzeni,
- liczba przedsięwzięć o charakterze rewitalizacji, które zrealizowane zostały we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Programu mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 4. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

PROGRAM SEKTOROWY	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
1. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.	1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna.
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.	2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluceniem społecznym.	2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.		2. Aktywni mieszkańcy. 2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
5. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

Źródło: Opracowanie własne

IV. SPIS TABEL

Tabela 1. Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni gminy ogółem	98
Tabela 2. Cele operacyjne i zadania	102
Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.	104
Tabela 4. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	108

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SEKTOROWY PLAN DZIAŁAŃ

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

SPIS TREŚCI

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	113
II. ANALIZA SWOT	114
III. CELE ROZWOJOWE	116
BUDŻET/ FINANSOWANIE	121
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	122
IV. SPIS TABEL	123

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego wskazuje, że województwie nie udało się w pełni zagospodarować potencjału wysokiej aktywności społecznej mieszkańców mierzonej m.in. liczbą organizacji pozarządowych względem wielkości populacji (4. miejsce w Polsce). Brakuje m.in. opartego na tym potencjale systemowego podejścia do realizacji wysokiej jakości usług dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Istniejące podmioty ekonomii społecznej wymagają kompleksowego wzmocnienia, gdyż obecny poziom ich profesjonalizacji i samodzielności organizacyjno-finansowej jest zbyt niski dla aktywizacji wymagających wsparcia grup społecznych i generowania nowych miejsc pracy.

Ponadto w życiu społecznym i gospodarczym województwa nie w pełni wykorzystywane są możliwości technologii cyfrowych. Główne przeszkody stanowią niedostatecznie rozwinięta i mocno zróżnicowana pod względem nasycenia przestrzennego infrastruktura sieci szerokopasmowej (największe deficyty występują na zachodzie regionu), a także wciąż skromna oferta w zakresie usług cyfrowych, m.in. w obszarze edukacji, administracji czy prowadzenia działalności gospodarczej. Brakuje też świadomej polityki rozwijającej kompetencje cyfrowe oraz kreującej popyt na takie usługi i technologie, które mogą mieć istotny wpływ na podnoszenie aktywności edukacyjnej, zawodowej, gospodarczej, kulturalnej i obywatelskiej mieszkańców.¹

Istotne znaczenie dla rozwoju i funkcjonowania infrastruktury społecznej, która w polityce społecznej występuje w dwóch układach: w roli instytucjonalnej i funkcjonalnej, są procesy demograficzne zachodzące w obrębie obszaru funkcjonalnego. Infrastruktura społeczna w postaci zespołu urządzeń publicznych zaspokaja potrzeby oświatowe i kulturalne ludności.

Najbliższe otoczenie Słupska będzie miejscem dynamicznych procesów demograficznych. W ślad za tym powinny nadążać procesy związane z rozwojem infrastruktury społecznej. Najsilniejsze związki funkcjonalne ze Słupskiem występują w gminach bezpośredniej strefy podmiejskiej, tj. gminie Słupsk i Kobylnica. Obszar tych gmin stanowi miejsce migracji mieszkańców Słupska. Barierą w rozwoju może być brak spójności studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a w dalszej kolejności także miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie pod kątem zadbania o to, aby bilans trendów demograficznych i zapotrzebowania na nowe tereny do zabudowy, a także funkcjonowania sfery społecznej był rozpatrywany w skali całego obszaru funkcjonalnego. Konieczne jest m. in. wdrożenie odpowiedniego systemu regulacji i decyzji, pozwalającego na kontrolowanie procesów suburbanizacji, planowanie na obszarach rozwojowych i stosowanie planowania funkcjonalnego, uwzględniającego również aspekt społeczny oraz ochronę krajobrazu kulturowego i przyrodniczego.

¹ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Aby osiągnąć wyznaczone cele rozwoju, MOF MS powinien być sprawnie zarządzany – w sposób skuteczny, efektywny i partnerski, poprzez coraz bardziej zintegrowane działania obejmujące cały obszar funkcjonalny oraz aktywną współpracę z mieszkańcami. MOF MS wyróżniał się na tle kraju pod względem liczby organizacji pozarządowych przypadających na 10 000 mieszkańców. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminie Dębica Kaszubska. Zarządzanie rozwojem wymaga nie tylko determinacji władzy publicznej, lecz także partnerskiego zaangażowania ze strony uczestników społeczeństwa obywatelskiego i większego otwarcia się instytucji publicznych na idee i rozwiązania płynące od obywateli.

II. ANALIZA SWOT

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Duży ośrodek miejski Słupsk, będący centrum rozwoju społeczno-gospodarczego. • Pozytywne na tle kraju i podregionu słupskiego wskaźniki demograficzne. • Rosnąca aktywność społeczna związana z wzrastającą liczbą organizacji pozarządowych. • Znaczna dynamika budownictwa.	• Postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który jest najintensywniejszy w miastach: Słupsk i Ustka. • Migracje zagraniczne. • Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. • Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. • Spadek liczby urodzeń w obszarze funkcjonalnym. • Niewystarczająca ilość parkingów samochodowych i infrastruktury przyjaznej rowerzystom. • Ograniczone możliwości do przebranżawiania się zawodowego osób długotrwale bezrobotnych. • Niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego. • Degradacja zabudowy o wartości estetycznej i kulturowej np. zabudowy rybackiej, kamienic. • Brak parków rekreacyjnych oraz niewystarczająca ilość placów zabaw dla dzieci, niewystarczająca ilość lub zdegradowana infrastruktura sportowa. • Brak wystarczającej ilości żłobków.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Przyciąganie nowych mieszkańców. • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. • Rozwój efektywniejszego systemu pomocy społecznej. • Aktywizacja zasobów pracy i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. • Zatrudnienie specjalistów w zakresie usług medycznych i rehabilitacyjnych w celu zapewnienia mieszkańcom MOF należytej opieki medycznej. • Budowa kapitału społecznego, tożsamości regionalnej, a także zwiększenie partycypacji społecznej.	• Niska skuteczność reform systemowych w kraju w zakresie polityki społecznej. • Nieefektywne wykorzystanie systemu edukacyjnego w zaspokajanie potrzeb rynku pracy i kreowania atrakcyjnego kapitału ludzkiego. • Nie w pełni wykorzystane w życiu społecznym i gospodarczym możliwości technologii cyfrowych.

PODSUMOWANIE:

Jak pokazały badania związane z delimitacją, miasto Słupsk oddziałuje na otaczającą je przestrzeń, tworząc powiązania funkcjonalne. Są one najsilniejsze z gminami sąsiadującymi z przestrzenią miejską. Pomimo, że Pomorze jest jednym z regionów kraju, które notuje jedno z najkorzystniejszych wskaźników demograficznych – to również w tej części Polski obserwuje się niekorzystne zmiany. Związane są one zarówno z procesami zachodzącymi wewnątrz obszaru funkcjonalnego, jak też oddziaływaniem dalszego otoczenia. W pierwszym wypadku związane są one z migracjami na otaczające miasto obszary wiejskie. Zjawisko to wpływa na przyspieszenie procesów takich jak starzenie się społeczeństwa w ośrodku miejskim oraz na dynamiczną zmianę liczby ludności w gminach wiejskich otaczających miasto. Wymaga to od zarządzających MOF MS uzgadniania procesów planowania przestrzennego i realizację wspólnej polityki rozwoju – uwzględniającej zachodzące zmiany oraz powiązania funkcjonalne, np. związane z codziennym przemieszczaniem się ludności oraz odpowiedni rozwój infrastruktury technicznej i społecznej. Powodem migracji poza obszar funkcjonalny są względy ekonomiczne, związane z poszukiwaniem pracy. Poziom bezrobocia w MOF MS w ciągu kilku lat nie uległ zmniejszeniu. Kolejnym problemem jest wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. Przeciwdziałanie tym zjawiskom uzależnione jest od dynamiki procesów rozwojowych zachodzących zarówno w kraju, jak też na obszarze MOF MS. W ślad za prognozowanym rozwojem gospodarczym kraju, a także gospodarki MOF MS powinny iść reformy polityki społecznej. MOF MS powinien dążyć do poprawy efektywności kształcenia tworząc kadry dla lokalnej gospodarki, stąd niezwykle istotny jest rozwój szkolnictwa zawodowego o profilach dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy, a także powstanie Słupskiego Ośrodka Akademickiego kształcącego specjalistów dziedzin deficytowych i dominujących na Ziemi Słupskiej.

III. CELE ROZWOJOWE

Struktura planu została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania).

CEL GŁÓWNY: **OBSZAR EFEKTYWNIE ZARZĄDZANY**

UZASADNIENIE:

Efektywne, zintegrowane zarządzanie obszarem funkcjonalnym to jedno z największych wyzwań. Budowa struktur i właściwe ich funkcjonowanie wpłynąć będzie na efektywność realizacji kluczowych dla obszaru projektów. **Wyzwaniem będzie uspołecznienie procesu zarządzania rozwojem obszaru funkcjonalnego.** Podstawą działania będzie współpraca samorządów i podmiotów na terenie MOF MS, m. in. w zakresie wspólnego budowania oferty biznesowej, turystycznej, strategicznego planowania rozwoju, w tym również rozwoju infrastruktury społecznej. Cel ten obejmuje także działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe, wspierające budowę społeczeństwa obywatelskiego i włączenie społeczeństwa w realizację polityki rozwoju.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Obejmuje działania wspierające realizację projektów budownictwa mieszkaniowego.	1. Wyznaczanie terenów pod budownictwo społeczne w planach zagospodarowania przestrzennego. 2. Wsparcie realizacji projektów budownictwa społecznego. 3. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych. 4. Uzbrojenie terenów pod mieszkalnictwo. 5. Remonty istniejących budynków mieszkalnych.

2. Rozwój infrastruktury społecznej.

Obejmuje działania związane z budową, rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej MOF MS.

1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej.
2. Budowa, rozbudowa modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej.
3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp.
4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami.
5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.

3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.

Obejmuje działania, których celem jest przywracanie, odtwarzanie lub rozwijanie nowych funkcji dla obszarów zdegradowanych. Kompleksowa rewitalizacja oprócz działań związanych z poprawą jakości przestrzeni obejmuje działania wspierające rewitalizację społeczną.

1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.
2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna.

4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Obejmuje działania realizowane na rzecz organizacji pozarządowych i przez organizacje pozarządowe. Obejmuje w pierwszej kolejności rozpoznanie potrzeb trzeciego sektora i barier rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, a następnie integrację trzeciego sektora. Obszar funkcjonalny dążyć będzie do wypracowania spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi, których celem będzie włączenie

1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego.
2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO).

społeczeństwa do realizacji Strategii rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego. Obejmować będzie także promocję postaw prospołecznych.	3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. 4. Integracja gmin MOF MS na wszystkich szczeblach współpracy. 5. Promocja postaw prospołecznych.
5. Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS. Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych także wspólny marketing regionalny oraz działalność lobbingsową na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką. 2. Integracja planowania przestrzennego MOF MS. 3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.

Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI REALIZACJI	TERMIN REALIZACJI
1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	1. Wyznaczanie terenów pod budownictwo społeczne w planach zagospodarowania przestrzennego.	⇒	Powierzchnia terenów przeznaczona pod budownictwo społeczne	Lata 2015-2016
	2. Wsparcie realizacji projektów budownictwa społecznego.	⇒ ⇒	Liczba projektów związanych z budownictwem społecznym Powierzchnia mieszkań przypadająca na mieszkańca (wzrost/spadek)	Od 2016 r. sukcesywnie
	3. Budowa mieszkań socjalnych i komunalnych.	⇒ ⇒	Liczba projektów związanych z budownictwem socjalnym i komunalnym Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych	Od 2016 r. sukcesywnie
	4. Uzbrojenie terenów pod mieszkalnictwo.	⇒ ⇒	Powierzchnia uzbrojonych terenów pod mieszkalnictwo Długość nowopowstałego uzbrojenia	Od 2016 r. sukcesywnie

	5. Remonty istniejących budynków mieszkalnych	⇒ Liczba wyremontowanych budynków	Od 2015 na bieżąco
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej.	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury edukacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	2. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej .	⇒ Liczba nowych, rozbudowanych/ zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej	Od 2014 r. na bieżąco
	3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp. .	⇒ Liczba przebudowanych, zmodernizowanych i zaadoptowanych obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne	Do 2020 r.
	4. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspokajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami.	⇒ Liczba miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi i seniorami	Od 2015 r. sukcesywnie
	5. Rozwój sieci szerokopasmowego Internetu na terenie MOF MS.	⇒ Liczba mieszkańców przyłączonych do szerokopasmowego Internetu	Od 2015 r. etapami
3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.	⇒ Powierzchnia i/lub liczba mieszkańców obszaru, dla którego opracowano program rewitalizacji ⇒ Liczba zabytków objętych programem ⇒ Wysokość środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na dofinansowanie zadań związanych z rewitalizacją (ochroną) zabytkowych obiektów	Od 2015 r. sukcesywnie
	2. Rewitalizacja zdegradowanych	⇒ Powierzchnia obszaru objęta	Od 2015 r. etapami

	obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna	projektami rewitalizacji ⇒ Liczba podmiotów/ obiektów objętych projektami rewitalizacji ⇒ Liczba osób uczestniczących w działaniach miękkich, np. liczba uczestników szkoleń, kursów, działań aktywizujących związanych z rewitalizacją społeczną	
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	1. Wypracowanie spójnych zasad współpracy z organizacjami pozarządowymi do celów włączenia społeczeństwa do realizacji strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego.	⇒ Wypracowany system zasad ⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw na rzecz współpracy ⇒ Liczba organizacji pozarządowych objętych projektem	Od 2016 r.
	2. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO).	⇒ Liczba organizacji pozarządowych oraz osób, które skorzystały ze wsparcia	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.	⇒ Liczba osób, które skorzystały z działań aktywizacji	Od 2015 r. na bieżąco
	4. Integracja gmin MOF na wszystkich szczeblach współpracy.	⇒ Liczba przedsięwzięć i inicjatyw integracyjnych ⇒ Liczba podmiotów objętych projektem integracyjnym	Od 2015 r. na bieżąco
	5. Promocja postaw prospołecznych.	⇒ Liczba projektów/ działań promocyjnych	Od 2015 r. na bieżąco
5. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką, itp.	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco

	3. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.	⇒ Liczba i wartość projektów/działań	Od 2015 r. na bieżąco
--	--	--------------------------------------	-----------------------

Wskaźniki rezultatu:

- liczba osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających z usług społecznych,
- liczba osób/rodzin oczekujących na przydział mieszkań socjalnych,
- liczba osób korzystających z nowo powstałej lub zmodernizowanej infrastruktury społecznej,
- liczba organizacji pozarządowych,
- liczba przedsięwzięć związanych z rewitalizacją terenów zdegradowanych, zrealizowanych przy współudziale organizacji pozarządowych.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Programu mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,

- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

PROGRAM SEKTOROWY	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.1.4. Wspomaganie procesów koncentracji urbanizacji w miastach średnich i wybranych małych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
2. Rozwój infrastruktury społecznej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.	2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
3. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.		2. Aktywni mieszkańcy. 2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
5. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

Źródło: Opracowanie własne

IV. SPIS TABEL

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.	116
Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.	118
Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	122

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SEKTOROWY PLAN DZIAŁAŃ

GOSPODARKA I TURYSTYKA

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

LISTOPAD 2014, WROCŁAW

SPIS TREŚCI

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – GOSPODARKA I TURYSTYKA	127
II. ANALIZA SWOT	130
III. CELE ROZWOJOWE	134
BUDŻET/ FINANSOWANIE	144
SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI	145
IV. SPIS TABEL	148

I. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF SŁUPSKA – GOSPODARKA I TURYSTYKA

Gospodarka MOF MS opiera się na małych i średnich przedsiębiorstwach oraz wysokim, w porównaniu do innych regionów Polski, poziomie indywidualnej przedsiębiorczości. Wskaźniki rozwoju gospodarczego wyróżniają obszar funkcjonalny na tle Pomorza Środkowego. Gospodarka obszaru funkcjonalnego jest silnie związana z lokalnym potencjałem. Obserwuje się znaczne zróżnicowanie profilu gospodarczego. Ważną rolę pełni gospodarka morską, przemysł przetwórczy, spożywczy, przemysł lekki, motoryzacyjny, drzewny oraz rolnictwo.

Miasto Słupsk i jego obszar funkcjonalny są miejscem skupiania zasobów kapitału ludzkiego na obszarze Pomorza Środkowego, co przyczynia się do wzrostu konkurencyjności w skali regionalnej. Zarówno przestrzeń bezpośredniego otoczenia Słupska, jak też dalsze otoczenie, np. powiaty bytowski, sławieński oraz cały obszar powiatu słupskiego, tworzą zaplecze kapitału ludzkiego dla procesów gospodarczych zachodzących najdynamiczniej w obrębie obszaru funkcjonalnego.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 w odniesieniu do sfery gospodarczej wymienia następujące trendy i uwarunkowania zewnętrzne rozwoju:

Trendy i uwarunkowania GLOBALNE

- Wzrost międzynarodowych powiązań gospodarczych, naukowych i technologicznych oraz rosnące znaczenie korporacji ponadnarodowych i innych podmiotów niepaństwowych o zasięgu globalnym oraz sieciowych społeczności internetowych.
- Niepewność sytuacji na rynkach i przesuwanie się centrum gospodarczego świata do Azji.
- Rosnące tempo zmian technologicznych oraz przyrost zasobów wiedzy i informacji, którym towarzyszy zmiana postaw społecznych, a także struktury gospodarki (rozwój nowych branż) i rynku pracy (popyt na nowe umiejętności i kompetencje).
- Postępująca koncentracja potencjału gospodarczego i ludnościowego w metropoliach.

Trendy i uwarunkowania EUROPEJSKIE (w tym bałtyckie)

- Niekorzystne perspektywy wzrostu gospodarczego wynikające z niestabilności finansów publicznych oraz kryzysu w strefie euro.
- Uzależnienie UE od dostaw surowców energetycznych, a także brak wspólnego rynku energetycznego.
- Nasilające się działania legislacyjne UE na rzecz zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów oraz energii, zmniejszenia emisji CO₂ i zwiększenia znaczenia energii odnawialnej.
- Niekorzystne zmiany struktury demograficznej, a także wzrost popytu na usługi zdrowotne, opiekuńcze oraz czasu wolnego w związku z wydłużaniem się i zmianą stylu życia.

- Koncentracja silnych ośrodków naukowych i innowacyjnych oraz ponadnarodowych klastrów w Regionie Morza Bałtyckiego.

Trendy i uwarunkowania KRAJOWE

- Ponadprzeciętny w warunkach europejskich wzrost gospodarczy oraz wzrost inwestycji publicznych, w dużej mierze współfinansowanych ze środków unijnych.
- Brak spójnego i sprawnego systemu transportowego i energetycznego, zintegrowanego z systemem europejskim.
- Konieczność realizacji ustaleń pakietu klimatyczno-energetycznego oraz innych zobowiązań wynikających z traktatu akcesyjnego i dyrektyw UE.
- Utrwalająca się koncentracja wzrostu i potencjału gospodarczego w kilku województwach, mimo ograniczania dysproporcji w zakresie wyposażenia infrastrukturalnego między regionami.
- Fiskalne, prawne i systemowe bariery rozwoju gospodarki, zwłaszcza sektora MŚP.
- Niska skuteczność polityki innowacyjnej i morskiej.

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 podkreśla, że Pomorskie nie należy do kluczowych polskich regionów przyciągających duże inwestycje gospodarcze. Decydują o tym czynniki natury infrastrukturalnej, instytucjonalnej, wizerunkowej, jak też chłonność rynku, dostępność wykwalifikowanych pracowników, a także rosnąca konkurencja ze strony innych regionów i państw. Istotną barierą rozwojową regionu jest utrzymujący się niedostateczny poziom zatrudnienia mieszkańców. Przekłada się to na znaczną populację biernych zawodowo i wysoki poziom bezrobocia. System edukacyjny (na wszystkich jego poziomach) nie jest dotychczas efektywnie wykorzystany i zaangażowany w zaspokajanie potrzeb rynku pracy i kreowanie atrakcyjnego kapitału ludzkiego. Procesy społeczne i gospodarcze, w tym poziom aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców regionu, są ograniczone m.in. poprzez nieefektywnie funkcjonujący system transportowy.¹

Ponadto zagrożeniem dla procesów rozwojowych zachodzących na obszarze MOF MS mogą być niekorzystne uwarunkowania demograficzne. Są nimi w szczególności odpływ młodych do dynamiczniej rozwijających się aglomeracji, niskie wskaźniki urodzeń oraz postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Decyzje migracyjne w największym stopniu uwarunkowane są czynnikami natury ekonomicznej. MOF MS charakteryzuje się ciągle wysokimi wskaźnikami bezrobocia na tle kraju. Odnotowano również spadek liczby podmiotów gospodarczych oraz liczby osób prowadzących działalność gospodarczą. W branży turystycznej nie odnotowano wzrostu liczby udzielonych noclegów.

Ważnym zadaniem zarządzających MOF MS powinno być wspieranie powiązań gospodarczych oraz wsparcie tworzenia i umacnianie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym

¹ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

inteligentnych specjalizacjach. Niewątpliwym atutem MOF MS jest działalność Słupskiego Inkubatora Technologicznego (SIT), który zlokalizowany jest w mieście Słupsk na terenie Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Inkubator posiadający nowoczesne zaplecze w postaci Pracowni Automatyki, Robotyki i Systemów Wizyjnych wspiera rozwój nowoczesnej gospodarki w regionie opartej o innowacje i energie odnawialne. SIT to miejsce, w którym stwarzane są możliwości dla rozwoju Start-up'ów i powstawania nowych podmiotów gospodarczych.

Podniesienie atrakcyjności inwestowania wymaga zapewnienia inwestorom odpowiednich kadr. Kształcenie akademickie powinno być dostosowane do potrzeb miejscowego rynku pracy. Rozwój ośrodka akademickiego podniósłby ponadto rangę ośrodka miejskiego Słupsk i otworzył region na młodych.

W odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców i przeobrażeń związanych z tworzącą się nowoczesną gospodarką niezwyklej wagi jest podjęcie zadań związanych ze wzmocnieniem i rozwojem edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE. Konieczne są także działania mające na celu wzmocnienie systemu infrastruktury edukacyjnej, naukowej oraz IT. Wpłynie to pozytywnie na poprawę konkurencyjności firm zlokalizowanych w MOF MS oraz zwiększy atrakcyjność inwestycyjną.

Kształcenie kadr dla gospodarki MOF MS, podobnie jak poprawa drożności komunikacyjnej i logistycznej wpłynie na poprawę atrakcyjności inwestowania oraz konkurencyjność firm działających na tym obszarze. Ocena atrakcyjności inwestycyjnej związana jest m. in. z analizą dostępności transportowej. W tym aspekcie kluczowe wydają się być inwestycje budowy drogi szybkiego ruchu S6 oraz modernizacja portu w Ustce. Kluczowe będą także inwestycje uzupełniające wewnątrz obszaru funkcjonalnego, poprawiające dostępność terenów inwestycyjnych, portu w Ustce oraz kurortów nadmorskich.

O atrakcyjności inwestycyjnej decyduje także dostępność terenów inwestycyjnych. MOF MS dysponuje zasobem takich terenów objętych statusem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Tereny te pod względem wielkości (w jednym kawałku od 9 ha do 82 ha) i potencjału stanowią strategiczne obszary inwestycyjne województwa pomorskiego i całego Pomorza. Zlokalizowane są w korytarzu dróg krajowych nr 6 i 21. Strefa oferuje ulgi w podatku dochodowym dla inwestorów strefowych, natomiast miasta i gminy dodatkowo oferują ulgi w podatku od nieruchomości.

Niezbędne jest podejmowanie bieżących działań związanych z przygotowaniem tych terenów dla wybranych inwestycji i uzbrojenie ich w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Przyciąganie nowych inwestycji zaowocuje tworzeniem nowych miejsc pracy.

Na zwiększenie konkurencyjności firm działających w MOF MS oraz atrakcyjności inwestycyjnej wpływ może mieć otwarcie się na Morze Bałtyckie oraz prognozowana intensyfikacja powiązań gospodarczych w regionie Morza Bałtyckiego.

Położenie nadmorskie oprócz specyficznych uwarunkowań związanych z zagospodarowaniem przestrzennym wpływa na rozwój gospodarczy. Szczególne miejsce na mapie gospodarczej MOF MS posiada nadmorski kurort Ustka. Położenie nadmorskie determinuje rozwój funkcji turystycznej, która posiada duże znaczenie w gospodarce MOF MS. Port w Ustce powinien ponadto stać się

ważnym węzłem komunikacyjnym, umożliwiającym integrację różnych form transportu (transport drogowy, kolejowy, morski). Ustka to również uzdrowisko. Dzięki walorom uzdrowiskowym możliwe jest rozwijanie oferty turystycznej także poza sezonem wakacyjnym.

Port w Ustce powinien być „oknem na świat” dla przedsiębiorców z obszaru funkcjonalnego oraz spoza niego. Port w Ustce jest węzłem transportowym, powiązany z dalszym otoczeniem poprzez drogi kołowe, linię kolejową, rzekę Słupię, a także poprzez morskie drogi wodne. Warunkiem funkcjonowania i rozwoju portu morskiego w Ustce jest budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury zapewniającej dostęp do portu oraz infrastruktury portowej. „Otwarcie się na Morze Bałtyckie” MOF MS sprzyjać będzie prognozowana intensyfikacja powiązań gospodarczych w regionie Morza Bałtyckiego. W wyniku inwestycji w sieć drogową oraz kolejową w kraju ulegnie zmianie dostępność portu w Ustce. Zmiana ta dotyczyć będzie przede wszystkim poszerzenia obszaru dostępności drogowej portu w Ustce.

Obszar funkcjonalny posiada silnie rozwiniętą funkcję turystyczną na obszarze gmin nadmorskich. Walory przyrodnicze oraz kulturowe umożliwiają dalszy rozwój turystyki i rozwój atrakcyjnych produktów turystycznych. Poprawa dostępności drogowej zwiększy konkurencyjność nadmorskich kurortów. „Otwarcie się na Morze Bałtyckie” pozytywnie wpłynie na wykorzystanie potencjału turystycznego. Na obszarze MOF MS niezbędne są inwestycje poprawiające infrastrukturę turystyczną oraz wspólne przedsięwzięcia o charakterze promocyjno-informacyjnym.

Ruch turystyczny skupia się głównie na Wybrzeżu Morza Bałtyckiego. Priorytetem powinno być dalsze wzmacnianie jakości oferty turystycznej na tym obszarze oraz jednocześnie kształtowanie oferty turystycznej w oparciu o atrakcje i walory turystyczne pozostałych gmin. Istotne znaczenie posiadać będzie rozwój odpowiedniej infrastruktury turystycznej, w szczególności szlaków rowerowych, pieszych, parkingów, informacji turystycznej.

Aby osiągnąć wyznaczone cele rozwoju, MOF MS powinien być sprawnie zarządzany – w sposób skuteczny, efektywny i partnerski, poprzez coraz bardziej zintegrowane działania obejmujące cały obszar funkcjonalny oraz aktywną współpracę z mieszkańcami.

II. ANALIZA SWOT

GOSPODARKA I TURYSTYKA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Wysoki poziom indywidualnej przedsiębiorczości oraz duża liczba podmiotów gospodarczych. - Działalność Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.	- Słabo wykorzystany potencjał gospodarczy, transportowy, logistyczny i turystyczny Portu Morskiego Ustka. - Niski poziom dochodów mieszkańców.

- Działalność Słupskiego Inkubatora Technologicznego.
- Istniejące porty w Ustce i w Rowach oraz przystanie morskie.
- Wysoka rozpoznawalność turystyczna obszaru nadmorskiego (Ustka i gmina Ustka, Słowiński Park Narodowy) oraz istniejące produkty turystyczne.
- Duże znaczenie turystyki w gospodarce obszaru funkcjonalnego w gminach nadmorskich.
- Rosnące dochody własne gmin.
- Wysokie wydatki inwestycyjne gmin na mieszkańca, świadczące o dynamizacji działań inwestycyjnych
- Położenie w pasie drogi krajowej numer 6 pomiędzy Szczecinem i Gdańskiem (docelowo S6).
- Korzystne warunki naturalne dla rozwoju energetyki odnawialnej.
- Wysoki % powierzchni objętej planami zagospodarowania przestrzennego.
- Przebieg linii kolejowej, łączącej obszar funkcjonalny z dużymi miastami w Polsce (powiązane transportowe dzięki dostępowi do magistralnej trasy kolejowej Gdańsk – Stargard Szczeciński).
- Budowa małej obwodnicy Słupska, która poprawi komunikację w MOF na linii północ-południe.

- Sezonowość turystyki.
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna (szlaki rowerowe, piesze, kajakowe).
- Znaczny odsetek bezrobotnych, w tym problem bezrobocia długotrwałego.
- Niska atrakcyjność inwestycyjna wybranych zdegradowanych lub ujętych w programach rewitalizacji obszarów.
- Brak perspektyw dla młodych ludzi. Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy (zarówno na poziomie szkół zawodowych i wyższych w obszarze MOF MS).
- Brak drogi ekspresowej w kierunku południowym aktywizującej gospodarczo MOF Słupska oraz zachodnią ścianę województwa pomorskiego. Niedostateczny stan infrastruktury drogowej i kolejowej.
- Ograniczenie roli transportu kolejowego w przewozach towarowych i pasażerskich.
- Występowanie obszarów zdegradowanych, które znajdują się na terenie wszystkich jednostek MOF Miasta Słupska (tereny byłych PGR-ów, obszary poprzemysłowe, centra miast Słupska i Ustki).
- Niedostateczna dostępność komunikacyjna Słupska wewnątrz OF w szczególności z obszaru gmin Ustka oraz Dębica Kaszubska.
- Znaczna odległość do najbliższego lotniska wykonującego komunikacyjne przewozy pasażerskie.
- Niedostatecznie rozwinięta sieć dróg rowerowych.
- Brak w infrastrukturze zagospodarowania brzegu rzeki Słupi.

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rozwój gospodarki opartej na wiedzy. • Powstanie Słupskiego Ośrodka Akademickiego, intensyfikacja współpracy biznesu z nauką. • Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw wskutek reform systemowych. • Intensyfikacja powiązań gospodarczych w Regionie Morza Bałtyckiego i wzrost jego znaczenia w gospodarce globalnej. • Decentralizacja zarządzania rozwojem kraju, w tym finansami publicznymi. • Prognozowany wzrost przewozów we wszystkich gałęziach transportu oraz wzrost popytu na kompleksowe usługi transportowo-logistyczne. • Wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych, w tym zagranicznych, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju w regionie. • Reorientacja kierunków rozwoju sektora energetyczno-paliwowego w Polsce, związana z lepszym wykorzystaniem potencjału zasobów naturalnych i infrastrukturalnych Polski Północnej. • Wzrost gospodarczy oraz wzrost inwestycji publicznych, w dużej mierze współfinansowanych ze środków unijnych. • Urealnienie kierunków kształcenia na słupskich uczelniach wyższych pod kątem rzeczywistego zapotrzebowania rynku pracy • Rozwój sieci TEN-T w kraju oraz polityka „otwarcia się na Morze Bałtyckie” – skutkująca wsparciem dla rozwoju portów morskich. • Budowa drogi ekspresowej S6. • Modernizacja linii kolejowych 405, 202. • Modernizacja i budowa dróg w kierunku południowym: drogi S11, DK21. • Modernizacja i budowa dróg w kierunku węzłów S6.	• Systemowe bariery rozwoju gospodarki, zwłaszcza sektora MŚP. • Niska skuteczność polityki innowacyjnej i morskiej. • Koncentracja wzrostu i potencjału gospodarczego w dużych aglomeracjach • Niski poziom nakładów na B+R. • Trwałe osłabienie pozycji UE w globalnych relacjach gospodarczych, w tym dezintegracja struktur UE i jednolitego rynku europejskiego. • Konkurencyjność innych regionów turystycznych. • Niedostateczny rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie MOF. • Niedostateczna ilość zawieranych partnerstw w wykorzystaniu środków unijnych. • Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju i niska dostępność transportowa regionu, jeden z najgorzej dostępnych komunikacyjnie obszarów Polski. • Niedostateczna współpraca i koordynacja inicjatyw rozwojowych w obszarach funkcjonalnych, zarówno z przyczyn wewnętrznych, jak też braku odpowiednich regulacji zewnętrznych (np. regionalnych). • Brak spójnego i sprawnego systemu transportowego i energetycznego, zintegrowanego z systemem europejskim.

PODSUMOWANIE:

Gospodarka MOF MS opiera się na znacznym zróżnicowaniu branż oraz dobrze rozwiniętej indywidualnej przedsiębiorczości. Działania wspierające rozwój gospodarczy wspiera Pomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. za pośrednictwem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Istotne znaczenie w gospodarce MOF MS posiada gospodarka morska oraz turystyka. Szczególne znaczenie w tym kontekście posiada port w Ustce. Obszar nadmorski MOF MS jest znaną destynacją turystyczną. Najbardziej rozpoznawalnym miejscem jest uzdrowisko Ustka. Potencjał turystyczny nie jest jednak do końca wykorzystany. Ruch turystyczny skupia się głównie w pasie nadmorskim. Problem stanowi sezonowość turystyki, niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oraz problemy komunikacyjne. Pomimo wzrostu dochodów gmin oraz wydatków inwestycyjnych nie odnotowano spadku poziomu bezrobocia. Zagrożeniem dla procesów rozwoju MOF MS jest konkurencyjność dużych aglomeracji miejskich i skupianie się w nich zasobów rozwojowych. Powoduje to nierównomierny rozwój przestrzeni kraju i dynamizuje niekorzystne zjawiska demograficzne, np. migracje zarobkowe. Zagwarantowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego przestrzeni kraju jest jednym z najważniejszych wyzwań polityki rozwoju Polski. Wsparciem dla procesów modernizacyjnych kraju może być prognozowany ponadprzeciętny w warunkach europejskich wzrost gospodarczy oraz wzrost inwestycji publicznych współfinansowanych ze środków europejskich. Intensyfikacja powiązań gospodarczych w Regionie Morza Bałtyckiego i wzrost jego znaczenia w gospodarce kraju mogą pozytywnie oddziaływać na rozwój gospodarczy w MOF MS. MOF MS położony jest w przestrzeni kraju, która wykazuje się jedną z najniższych dostępności transportowych. Problemem Pomorza Środkowego jest brak dróg ekspresowych i autostrad oraz znaczne odległości do krajowego i europejskiego systemu tych dróg. Budowa drogi ekspresowej S6 jest jednym z priorytetów inwestycyjnych kraju. Powstanie drogi szybkiego ruchu łączącej największe ośrodki miejskie Polski Północnej oraz łączące je z europejską siecią dróg szybkiego ruchu przyspieszy integrację przestrzeni kraju. Kluczowe dla regionu Pomorza Środkowego są także inwestycje w drogi łączące północ z południem kraju, tj. drogi S11 oraz DK21, a także modernizacja linii kolejowych 405 i 202. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu zwiększy konkurencyjność dla lokalizacji nowych inwestycji w obszarze MOF MS, zwiększy dostępność najbliższego portu lotniczego oraz ułatwi i przyspieszy dojazd do nadmorskich kurortów. Istotny dla rozwoju powiązań komunikacyjnych jest dostęp do Morza Bałtyckiego oraz funkcjonujący port w Ustce. Dostępność drogowa oraz kolejowa portu w Ustce ma zasadnicze znaczenie dla jego rozwoju. Dostępność drogowa nadmorskich kurortów oraz atrakcji turystycznych w sezonie wzmożonego ruchu turystycznego wpływa na konkurencyjność obszaru MOF MS jako destynacji turystycznej.

III. CELE ROZWOJOWE

Struktura planu została zbudowana w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (cele i wynikające z nich zadania).

CEL GŁÓWNY: ROZWINIĘTY OBSZAR GOSPODARCZY Z ROZWINIĘTĄ FUNKCJĄ TURYSTYCZNĄ

UZASADNIENIE:

Obejmuje działania ukierunkowane na kształtowanie postaw przedsiębiorczych w szczególności w branżach: turystycznej, usług okołoturystycznych, rybołówstwa, przemysłu maszynowego, morskiego, rolno-spożywczego, obuwniczego, tworzyw sztucznych, OZE, połączone z aktywizacją zawodową związaną z potrzebami rynku. Obejmować będzie wdrożenie programów edukacji przedsiębiorczości w szkołach, a także na kursach dla dorosłych oraz szeroką promocję przedsiębiorczości. Działania te realizowane powinny być przy współpracy z przedsiębiorcami oraz fachowymi instytucjami. Obejmuje również wsparcie rozwoju innowacyjnych rozwiązań i przedsięwzięć wykorzystujących lokalne zasoby. Przedsiębiorczość oraz gospodarka oparta na wiedzy i innowacjach zapewni trwałą przewagę konkurencyjną i efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów, łącząc tradycje gospodarcze z najnowszą wiedzą i technologiami. Ważne jest wsparcie ze strony jednostek badawczo-rozwojowych i transfer wiedzy do gospodarki, w tym poprzez współpracę przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R oraz rozwój aktywności gospodarczej w ramach SSSE.

Turystyka w MOF MS rozwija się w oparciu o nadmorskie położenie i walory środowiska: przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, w tym w oparciu o Uzdrowisko Ustka, Słowiński Park Narodowy oraz Park Krajobrazowy Dolina Słupi. Turystyka stanowi istotną gałąź gospodarki. Aby lepiej wykorzystać potencjał turystyczny niezbędne jest kształtowanie oferty turystycznej poprzez kreację produktów turystycznych i budowę „marki turystycznej”. Marka, czyli sposób odbioru obszaru przez turystów w dużym stopniu zależy, od jakości usług turystycznych, jakie są świadczone. Jakość usług zależy w dużym stopniu od infrastruktury turystycznej. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej powinna być ukierunkowana na tworzenie warunków do uprawiania turystyki z wykorzystaniem walorów przyrodniczych. Silne produkty turystyczne wpływają na poprawę pozycji obszaru na rynku turystycznym, przyczyniają się do aktywizacji mieszkańców i inwestorów.

Cele operacyjne wskazują kierunki postępowania na drodze osiągnięcia pożądanego rezultatu celów strategicznych. Cele strategiczne i wynikające z nich cele operacyjne przedstawiamy w poniższej tabeli:

Tabela 1. Cele operacyjne i zadania.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADAŃ / ZADANIE
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego. Obejmuje działania związane z lobbowaniem i współpracą przez samorządy MOF i lokalnych liderów na rzecz poprawy komunikacji MOF (komunikacji drogowej i połączeń kolejowych oraz lotniczych) z krajem. Obejmuje lobbowanie wśród władz województwa i kraju, polityków, w mediach. Obejmuje także budowę mariny i rozbudowę portu w Ustce.	1. Budowa, przebudowa i modernizacja i rozbudowa dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212 oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz). 2. Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu DK 21 (przeniesienie węzła DK 21-S 11 do Białego Boru). Skomunikowanie z drogą S-11. Modernizacja DK 21 wraz z podniesieniem jej standardu do GP 2x2. 3. Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska i ważniejszych miejscowości MOF. 4. Budowa mariny/centrum żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru. Obejmuje działania polegające na modernizacji istniejącego układu komunikacyjnego w celu udrożnienia ruchu i poprawy jakości komunikacji, w tym wdrażanie rozwiązań komunikacyjnych takich jak nowe drogi i ścieżki rowerowe.	1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne, w szczególności budowa systemu komunikacyjnego mającego na celu odciążenie ruchu kołowego (szczególnie w okresie sezonu letniego). 2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem. 3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.

3. Poprawa jakości komunikacji publicznej. Obejmuje działania z zakresu usprawnienia wewnętrznych połączeń komunikacją publiczną, w tym m. innymi: monitoring komunikacji publicznej, wspólne działania planistyczne i organizację wspólnej polityki transportu publicznego (np. dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach oraz zadań inwestycyjnych w tym m.in. budowę zintegrowanych węzłów przesiadkowych i modernizację taboru).	1. Monitoring komunikacji publicznej i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu). 2. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach). 3. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej, m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.
4. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne. Obejmuje wybór i kreację produktów turystycznych w oparciu o walory turystyczno-przyrodnicze (np. metodą warsztatów identyfikacji i kreacji produktów) wraz z jej wdrożeniem. Obejmuje również wspólną promocję oraz system informacji turystycznej.	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych. w tym w kierunku wydłużenia sezonu turystycznego (np. turystyka zdrowotna i biznesowa). 2. Rozwój produktu turystycznego – turystyka uzdrowskowa w oparciu o potencjał Ustki. 3. Wspólna promocja i informacja turystyczna.
5. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej. Obejmuje rozwój i modernizację infrastruktury turystycznej i kulturalnej, w tym szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, kajakowych i samochodowych). Obejmuje również działania inwentaryzacyjne pod kątem potrzeb dla ruchu turystycznego (zejścia na plażę, parkingi, mała infrastruktura, oznakowanie, infrastruktura towarzysząca), koncepcje planistyczne dla nowych szlaków w celu powiązania ich w spójny i funkcjonalny system.	1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym koncepcje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych, wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna). 2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna, w tym m. innymi budowa mariny/Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce). 3. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym. 4. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza

	Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki). 5. Wspólny uzupełniający się kalendarz imprez.
6. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF. Obejmuje w szczególności wsparcie dla branży turystycznej i około turystycznej, rybołówstwa, przemysłu morskiego, tworzyw sztucznych, obuwniczego, przetwórstwo rolno- spożywcze, OZE).	1. Opracowanie pakietu ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości. 2. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm, w tym mechanizmów finansowych z przeznaczeniem na wsparcie rozwoju Start-up'ów i tworzenia nowych podmiotów przez absolwentów. 3. Stworzenie preferencji dla nowych i ekologicznych technologii.
7. Rozwój stref aktywności gospodarczej	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów). 2. Wspólna oferta SSEE i SIT.
8. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R .	1. Wspieranie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądaných branż. 2. Wspieranie i rozwój współpracy w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT (w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE, a także szkolnictwa zawodowego i słupskiego środowiska akademickiego). 3. Wspieranie powiązań gospodarczych (klastry) oraz tworzenie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym inteligentnych specjalizacji dla MOF MS.
9. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów. 2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna.

Obejmuje działania, których celem jest przywracanie, odtwarzanie lub rozwijanie nowych funkcji dla obszarów zdegradowanych. Kompleksowa rewitalizacja oprócz działań związanych z poprawą jakości przestrzeni obejmuje działania wspierające rewitalizację społeczną.

10. Współpraca pomiędzy partnerami MOF MS.

Obejmuje organizację i prowadzenie współpracy w ramach obszaru funkcjonalnego. Obejmuje oprócz działań organizacyjnych także wspólny marketing regionalny oraz działalność lobbującą na rzecz wspólnych dla obszaru funkcjonalnego celów rozwojowych.

1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF MS, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką.
2. Integracja planowania przestrzennego MOF MS.
3. Wspólna promocja gospodarcza i turystyczna.
4. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.

Tabela 2. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.

CEL OPERACYJNY	GRUPA ZADANIE	ZADAŃ/	PROPONOWANE WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	1.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych i krajowych oraz linii kolejowych (S6, DK 21, LK 405, LK 202, LK 212) oraz wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy w kierunku na Bytów, Chojnice, Bydgoszcz).	⇒ Długość w km zmodernizowanych dróg oraz linii kolejowych	Od 2014 r. etapami

	2. Poprawa skomunikowania drogowego północ-południe, w tym lobbowanie w kierunku zmiany przebiegu DK 21 (przeniesienie węzła DK 21-S 11 do Białego Boru).	⇒ Istniejący węzeł DK21-S11 Białły Bór	Do 2020 r.
	3. Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska i innych ważniejszych miejscowości MOF.	⇒ Długość w km	Od 2016 r.
	4. Budowa mariny/Centrum Żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminala promowego pasażersko-towarowego.	⇒ Wybudowana marina , terminal promowy i rozbudowany port	Do 2020 r.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF MS poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne.	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/ zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej	Do 2020 r. etapami
	2. Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem	⇒ Długość/ liczba nowych/wyremontowanych/ zmodernizowanych elementów infrastruktury drogowej poprawiających skomunikowanie Ustka-Słupsk	Do 2020 r. etapami
	3. Budowa/ przebudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF.	⇒ Długość wybudowanych ścieżek rowerowych i ciągów pieszych	Etapami do 2020 r.
3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1. Monitoring ruchu komunikacyjnego i wspólne działania planistyczne.	⇒ Liczba projektów/ działań planistycznych dot. monitoringu i poprawy ruchu komunikacyjnego	Na bieżąco
	2. Monitoring komunikacji publicznej	⇒ Liczba projektów/ działań dot. monitoringu i poprawy komunikacji publicznej	Od 2015 r.

	i usprawnienie komunikacji wewnątrz obszaru (np. inteligentny system usprawnienia ruchu).		
	3. Organizacja i konsultacja wspólnej polityki transportu publicznego (dofinansowanie przewoźników; system biletu elektronicznego, parkingi na obrzeżach etc.).	⇒ Liczba projektów/ działań dot. organizacji i konsultacji polityki transportu publicznego	Od 2015 r.
	4. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej: m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru.	⇒ Liczba inwestycji dot. komunikacji zbiorowej, ⇒ ilość pasażerów, ilość wymienionego taboru (lub %),	Od 2014 r.
4. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne.	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych, w tym w kierunku wydłużenia sezonu turystycznego (np. turystyka zdrowotna i biznesowa).	⇒ Liczba wspólnych produktów turystycznych oraz liczba podmiotów/atrakcji turystycznych tworzących produkty turystyczne ⇒ Liczba turystów krajowych i zagranicznych korzystających z oferty noclegowej (spadek/wzrost)	Od 2015 r.
	2. Rozwój produktu turystycznego – turystyka uzdrowiskowa w oparciu o potencjał Ustki.	⇒ Liczba podmiotów/atrakcji turystycznych tworzących produkt turystyczny ⇒ Liczba turystów krajowych i zagranicznych korzystających z oferty uzdrowiskowej (spadek/wzrost)	Od 2015 r.
	3. Wspólna promocja i informacja turystyczna.	⇒ Wspólny system promocji i informacji turystycznej	Od 2015 r. na bieżąco
5. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (w tym	⇒ Długość zmodernizowanych lub wybudowanych szlaków turystycznych ⇒ Liczba miejsc noclegowych ⇒ Liczba wydanych przewodników (map) turystycznych	Od 2014 r. na bieżąco

	konceptje planistyczne pod kątem powiązania funkcjonalnego obszaru z wykorzystaniem atrakcji turystycznych; wytyczenie, oznakowanie, mała infrastruktura turystyczna).		
	2. Budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna, w tym m. innymi budowa mariny/ Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów ⇒ Wybudowane Centrum Żeglarstwa	Od 2014 r. na bieżąco
	4. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	⇒ Liczba zbudowanych/ zmodernizowanych obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym	Od 2015 r.
	5. Wykorzystanie potencjału Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku (Słupskie Spichlerze Sztuki).	⇒ Liczba inicjatyw/ przedsięwzięć	Od 2015 r.
	6. Wspólny uzupełniający się kalendarz imprez.	⇒ Liczba imprez objętych wspólnym kalendarzem	Od 2015 r.
6. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF MS.	1. Opracowanie pakietu ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości.	⇒ Liczba ułatwień dla rozwoju przedsiębiorczości ⇒ Liczba podmiotów MŚP (spadek/ wzrost)	Od 2015 r. na bieżąco
	2. Opracowanie i wdrożenie mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm, w tym mechanizmów finansowych z przeznaczeniem na	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć, mechanizmów wspierających rozwój i dojrzewanie firm ⇒ Liczba podmiotów MŚP korzystających z tej formy pomocy	Od 2015 r. na bieżąco

	wsparcie rozwoju Start-up'ów i tworzenia nowych podmiotów przez absolwentów.		
	3. Stworzenie preferencji dla nowych i ekologicznych technologii.	⇒ Liczba preferencji (ulg, zachęt) ⇒ Liczba osób/ przedsiębiorstw korzystających	Od 2015 r. na bieżąco
7. Rozwój stref aktywności gospodarczej	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych (wspólne planowanie przestrzenne, uzbrojenie terenów).	⇒ Powierzchnia terenów inwestycyjnych, ⇒ Długość nowopowstałego uzbrojenia	Etapami od 2015 r.
	2. Wspólna oferta SSEE i SIT.	⇒ Liczba wspólnych ofert /przedsięwzięć/ projektów SSEE i SIT ⇒ Liczba podmiotów SSEE i SIT	Od 2014 r. na bieżąco
8. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R.	1. Wspieranie i realizacja wspólnych projektów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości pożądanym branż	⇒ Liczba projektów/ programów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości ⇒ Liczba podmiotów korzystających z programów	Od 2015 r. na bieżąco
	2. Wspieranie i rozwój współpracy. w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej, przy wykorzystaniu zasobów SIT (w postaci pracowni automatyki, robotyki i systemów wizyjnych oraz tworzonej pracowni OZE, a także szkolnictwa zawodowego i słupek środowiska akademickiego).	⇒ Liczba projektów/ programów w zakresie edukacji zawodowej i wyższej inżynierskiej przy wykorzystaniu zasobów SIT ⇒ Liczba osób/ przedsiębiorstw korzystających z programów	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Wspieranie powiązań gospodarczych (klastry) oraz tworzenie specjalizacji regionu w określonych branżach, dziedzinach, w tym inteligentnych specjalizacji dla MOF MS.	⇒ Liczba projektów/ programów dot. wspierania powiązań gospodarczych, w tym tworzenie klastrów ⇒ Liczba podmiotów uczestniczących w programach	Od 2015 r. na bieżąco

9. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	1. Renowacja zabytków, rewitalizacja przestrzeni i tworzenie miejsc atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów.	⇒ Powierzchnia i/lub liczba mieszkańców obszaru, dla którego opracowano program rewitalizacji ⇒ Liczba zabytków objętych programem ⇒ Wysokość środków finansowych przekazywanych z budżetu gminy na dofinansowanie zadań związanych z rewitalizacją (ochroną) zabytkowych obiektów	Od 2015 r. sukcesywnie
	2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna	⇒ Powierzchnia obszaru objęta projektami rewitalizacji ⇒ Liczba podmiotów/ obiektów objętych projektami rewitalizacji ⇒ Liczba osób uczestniczących w działaniach miękkich, np. liczba uczestników szkoleń, kursów, działań aktywizujących związanych z rewitalizacją społeczną	Od 2015 r. etapami
10. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	1. Stworzenie struktur efektywnego zarządzania MOF, pełniącego funkcję lidera wspierającego rozwój i współpracę pomiędzy samorządami, biznesem i nauką, itp.	⇒ Istniejąca struktura zarządzania MOF ⇒ Liczba podmiotów objętych strukturą zarządzania	Do 2015 r.
	2. Integracja planowania przestrzennego MOF.	⇒ Liczba projektów/ przedsięwzięć na rzecz planowania przestrzennego MOF MS	Od 2015 r. na bieżąco
	3. Wspólna promocja gospodarcza i turystyczna.	⇒ Wspólny system promocji i informacji turystycznej ⇒ Liczba i wartość projektów/działań promocyjnych	Od 2015 r. na bieżąco
	4. Intensyfikacja współpracy z otoczeniem, w szczególności z Koszalinem oraz JST z obszaru powiatów słupskiego, lęborskiego, bytowskiego, sławieńskiego.	⇒ Liczba i wartość projektów/działań	Od 2015 r. na bieżąco

Wskaźniki rezultatu:

- udział nakładów na B+R w PKB,
- odsetek przedsiębiorstw przemysłowych współpracujących w zakresie działalności innowacyjnej,
- liczba nowych inwestycji przedsiębiorstw spoza regionu (w tym zagranicznych),
- liczba miejsc pracy na obszarze MOF MS,
- Wskaźnik bezrobocia,
- liczba studentów, w tym odsetek studentów na kierunkach odpowiadających branżom o największym potencjale rozwoju dla regionu,
- Liczba udzielonych noclegów, w tym noclegów dla turystów zagranicznych,
- Liczba turystów korzystających z noclegów poza sezonem turystycznym.

BUDŻET/ FINANSOWANIE

Podstawowymi narzędziami realizacji Programu mogą być:

- krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, PO Rybactwo i Morze,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego 2014 – 2020,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- inne krajowe programy rozwoju.

W konsekwencji potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument „Łącząc Europę”,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jak i jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe,
- środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

SPÓJNOŚĆ PROGRAMU Z KRAJOWYMI I REGIONALNYMI DOKUMENTAMI PLANISTYCZNO – STRATEGICZNYMI

Spójność na poziomie celów opracowanego dokumentu Strategii rozwoju z najważniejszymi dokumentami planistyczno-strategicznymi: Strategią Rozwoju Kraju 2020, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 i Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.

STRATEGIA ROZWOJU MOF SŁUPSKA NA LATA 2014 - 2020	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020
1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej i transportowej obszaru funkcjonalnego.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	1.2. Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym. 2.1.2. Wzmocnienie powiązań transportowych Polski Wschodniej, Pomorza Środkowego i Polski Zachodniej z Polską Centralną i siecią głównych miast w kraju. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.	3. Atrakcyjna przestrzeń. 3.1.Sprawny system transportowy.
2. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru.	I.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1.Sprawny system transportowy.
3. Poprawa jakości komunikacji publicznej.	1.2. Usprawnienie komunikacji publicznej. II.7.1. Zwiększenie efektywności	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich.	3. Atrakcyjna przestrzeń 3.1.Sprawny system transportowy.

	zarządzania w sektorze transportowym. II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych. III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.	3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. 3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	
4. Budowa i promocja wspólnej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.	1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna.
5. Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej.	1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna.
6. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w branżach kluczowych dla MOF.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw.
7. Rozwój stref aktywności gospodarczej.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw.

	wykorzystania rozwiązań innowacyjnych.	potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	
8. Wsparcie współpracy przedsiębiorców z uczelniami wyższymi i sektorem B+R.	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.2. Wspieranie rozwoju ośrodków subregionalnych.	1. Nowoczesna gospodarka. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw. 1.2. Konkurencyjne szkolnictwo wyższe.
9. Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza obiektów/obszarów miejskich i wiejskich pod kątem podniesienia walorów estetycznych, przestrzennych i funkcjonalnych.	I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	2.1.5. Wspomaganie restrukturyzacji obszarów wiejskich. 2.2.3. Integracja przestrzenna i funkcjonalna obszarów wiejskich. 2.3.2. Restrukturyzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych i miast. 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.	2.1. Wysoki poziom zatrudnienia. 2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.
10. Współpraca pomiędzy partnerami MOF.	III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.	2.2.1. Zwiększanie dostępności transportowej wewnątrz regionów. Ad 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich.	2.2. Wysoki poziom kapitału społecznego.

		3.2.2. Poprawa dostępności wewnątrz obszarów funkcjonalnych z preferencją dla rozwoju transportu publicznego.	
--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne

IV. SPIS TABEL

Tabela 2. Cele operacyjne i zadania.	135
Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji Programu.	138
Tabela 4. Spójność Programu z krajowymi i regionalnymi dokumentami planistyczno-strategicznymi.....	145

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

DOTYCZĄCYCH DOKUMENTU

DIAGNOZY I STRATEGII ROZWOJU MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA SŁUPSKA NA LATA 2014- 2020

MIEJSKI OBSZAR
FUNKCJONALNY
SŁUPSKA

PAŹDZIERNIK 2014, WROCŁAW

Projekt pn. „Diagnoza – strategia – inwestycja – rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska”
współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego
Pomoc Techniczna 2007 - 2013

Projekt *Strategii Rozwoju miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska na lata 2014 - 2020* wraz z dokumentem *Diagnoza społeczna mieszkańców miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska (I tom Strategii)* został poddany otwartym konsultacjom społecznym przez okres 21 dni kalendarzowych poprzez upublicznienie dokumentów przez samorządy MOF MS i udostępnienie adresu mailowego: slupsk@instytut-ipc.pl do zbierania uwag.

Termin konsultacji: 07.10 - 27.10.2014 r

Ogółem wpłynęło 138 uwag i wniosków. Wnioski oraz uwagi do uwzględnienia w dokumencie zgłosili:

- Miasto Słupsk - 12 uwag
- Eugeniusz Kwieciński – 1 uwaga
- Jadwiga Jędrzychowska, RDPP m. Ustka – 5 uwag
- Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko” - 30 uwag do Diagnozy , 31 uwag do Strategii
- Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu - 9 uwag
- Gmina Miasto Ustka - 8 uwag
- Andrzej Lipski – 1 uwaga
- Jarosław Teodorowicz, Urząd Miasta Ustka – 8 uwag
- Karolina Dalszewska, Urząd Gminy Kobylnica - 9 uwag
- Aleksander Duszny - 3 uwagi
- Gmina Dębica Kaszubska - 21 uwag

Uwagi i wnioski dotyczyły w większości doprecyzowania zapisów w części Diagnozy oraz uszczegółowienia/ dopisania zadań w części Strategii.

Wszystkie wnioski i uwagi zostały zestawione na formularzu uwag wraz z propozycją oceny ich zasadności (w załączeniu).

Ze 138 zgłoszonych uwag i wniosków 48 nie zostało uwzględnionych, głównie ze względu na zbyt szczegółową propozycję zapisu/ opisu, a Strategia ma z założenia charakter ogólny.

Poniżej w załączniku szczegółowe zestawienie uwag i ich zasadności.

ZAŁĄCZNIK - FORMULARZ UWAG ZGŁOSZONYCH PODCZAS KONSULTACJI dokumentów pn.:
DIAGNOZA MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO MIASTA SŁUPSKA ORAZ STRATEGIA ROZWOJU MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKcjONALNEGO
MIASTA SŁUPSKA NA LATA 2014 - 2020

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 1.2	Zadania 1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej, chodników, miejsc parkingowych, wymianę oświetlenia na energooszczędne.		TAK	
2.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 1.3	Zadania 3. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej, m. in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru		TAK	
3.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 2.2	2.2 Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej. Obejmuje działania związane z poprawą		NIE	Uwaga powieła się z uwagą Marty Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica.

			efektywności energetycznej oraz z modernizacją i termomodernizacją infrastruktury komunalnej oraz działania wspierające takie inicjatywy.			Proponycja zapisu: <i>„Cel operacyjny: 2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej.</i> <i>Obejmuje działania związane z poprawą bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i cieplnej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, a także wszelkie działania wspierające takie inicjatywy”.</i> Zapis jest szerszy, równocześnie otwiera możliwości w zakresie projektów dotyczących instalacji odnawialnych źródeł energii
4.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 3.2	3.2 Budowa, modernizacja i rozwój infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej i kulturalnej. Obejmuje budowę i modernizację infrastruktury turystycznej i kulturalnej (...)	TAK		

				Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/scieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej (...)			
5.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 4.2		3. Budowa i modernizacja obiektów kultury o znaczeniu ponadlokalnym			
				4.2 Rozwój stref aktywności gospodarczej		TAK	
6.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 5.2		5.2. Rozwój infrastruktury społecznej. Obejmuje działania związane z budową, rozbudową i modernizacją infrastruktury społecznej (edukacyjnej) MOF MS. 1. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej 2. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej 3. Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów		TAK	

				poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp.			
7.	Miasto Słupsk	Strategia Cel operacyjny 5.3		2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów MOF MS	TAK		
8.	Miasto Słupsk	Strategia Kluczowe zadania Str. 42		Kluczowe zadania zamienić na: Sektorowe plany działań Sektorowe plany działań uzupełnić o: wyniki z diagnozy sektora, szanse i zagrożenia, wskazania celów rozwojowych odpowiadających Strategii, wskaźniki produktu i rezultatu, grup docelowych, szacunkowych wartości, źródeł finansowania, komplementarność z innymi przedsięwzięciami i dokumentami strategicznymi oraz przypisać cele strategiczne/operacyjne	TAK		
9.	Miasto Słupsk	Strategia Kluczowe zadania		Zmienić tekst na: <i>W trakcie cyklu spotkań konsultacyjnych oraz posiedzeń Zespołu ds. opracowania Strategii zgłoszono kilkadziesiąt</i>	TAK		

		Str. 42	<i>propozycji zadań inwestycyjnych istotnych z punktu widzenia samorządów wchodzących w skład miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. Lista zadań posłużyła do wyznaczenia sektorowych planów działań, które obejmują wspólne przedsięwzięcia upowszechniające funkcjonalne podejście do polityki regionalnej na szczeblu lokalnym. Wybrane przedsięwzięcia mają znaczenie dla rozwoju całego obszaru funkcjonalnego, a nie tylko dla poszczególnych jednostek samorządowych w partnerstwie.</i>			
10.	Miasto Słupsk	Strategia Kluczowe zadania Str. 42	Proszę usunąć z sektorowych planów działań nazwy przedsięwzięć	Wykonanie dokumentacji dla wybranych przedsięwzięć stanowi odrębne zadanie realizowanego projektu. Dokumentacje będą sporządzone do czerwca 2015 r., natomiast Strategia	TAK	

					obejmuje okres do 2020 roku. Nie ma potrzeby wymieniania nazw zadań, muszą one znaleźć uzasadnienie w celach Strategii.		
11.	Miasto Słupsk	Strategia Zintegrowane Porozumienia Terytorialne Str. 44	<i>W dniu 16.07.2014 r. parafowano Zintegrowane Porozumienie Terytorialne dla MOF MS pomiędzy Województwem Pomorskim a.....</i> Określić cele operacyjne dla projektów w ramach ZPT			TAK	
12.	Miasto Słupsk	Strategia Cały dokument	Proszę uwzględnić uwagi zgłoszone na spotkaniach konsultacyjnych, które odbyły się w Słupsku w dniach 13 i 14 października 2014 r.			TAK	

Lp.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	Uzasadnienie Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Eugeniusz Kwieciński ekwiecinski@wp.pl lub Tel. 698 230 350		Stawiam wniosek o uwzględnienie lokalizacji tymczasowych basenów (basenu) na wydmię w okolicy „patelni” po obu stronach ścieżki Solidarności. Szczególnie potrzebne to jest dla rodzin z dziećmi. Nad Bałtykiem woda często ma temperaturę poniżej 20 stopni, wiatr północny lub inny silny utrudnia kąpiel, w przypadku załamania kilkudniowego pogody, pozostawia u wyjeżdżających niesmak ze źle spędzonego czasu i wydanych pieniędzy. Taki basen z wodą wymienianą z morza byłby magnesem dla rodzin z dziećmi na następne lata. Jeżeli na Stadionie Narodowym udało się zrobić związany basen, to tym bardziej warte przemyślenia jest adaptowanie do naszych warunków.		NIE	Sugerujemy, aby zapisy strategii nie posiadała aż tak szczegółowego charakteru. Zadanie mieści się w celu 3.2. zad. 1. Budowa i modernizacja szlaków turystycznych, w tym szlaków/ ścieżek rowerowych, pieszych, samochodowych, wodnych oraz istniejącej bazy turystycznej(...) Wniosek powinien zostać rozpatrzony przy tworzeniu dokumentacji wykonawczych – np. w Planie Zagospodarowania Przestrzennego

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Jadwiga Jędrzychowska RDPP m. Ustka	Strategiczna str. 25 Wizja	MOF m. Słupsk to otwarty na Morze Bałtyckie, rozwinięty gospodarczo i turystycznie obszar subregionalny, biegun wzrostu na Pomorzu Śródkowym, z silnym, dynamicznym centrum gospodarczym, usługowym, edukacyjnym i kulturalnym – miastem Słupsk powiązany z portem morskim i uzdrowiskiem w Ustce	W diagnozie na str. 18 pisze się, że „Najbardziej rozpoznawalnym miejscem jest uzdrowisko Ustka” Jest to mocna strona regionu zapisana w podstawowych dokumentach miejskich Ustki. Jeżeli mieszkańcy Ustki uważają za główny kierunek rozwoju swojego miasta w oparciu o statut uzdrowiskowy to nie należy moim	TAK	Uwzględniono

				zdaniami tego faktu pomijać w tym dokumencie.		
2.	Jadwiga Jędrzychowska RDPP m. Ustka	Str. 32 III cel strategiczny- rozwinęta funkcja turystyczna pkt. 3.2. w części „grupa zadań/zadania str. 33	Pkt. 2 budowa i modernizacja infrastruktury obiektów turystycznych i domów sanatoryjnych (infrastruktura hotelowa, gastronomiczna, paraturystyczna w tym m. innymi budowa Centrum Żeglarstwa Ziemi Słupskiej w Ustce).	jak wyżej. Uzdrowisko w Ustce przedłuża sezon turystyczny, co ma duże znaczenie dla rozwoju całego obszaru	TAK	
3.	Jadwiga Jędrzychowska RDPP m. Ustka	Str. 34 V cel strategiczny – atrakcyjna przestrzeń życia pkt. 5.2 w części grupa zadań	3. Współpraca i tworzenie warunków dla zaspakajania potrzeb na obszarze gmin MOF MS w zakresie tworzenia i rozwijania miejsc opieki nad dziećmi, osobami niepełnosprawnymi oraz seniorami.	Bardzo ważnym jest, aby gminy we wzajemnym partnerstwie rozwiązywały problemy zarówno organizacyjnie jak i infrastrukturalnie potrzeby rehabilitacji oraz miejsc dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych	TAK	

			Ilość osób niepełnosprawnych m. innymi z uwagi na systematycznie powiększający się odsetek ludzi starszych rośnie.		
4.	Jadwiga Jędrzychowska RDPP m. Ustka	Str. 42 infrastruktura drogowa	Dodać pkt. 6. poprawa dostępności komunikacyjnej do terenów rozwojowych w zakresie turystyki i uzdrowiska oraz Przewłoki poprzez budowę „obwodnicy wschodniej” oraz terenów rozwojowych portu (mariny) oraz Wodnicy poprzez budowę „obwodnicy zachodniej” względem drogi krajowej przy wjeździe do Ustki.	W diagnozie podkreślano słabą dostępność terenów gminy wiejskiej Ustka Gmina z miastem Słupsk. Budowa obwodnicy spowoduje odciążenie przeciążonego układu komunikacyjnego w mieście Ustka oraz skróci czas dojazdu mieszkańców Przewłoki i Wodnicy do Słupska. Ponadto poprawi	NIE Proponujemy zachować większy stopień ogólności w dokumencie Zadanie mieści się w zapisach: Cel operacyjny 1.2 Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej wewnątrz obszaru Zad. 1. Poprawa infrastruktury drogowej wewnątrz MOF MS poprzez budowę, rozbudowę i modernizację sieci drogowej.(.). Zad. 2 Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem

				komunikację z terenami rozwojowymi strefy uzdrowiskowej (strona wschodnia obwodnicy) oraz terenami portu i mariną (zachodnia część obwodnicy)		
5.	Jadwiga Jędrzychowska RDPP m. Ustka	Str. 43 infrastruktura społeczna i aktywność społeczna	Dodać punkt 4. Budowa gminnego domu seniora	Zwiększający się w dużym tempie proces starzenia się mieszkańców wymagać będzie zorganizowanej opieki nad osobami starszymi. Zadanie do jest możliwe do wykonania w partnerstwie publiczno-prywatnym.	NIE	Propozycja zadania o zbyt szczegółowym zapisie. Zadanie mieści się w zapisach: Cel 5.2. Rozwój infrastruktury społecznej. Zad. 3 Przebudowa, modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poszpitalnych na potrzeby społeczne, kulturalne, edukacyjne, itp.

Lp.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	Uzasadnienie Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	R-10 („Hazeatycki”) Smołdzino – Rowy – Ustka – Pęplino – Starkowo – Zaleskie R-10 link Pęplino – Bruskowo Wielkie - Słupsk	Nazwa nadmorski dotyczyła szlaku czerwonego Unormowanie nazwy i przebiegu	TAK	
2.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Szlak rowerowy Ustka – Rezerwat Buczyzna nad Słupią – Pęplino – Starkowo – Swołowo – ok. 19 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Wykreślono
3.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić „Czarne wesele” w Klukach – ok. 90 km w obie strony,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	j.w.

4.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Szlakiem Zeppelinów – ok. 26 km; Ustka – Zapadłe – Wytowno – Machowino – Lubuczewo – Jezierzycze,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	j.w.
5.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Szlak poligonowy – ok. 28 km w jedną stronę; Ustka – rezerwat „Jezioro Modła” – Wicko Morskie – Jarosław,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Wykreślono
6.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Szlak "Słowińców" – ok. 63 km; szlak zielony; Rowy – Smołdzino – Kluki – Główny – Izbiła – Leba – Latarnia Stilo,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Wykreślono
7.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Wzniesienia Barzwickie – ok. 15 km; Palczewice – Barzowice – Naćmierz – Jezierzany,	Nie jest na terenie MOF Miasta Słupska	TAK	Wykreślono

8.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Wykreślić Szlak rowerowy Kluki – Łeba – ok. 25 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie. Nie jest na terenie MOF Miasta Słupska	TAK	j.w.
9.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	Szlak 3 pomostów widokowych na jeziorach Gardno, Dołgie Małe i Dołgie Wielkie – ok. 33 km; Rowy – Czołpino,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Wykreślono
10.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	„Kolejowy” (niebieski) – ok. 20 km; Bałamałek – Objazda – Gardna Wielka – Smółdzino,	Unormowanie nazwy i układu	NIE	Usunięto Uwzględniono najważniejsze szlaki
11.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	„Zwiniętych Torów” (czerwony) – ok. 20, 7 km; Ustka – Rowy,	Unormowanie nazwy i układu Zmienić na „Szlak Zwiniętych Torów”	TAK	

12.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100	„Do Stacji Gabel” (zielony) – ok. 18 km; Słupsk – Ryczewo – Karzęcino – Gąbino – Osieki,	Unormowanie nazwy i układu	TAK	
13.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	Żeremia bobrów i stara elektrownia wodna na Łupawie w Żelkowie – ok. 55 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Wykreślono
14.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	Wierchocińskie Jałowce – ok. 10 km; Główczyce – Siecie,	Nie jest na terenie MOF Miasta Słupska	TAK	Wykreślono
15.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Dolina Moszczeniczki” (niebieski) Słupsk – Bierkowo - Swołowo (11, 5km)	Poprawnie jak obok	TAK	Uwzględniono

Projekt pn. „Diagnoza – strategia – inwestycja – rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007 - 2013

16.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Droga Książęca” (zielony) Słupsk – Zębowo – Redęcin – Gać – Swołowo - Krzemienica – Starkowo (17 km)	Poprawnie jak obok	TAK	
17.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Równina Sławieńska” (żółty) Strzelino – Bruskowo Wielkie – Bierkowo – Redęcin – Gać – Pałowo - Staniewice (28 km)	Dodać szlak	TAK	
18.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Elektrowni wodnych” (niebieski) Słupsk – Krzynia – Osieki – ok. 58, 5 km,	Poprawnie jak obok	TAK	
19.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Pierścień Gryfitów” (czarny) – ok. 94 km, prowadzi wokół Słupska: Swołowo – Krzemienica - Wielichowo – Bydlino – Swochowo – Bukówko – Biećcino – Karżniczka – Warblewo – Dębica Kaszubska – Żelkówko – Żelki –	Poprawnie jak obok	TAK	

Projekt pn. „Diagnoza – strategia – inwestycja – rozwój miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007 - 2013

				Lulemino – Kuleszewo – Słonowice – Komorczyn – Sycewice – Gać – Swołowo,				
20.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100		Szlak rowerowy Kobylnica - Łosino - Lubuń – Żelkówko – Żelki - Kruszyna – Lulemino - Zagórki– Zbyszewo – Barcino – Korzybie - Ściegnica – Wrząca – Giełdów – Kuleszewo – Kończewo – Sierakowo – Widzino – Kobylnica – ok. 40 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Usunięto Uwzględniono najważniejsze szlaki	
21.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100		Szlak rowerowy Słupsk – Krępa – Lubuń – Żelkówko – Żelki – Leśny Dwór – ok. 18 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	Usunięto uwzględniono najważniejsze szlaki	
22.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 100		Szlak Słupsk – Bierkowo – Bruskowo – Swołowo – Redęcin – Słupsk – ok. 25 km,	Nie ma takiego szlaku w terenie	TAK	j.w.	
23.	Pomorskie	Diagnoza		„Śladami młynów” (żółty) Kobylnica – Widzino – Reblino – Runowo	Poprawnie jak obok	TAK		

	Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	101	Sławieńskie – Słonowice – Słonowiczki – Wrząca – Zbyszewo – Zagórki – Kuleszewo – Lulemino – Kruszyna – Żelki – Żelkówko – Lubuń, ok. 37, 9 km,			
24.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„Śladami zabytków sakralnych” (czerwony) Łosino – Krępa – Lubuń – Kwakowo – Lulemino – Kuleszewo – Kończewo – Sierakowo Słupskie – Łosino. ok. 23, 8 km;	Poprawnie jak obok	TAK	
25.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 101	„USB-S” Ustka – Słupsk – Bytów – Sominy „Przez Zielone Serce Pomorza” (nr 14) Ustka – Wodnica – Charnowo – Strzelino – Słupsk – Dębica Kaszubska - .Krzynia – Bytów - Sominy	Dodanie szlaku Poprawnie jak obok	TAK	
26.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 48	W przeliczeniu na 10 tys. km ² Słupsk dysponował 7 069, 8 km ścieżek rowerowych (powiat 185, 8 km), zaś w przeliczeniu na 10 tys. ludności – 3, 2 km (powiat 4, 4 km).	Jak to zostało wyliczone?	TAK	Jak w przypisie dolnym: Wyniki podajemy na podstawie danych GUS. Ponadto przedstawione dane dotyczące długości ścieżek rowerowych - dotyczą ścieżek służących głównie do celów komunikacyjnych, a nie turystycznych (wyjaśnienie GUS).

27.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 48	W Gminie Kobylnica ścieżki rowerowe miały długość 20, 1 km	Wartość zawyżona, pokazać konkretne odcinki ścieżek rowerowych	NIE	j.w.
28.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 48	W Gminie Słupsk znajdowało się 14, 3 km ścieżek rowerowych	Wartość zawyżona, pokazać konkretne odcinki ścieżek rowerowych	NIE	j.w.
29.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 48	W Gminie Ustka – 6, 2 km	Wartość zawyżona, pokazać konkretne odcinki ścieżek rowerowych	NIE	j.w.
30.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Diagnoza 41	DW nr 210 Słupsk – Głobino – Dębica Kaszubska – Niemczewo – Motarzyno – Budowo –Unichowo (34, 800 km),	DW 210 nie prowadzi już do Ustki, wyżej wypisana jako DK21	TAK	Zweryfikowano zapis DW Nr 210 Słupsk – Głobino – Dębica Kaszubska – Niemczewo – Motarzyno – Budowo –Unichowo (33,209

					km) (źródło: http://zdw-gdansk.pl/PL/184/Opis_sieci_drog/)
31.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 15	Słabe strony: dodać - brak multimodalnego węzła komunikacyjnego	Brak uniwersalnego ogólnodostępnego dworca autobusowego powiązanego z dworcem kolejowym wraz z dostępnym parkingiem park&ride	TAK
32.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 15	Do mocnych stron dodać po Parku Krajobrazowym „Dolina Słupska”: „Kraina w Kratę w Dolinie Rzeki Moszczeniczki” w tym Swołowo.	Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy został powołany Rozporządzeniem Nr 21/07 Wojewody Pomorskiego z dnia 21 czerwca 2007r. (zasadność w uzasadnieniu)	TAK

33.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 17 i 22	Do mocnych stron w rozpoznawalności turystycznej dodać Swołowo stolica Krainy w Kratę.	Swołowo wraz z zabudową owalnicową i zagrodową wraz z punktami muzeal- nymi uznawane jest za atrakcję turystyczną o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.	NIE	Zbyt szczegółowo, istnieją też inne produkty turystyczne
34.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 16	Modernizacja i budowa dróg w kierunku południowym: drogi S11, DK21.	Nie tylko modernizacja, ale budowa nowych odcinków	TAK	
35.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 16	Dodać zapis w szansach: Modernizacja i budowa dróg w kierunku węzłów S6	Połączenia drogowe do węzłów przy S-6 tj.: Sycewice, Słupsk Zachód (Bolesławice), Słupsk Południe (Kobylnica), Słupsk Wschód (Głobino), Redzikowo	TAK	

36.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 15	Budowa S6 Goleniów – Kołobrzeg- Koszalin – Słupsk – Lębork - Gdańsk	Nie modernizacja DK6 a budowa S6	TAK	
37.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31	1. Budowa, przebudowa i modernizacja dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych oraz linii kolejowych	Nie rozbudowa a przebudowa, dodano budowa	TAK	
38.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 35	a) budowa S6 Goleniów – Gdańsk wraz z przebudową węzła Słupsk Wschód (Głębino) b) modernizacja LK 202 Gdynia - Słupsk c) modernizacja LK 405 Szczecinek – Ustka d) modernizacja LK 212 Bytów - Korzybie	Opisano przebiegi jak obok	NIE	Sugerujemy, aby zapisy strategii nie posiadały aż tak szczegółowego charakteru.
39.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31	e) przebudowa DK 21 na odcinku Ustka – Słupsk wraz z budową obwodnic: Kobylnica, Miastko, Białe Bórze wraz przedłużeniem przebiegu do S-11 na południe Szczecinka (połączenie od węzła S-11 do Gwdy Małej – nowa droga)	Doprecyzowano zakres DK21	NIE	j.w.

40.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31	f) nowa droga krajowa między S-6 a S-11 między węzłami Kawno (S6) i Mostowo (S11)	dodano połączenie S6 i S11 – chodzi o wybudowanie nowej drogi krajowej omijającej Koszalin od strony południowej (połączenie dwóch węzłów Kawno przy S6 i Mostowo przy S11) połączenie przydatne do szybkiej komunikacji na południe Polski dla MOF MS – połączenie zdecydowanie poprawi dostępność komunikacyjną z południem Polski	NIE	j.w.
41.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze	Strategia 31 i 35	g) przebudowa DW 211 wraz z przedłużeniem do Miasta Słupska przez Redzikowo, ul. Gdańska	Dodano zapis jak obok po wybudowaniu S6 obecna DK6	NIE	j.w.

	Środowisko"			straci status drogi krajowej, dlatego propozycja przedłużenia DW211 do Słupska		
42.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko"	Strategia 31 i 35	h) przebudowa DW 203 wraz z obwodnicą Ustki i Zaleskich	Dodano zapis jak obok obecnie trwają prace projektowe	NIE	j.w.
43.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko"	Strategia 31 i 35	i) przebudowa DW 210 wraz z przedłużeniem do DW 203 (Zaleskie) przez Bruskowo Wielkie (obwodnica), Możdżanowo	Parę lat temu DW 210 prowadziła do Ustki, propozycja, aby przedłużyć DW 210 do DW 203 – zwiększy się dostępność i rozpoznawalność stolicy Krainy w Kratę Swołowa – turyści łatwiej mogą dotrzeć w to miejsce - oznakowanie	NIE	j.w.

44.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 35	j) przebudowa DW 208 wraz z przedłużeniem do Miasta Słupska od Barcina przez Kuleszewo, Kończewo, Łosino	Lepsza komunikacja i dostępność turystyczna Miasta Słupska na południe w kierunku Kępic, Warcina itp.	NIE	j.w.
45.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31	k) wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla zachodniej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy (DK) w kierunku na Bytów (DW 209), Chojnice (DW 212), Tuchola (obwodnica DW 240), Świecie (węzeł S5 Terespol Pomorski)	Do 2020 powstanie w całości S5 od Nowych Marz do Wrocławia, wymieniony obok przebieg wpisuje się w dostępność do S5 i Bydgoszczy	NIE	j.w.
46.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31	l) wytyczenie korytarza komunikacyjno-transportowego dla południowej ściany obszaru MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy (S25) w kierunku na Bydgoszcz, od S11 Bobolice – Białe Bórze – Człuchów (obwodnica do S22) Sępólno Krajeńskie, Bydgoszcz (węzeł S10 i S5)	Wnioskowanie o wpisanie S25 i S22 do planów dróg ekspresowych do realizacji po 2020 roku	NIE	j.w.

47.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 35	Pkt. 2: Modernizacja i budowa dróg w kierunku węzłów S6 a) wytyczenie i budowa korytarza komunikacyjno-transportowego zachodniej ściany MOF pod przyszłą drogę wyższej klasy (droga powiatowa) na odcinku Sycewice (węzeł S6) – Gać (obwodnica) – Swołowo (obwodnica) – Krężołki – Starkowo – Gołębino (DW 203)	Dostępnosc do stolicy Krainy w Kratę Swołowa, stworzenie alternatywnego korytarza między S6 a Ustką od strony zachodniej (odciążenie DK21) Projekt proponowany był do Zintegrowanych Programów Terytorialnych	NIE	j.w.
48.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 35	b) wytyczenie i budowa korytarza komunikacyjno-transportowego pod przyszłą drogę wyższej klasy (droga powiatowa) na odcinku Bolestawice (węzeł S6 Słupsk Zachód) – Bierkowo (obwodnica) – Strzelino wraz z połączeniem w ciągu ulic Lipowa Bierkowo, ul. Legionów Polskich Miasto Słupsk)	Dostępność terenów inwestycyjnych do S6 wraz z odciążeniem ulicy Szczecińskiej, 11 listopada oraz Bolestawic od ruchu tranzytowego	NIE	j.w.

49.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 35	c) wytyczenie i budowa korytarza komunikacyjno-transportowego pod przyszłą drogę wyższej klasy (droga powiatowa) na odcinku Redzikowo (węzeł S6 SSE) Jezierzycy	Dostępność do Słupskiej Strefy Ekonomicznej oraz do Parku Wodnego i Szkoły w Redzikowie, trwają prace koncepcyjne	NIE	Zamienić w zadaniach pkt. 3 (str. 31 i 35) na: Budowa dróg obwodowych Miasta Słupska
50.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 36	3. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej (budowa węzła transportowego MOF Słupska przy dworcu kolejowym od strony ul. Sobieskiego, budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru)	Projekt wpisany w Zintegrowanych Programach Terytorialnych	NIE	Sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu. Zadanie mieści się w pkt.: Cel 1.3. zad. 4. Inwestycje dot. komunikacji zbiorowej: m.in. budowa i rozbudowa węzłów przesiadkowych, wymiana taboru
51.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 31 i 36	2. Budowa ścieżek, szlaków rowerowych i ciągów pieszych tworzących spójną sieć na terenie MOF - w tym ciagi o znaczeniu międzynarodowym, międzyregionalnym i regionalnym: R-10, R-10 link (Peplino- Słupsk), M14 Ustka – Słupsk – Dębica Kaszubska – Krzynia, Droga Książęca, Do Stacji Gabel, Pierścień Gryfitów.	Doprecyzowanie zakresu i przebiegów potrzebnych ciągów o znaczeniu międzynarodowym, międzyregionalnym i regionalnym	NIE	Sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu

52.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 32 i 37	1. Identyfikacja i kreacja wspólnych produktów turystycznych – w tym marki Zielone Serca Pomorza	Przyjęcie wspólnej marki na terenie MOF certyfiko- wanej i wspólnie promowanej na arenie krajowej i międzynarodowej	NIE	Sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu
53.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 32 i 37	2. Wspólna promocja i informacja turystyczna – w tym cykliczny Jarmark Gryfitów	Cykliczny jarmark promujący gminy z terenu MOF i okolic	NIE	Sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu
54.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 34	5.2. Rozwój infrastruktury społecznej. Obejmuje działania związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury społecznej (edukacyjnej, kulturalnej, sportowej, zdrowotnej i rekreacyjnej MOF MS).	Dodane zdrowotnej	NIE	Nie ma potrzeby uszczegóławiać co rozumiemy poprzez infrastrukturę społeczną (zgodnie z uwagą nr 6 Miasta Słupsk)
55.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 34	Dodanie: 5. Budowa centrum ginekologiczno- położniczego w Słupsku przy Szpitalu Wojewódzkim ul. Hubalczyków	Inwestycja oczekiwana przez mieszkańców, poprawi bezpieczeństwo dzieci i matek	NIE	Zadanie szczegółowe – mieści się w zad. Budowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury sportowej, zdrowotnej, kulturalnej i rekreacyjnej.

56.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 42	2. Budowa połączenia Miasta Słupska, Bierkowa oraz Strzelina do Bolesławic węzła S-6 Słupsk Zachód wraz z drogami dojazdowymi ulica Legionów Polskich i ul. Grunwaldzka w Słupsku oraz ulica Lipowa w Bierkowie	Doprecyzowanie zakresu pod dokumentację projektowo- konceptyjną	NIE	Strategia ma charakter ogólny i dlatego sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu. Zapisy te winny znaleźć się w dokumentacji projektowej.
57.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 42	3. Poprawy dostępności komunikacyjnej północnej i centralnej części MOF Słupska poprzez budowę połączenia DK21 z DW213 wraz z budową nowego połączenia od Niewiarowa (bądź Siemianic) do węzła transportowego MOF Słupska przy dworcu kolejowym	Doprecyzowanie zakresu pod dokumentację projektowo- konceptyjną	NIE	j.w
58.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 42	5. Przebudowa ciągu ulic stanowiących dojazd do obwodnicy Miasta Słupska. (podać zakres i listę ulic pod konsultacje)	Zadanie wymaga doprecyzowania zakresu	NIE	J.W.
59.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 43	2. Podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska. (podać zakres i listę pod konsultacje)	Zadanie wymaga doprecyzowania zakresu	NIE	Strategia ma charakter ogólny i dlatego sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu. Zapisy te winny znaleźć się w dokumentacji projektowej.

60.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 43	2. Budowa i modernizacja infrastruktury kultury i turystyki o znaczeniu ponadregionalnym – Filharmonia w Słupsku. 3. Budowa i modernizacja infrastruktury sportu o znaczeniu ponadregionalnym – Hala widowiskowo – sportowa w Słupsku.	Wniosek o stworzenie jednej dokumentacji na budynek wielofunkcyjny – halę widowiskowo – sportową łączącą obie funkcje	NIE	Strategia ma charakter ogólny i dlatego sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu. Wniosek do rozpatrzenia na etapie tworzenia dokumentacji projektowej
61.	Pomorskie Stowarzyszenie „Nasze Środowisko”	Strategia 43	2. Budowa spójnej sieci tras rowerowych w Regionie Słupskim – powiązanie dróg rowerowych w kompleksową sieć dla MOF MS. (USB-S na odcinku Ustka – Strzelino – Słupsk – Dębница Kaszubska – Krzynia oraz Droga Książęca na odcinku Słupsk – Zębowo – Redęcin – Swolowo - Starkowo)	Sieć tras to co najmniej dwa przebiegi. Analizując potencjał oraz zrealizowane inwestycje na terenie MOF właśnie wykonanie i zaprojektowanie tych dwóch tras rowerowych w powiązaniu z R-10 i R-10 link pozwoli na osiągnięcie spójności sieci tras na dłuższym	NIE	Strategia ma charakter ogólny i dlatego sugerujemy, aby zapisy Strategii nie posiadały aż tak szczegółowego opisu. Wniosek do rozpatrzenia na etapie tworzenia dokumentacji projektowej.

					odcinku przebiegając przez wszystkie gminy z terenu MOF		
--	--	--	--	--	--	--	--

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGII TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 15 Zagrożenia	Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju i niska dostępność transportowa regionu. Zmienić: Peryferyjne położenie w przestrzeni kraju i niska dostępność transportowa regionu, jeden z najgorzej dostępnych komunikacyjnie obszarów Polski.	Podkreślenie problemu.	TAK	

2.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 15 Słabe strony	Dodać punkt: Brak w infrastrukturze zagospodarowania brzegu rzeki Słupi	Ważny problem wpływający na rozwoj regionu.	TAK	
3.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 17 Słabe strony	Dodać punkt: Brak perspektyw dla młodych ludzi, brak odpowiednich kierunków kształcenia zarówno na poziomie szkół zawodowych i wyższych w obszarze MOF.	Ważna słaba strona wpływająca na stan gospodarki w MOF.	TAK	
4.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego	Dodać punkty: -Niedostateczny rozwój odnawialnych źródeł energii na terenach MOF.	Istotne zagrożenia. Środki unijne w większości będą przekazywane na projekty w	TAK	

	na lata 2014-2020 Strona 17 Zagrożenia	-Niedostateczna ilość zawieranych partnerstw w wykorzystaniu środków unijnych.	partnerstwie.		
5. Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020 Strona 18 Szanse	Wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju regionu. Zmienić: Wzrost aktywności inwestorów zewnętrznych w tym zagranicznych, w szczególności w branżach o największym potencjale rozwoju regionu.	Zwrócenie uwagi na zagranicznych inwestorów.	TAK	
6. Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014-2020	Dodać punkty: -Aktywizacja zasobów pracy i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. -Zatrudnienie specjalistów w zakresie usług medycznych i rehabilitacyjnych w celu	Angażowanie mieszkańców w sprawy miasta, rewitalizacja społeczna. Opracowanie SWOT sfery społecznej bardzo	TAK	

		Strona 19 Szanse	zapewnienia mieszkańcom MOF należytej opieki medycznej. -Budowa kapitału społecznego, tożsamości regionalnej, a także zwiększenie partycypacji społecznej.	ogólne, niedopracowane. Czy tylko te wnioski wynikają z przeprowadzonej diagnozy?		
7.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 19 Zagrożenia	Dodać punkty: Niski poziom usług medycznych i rehabilitacyjnych.		NIE	Poszczególne czynniki rozwojowe poddane zostały analizie i ocenie pod kątem celów rozwojowych MOF MS m. in. w trakcie warsztatów strategicznych.
8.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 26 Misja	Proponuję zmianę: Misją samorządów tworzących MOF MS jest planowanie i realizacja polityki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz turystycznego przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju, uwzględniając specyficzne uwarunkowania nadmorskiego położenia.	Najistotniejsi są zawsze ludzie to oni tworzą miejsca gdzie mieszkają i wpływają na rozwój regionu z tego powodu rozwój społeczny powinien pojawić się na początku.	TAK	

9.	Stowarzyszenie Przyjaciół Słupska i Regionu	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2014- 2020 Strona 34 Punkt 5.1 Punkt 5.2	Za duży nacisk na samo budownictwo społeczne, pominięte zostały natomiast kwestie konsultacji z mieszkańcami lub remonty istniejących budynków. Dodać punkty: 5. Promocja postaw prospołecznych, rewitalizacja społeczna osób oraz wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za naszą najbliższą przestrzeń. 6. Inwestycja w kapitał ludzki 1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	Ludzie przyzwyczajają się do miejsc tworzą relacje z ludźmi, samo przeniesienie osób w trudnej sytuacji do innego miejsca nie rozwiąże problemu. Projekty powinny być poprzedzone rewitalizacją społeczną oraz konsultacjami.	TAK	Zmieniono cel 5.1. Wsparcie rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Zadania dot. budownictwa społecznego są wynikiem potrzeb – z konsultacji z gmin MOF MS. W celu 5.1 dodano zadanie: Remonty istniejących budynków mieszkalnych. Zmodyfikowano zad. 2 do celu 5.3 Kompleksowa rewitalizacja społeczno-gospodarcza... w nowym brzmieniu: 2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna Zadanie <i>Promocja postaw prospołecznych</i> – ujęto w celu 6.1 Zadanie <i>Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</i> – ujęto w celu 6.1. w brzmieniu: 3. Aktywizacja zawodowa osób
----	---	---	---	--	-----	---

					bezzrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uwzględniono zmianę brzmienia zadania 2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie MOF MS, w tym rewitalizacja społeczna Nie uwzględniono uwagi - dodać punkt: <i>Konsultacje społeczne z mieszkańcami terenów objętych rewitalizacją</i> – Nie ma potrzeby wprowadzać dodatkowego zapisu w Strategii. Są już regulacje określające zakres i sposób konsultowania działań podejmowanych i realizowanych przez jst, w tym dot. transparentności działań. Propozycja: <i>Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w pracach organizacji społeczeństwa obywatelskiego - mieć się w zapisie. Wsparcie aktywności społecznej poprzez wsparcie działalności organizacji</i>
Punkt 5.3	Zmiana: Rewitalizacja obszarów zdegradowanych MOF. Dodać punkt: Konsultacje społeczne z mieszkańcami terenów objętych rewitalizacją. Dodać punkt: 4. Podnoszenie kompetencji osób uczestniczących w pracach organizacji społeczeństwa obywatelskiego.				
Strona 35 6.1					

								pozarządowych (szkolenia, wsparcie realizacji zadań publicznych przez NGO).
--	--	--	--	--	--	--	--	---

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGII TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Gmina Miasto Ustka	Str22, w słabych stronach	Pierwszy odnośnik: Słowo „niska” zastąpić „jedną z najgorszych”	Trudna dostępność komunikacyjna	TAK	Zmieniono zapis na: Jedna z najniższych w kraju dostępność komunikacyjna i drogowa
2.	Gmina Miasto Ustka	Str26 w ostatnim zdaniu wersji tekstowej	Po słowie „turystycznej” dopisać wyrażenie „w tym uzdrowiskowej”	Ustka posiada status uzdrowiska	TAK	Uwzględniono w wizji funkcję uzdrowiskową
3.	Gmina Miasto Ustka	Str27 sformułowanie misji	Uwzględnić funkcję uzdrowiskową	Jak wyżej	TAK	Uwzględniono: Misją samorządów tworzących MOF MS jest planowanie i realizacja polityki rozwoju społecznego, gospodarczego oraz turystycznego, w tym uzdrowiskowego, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju,

					uwzględniając specyficzne uwarunkowania nadmorskiego położenia
4.	Gmina Miasto Ustka	Str32w celu 1.1, zadanie nr1	W pierwszym zadaniu dopisać po „Bydgoszczy” miasta „Ustka, Słupsk” W drugim zadaniu po słowie „mariny” dodać wyraz „rozbudowa” oraz po słowie „Ustce” dodać” w tym terminalu pasażersko-promowego”	Wykorzystanie istniejącej infrastruktury kolejowej, Potrzeba wykorzystania atutu, jakim jest bezpośredni dostęp do morza,	Nie uwzględniono pierwszej uwagi. Zad. 3. zmieniono – otrzymuje brzmienie <i>Budowa mariny/centrum żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminalu promowego pasażersko-towarowego</i>
5.	Gmina Miasto Ustka	Str32 w celu 1.2 Zadanie 1	Dopisać: w szczególności budowa systemu komunikacyjnego mającego na celu odciążenie ruchu kołowego (szczególnie w okresie sezonu letniego). Dopisać zadanie 3: Obejście miasta Ustka tzw. obwodnicą południową.	Duże natężenie ruchu kołowego w centrum miasta powoduje utrudnienie dla ruchu pieszego.	Ze względu na ogólny charakter zapisów w Strategii proponuje się zapis - nowe zadanie w brzmieniu: <i>Poprawa skomunikowania drogowego Ustki ze Słupskiem</i>
6.	Gmina Miasto Ustka	Str.33, cel. 3.1 Zadanie 1 i 2	W zad. 1 dopisać: m.in. w kierunku wydłużenia sezonu turystycznego, np. turystyka zdrowotna, biznesowa.	Maksymalne wykorzystanie istniejącej planowanej infrastruktury turystycznej. i	Zmodyfikowano zapis zad. 1 i 2 TAK

			W zad. 2 dopisać: z podkreśleniem funkcji uzdrowskiej.	Ustka posiada status uzdrowska		
7.	Gmina Miasto Ustka	Str.33, cel. 3.2 Zadanie 1, 2	Zad. 1 Uzupełnić o ścieżki rowerowe. Zad. 2 po słowie „słupskiej” dopisać „/mariny”	Słowem „ścieżka” określa się trasy rowerowe z uszlachetnioną nawierzchnią	TAK	Zmodyfikowano zapis
8.	Gmina Miasto Ustka	Str.35, cel. 5.2 Zadanie 3	Dodać osoby niepełnosprawne		TAK	

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Andrzej Lipski	Kluczowe zadania str. 42	Przebudowa odcinka korytarza transportowego drogi 210 wraz z drogą powiatową, mostem w ciągu tej drogi oraz drogami gminnymi na Osiedlu Północ <u>oraz budowa ścieżki rowerowej na odcinku Głobino – Dębica Kaszubska</u>	Przebudowa odcinka transportowego drogi 210 powinna wiązać się docelowo z usprawnieniem połączeń komunikacyjnych w ramach MOF oraz poprawą bezpieczeństwa na przedmiotowym odcinku	NIE	Planowana przebudowa drogi obejmuje również budowę ścieżki rowerowej.
LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi

1.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s. 5 Czy w MOFS jest gm. Dębica Kaszubska? Czy gm. Darnica jest poza MOFS?		DĘBNICA KASZUBSK A – TAK; DAMNICA - NIE	Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Słupska powstał w oparciu o umowę partnerską podpisaną dn. 02.04.2014r. przez przedstawicieli następujących jednostek samorządowych: Miasto Słupsk (Lider Projektu), Powiat Słupski, Miasto Ustka, Gmina Ustka, Gmina Słupsk, Gmina Kobylnica oraz Gmina Dębica Kaszubska.
2.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s. 5 Cytat: „Celem opracowania dokumentu Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020 jest realizacja ponadlokalnych, wspólnych działań rozwojowych” Czy celem strategii jest realizacja przedsięwzięć?		NIE	Celem strategii jest umożliwienie realizacji wspólnych działań, w tym realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych i „miękkich”

3.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	SWOT s. 15 „Korzystne warunki naturalne dla rozwoju energetyki, w tym odnawialnej.” Proponuję wykreślić „w tym” chyba, że poza energetyką odnawialną autor miał na myśli energetykę jądrową. ----- „Budowa małej obwodnicy Słupska, która poprawi komunikację międzydzielnicową w mieście” Obwodnica ta zyska status dr krajowej, więc znaczenie jej będzie większe i istotne w komunikacji MOF północ – południe.	TAK	Zmodyfikowano brzmienie zapisów na; Korzystne warunki naturalne dla rozwoju energetyki odnawialnej. Budowa małej obwodnicy Słupska, która poprawi komunikację w MOF na linii północ-południe.
4.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s.17 „Działalność Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. za pośrednictwem Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej”	TAK	Zmodyfikowano zapis na: <i>Działalność Pomorskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.</i>

			PARR nie działa za pośrednictwem SSSE ----- „Istniejący port morski i rybacki w Ustce oraz małe porty rybackie i turystyczne zlokalizowane na wybrzeżu.” Na wybrzeżu MOFS istnieją dwa porty ----- Do szans w sferze gosp. dopisałbym „urealnienie kierunków kształcenia na słupskich uczelniach wyższych pod kątem rzeczywistego zapotrzebowania rynku pracy”		Zmodyfikowano zapis na: Istniejące porty w Ustce i w Rowach oraz przystanie morskie Dodano zapis: Urealnienie kierunków kształcenia na słupskich uczelniach wyższych pod kątem rzeczywistego zapotrzebowania rynku pracy”
5.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s.31 „2. Budowa mariny i portu w Ustce.” Port już jest, powinno być ... rozbudowa portu w Ustce celem przystosowania go do potrzeb obsługi rozwijającego się sektora morskiej energetyki wiatrowej.	TAK	Zmodyfikowano na: Budowa mariny/centrum żeglarstwa i rozbudowa portu w Ustce, w tym budowa terminala promowego pasażersko-towarowego

6.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s.32 „1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.” To samo jest na str. 36		NIE	Uwzględniono uwagę Gminy Kobylnica nr 8 w tym zakresie
7.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s.35 „Wybudowana marina i port” Jw. Port jest wybudowany, tu raczej chodzi o przebudowę i rozbudowę.		TAK	Zmodyfikowano na: <i>Wybudowana i rozbudowany port marina</i>
8.	Jarosław Teodorowicz	Strategia	s.43 „2. Budowa i modernizacja infrastruktury kultury i turystyki o znaczeniu ponadregionalnym – Filharmonia w Słupsku.” Proszę zweryfikować listę zadań. Np. powyższe wykroczyło poza filharmonię.		TAK	Wykreślono w pkt. 2 „turystykę”

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGI TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Mocne strony strefa przestrzenna/ 15	W miejsce zapisu: „Duże zasoby przestrzeni, w szczególności w gminach Ustka, Słupsk oraz Kobylnica” proponuję zapis: „Duże zasoby przestrzeni, w szczególności na terenie gmin wiejskich MOF”.	Proponuję szerszy zapis, który uwzględni również Gminę Dębica Kaszubska (która powierchniowa jest największa), chyba, że chodzi o określone zasoby przestrzeni wówczas należałoby doprecyzować jakie.	TAK	
2.	Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Analiza SWOT sfera gospodarcza 17	Do słabych stron w obszarze gospodarki powinni się również wskazać: „Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy”.	Wskazane czynniki również mają istotny wpływ na rozwój gospodarczy	TAK	

			Do zagrożeń w obszarze gospodarki: „Niska dostępność transportowa MOF”			
3.	Marta Przylata - Urząd Gminy Kobylnica	Tabela 2. Cele strategiczne, operacyjne i zadania/32	2.1.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. Proponuję zmianę opisu celu operacyjnego z: „Obejmuje działania związane z modernizacją lub budową sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i deszczowej, w tym budowa, modernizacja oczyszczalni ścieków”. na: „Obejmuje działania w obszarze gospodarki wodno – ściekowej związane z modernizacją lub budową sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, oczyszczalni ścieków oraz budową systemu zbierania, odprowadzania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej.	Zapis rozszerzono o inne działania w zakresie wód deszczowych. Wprowadzono korektę językową kanalizacji to zarówno kanalizacja sanitarna i deszczowa, więc zapis sieci kanalizacyjnych w zasadzie obejmuje już kanalizację deszczową.	TAK	

			Grupy zadań-Proponuję zmienić zapis w zadaniu 1 z: „1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych i deszczowych.” na „1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej. oraz wprowadzenie jeszcze jednego zadania: 4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej”.			
4.	Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Tabela 2. Cele strategiczne, operacyjne i zadania/32	II. CEL STRATEGICZNY - WYSOKIEJ JAKOŚCI ŚRODOWISKO Cel operacyjny: 2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej. Obejmuje działania związane z poprawą efektywności energetycznej oraz z modernizacją i	Zapis jest szerszy, równocześnie otwiera możliwości w zakresie projektów dotyczących instalacji odnawialnych	TAK	Obejmuje działania związane z poprawą bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i cieplnej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz wszelkie działania wspierające takie inicjatywy”.

			źródła energii		
		termomodernizacją infrastruktury społecznej (w tym szczególnie szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, świetlice) oraz działania wspierające takie inicjatywy. Proponuję zapis na: „Cel operacyjny: 2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej. Obejmuje działania związane z poprawą bezpieczeństwa energetycznego, efektywności energetycznej i cieplnej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii, głównie w układzie generacji rozproszonej oraz wszelkie działania wspierające takie inicjatywy”. Proponuję zmienić zapis w zadaniu nr 2 z „2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym termomodernizacja szkół, ośrodków zdrowia, świetlic)”			

			na „2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym: poprawa efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE)”. Proponuję zmienić zapis w zadaniu nr 3 z: „3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji. (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji).” na „3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji)”.			
5.	Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Kluczowe zadania Środowisko przyrodnicze	Wykreślić „Zarządzanie wodami opadowymi na terenie zlewni rzeki Słupi- analiza geoprzestrzenna spływu wód	W związku z brakiem możliwości zrealizowania w terminie	NIE	Uwaga niezasadna w związku z wykreśleniem „kluczowych zadań”

	infrastruktura komunalna / str. 42	powierzchniowych z obszaru zlewni	określonym w uod zadania konieczne jest jego usunięcie.		
6.	Kluczowe zadania Środowisko przyrodnicze infrastruktura komunalna / str. 42 Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Zmiana nazwy zadania z: „Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej” na: „Budowa instalacji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej”	Zmiana zapisu umożliwia realizację inwestycji z wykorzystaniem elektrowni wiatrowych (wariantowo) oraz instalacji do produkcji energii cieplnej (uzupełniająco)	NIE Uwaga niezasadna w związku z wykreśleniem „kluczowych zadań”	
7.	Kluczowe zadania Infrastruktura drogowa i transport zbiorowy / str. 42 Marta Prezlata - Urząd Gminy Kobylnica	Zmiana nazwy zadania z: „Przebudowa ciągu ulic stanowiących dojazd do obwodnicy Miasta Słupska” na „Zapewnienie sprawnego dojazdu do obwodnicy Miasta Słupska”.	Dostosowanie nazwy zadania do stanu faktycznego. W związku z prowadzonymi rozmowami z ZIM zakres inwestycji będzie obejmował również budowę niezbędnej	NIE Uwaga niezasadna w związku z wykreśleniem „kluczowych zadań”	

				infrastruktury.		
8.	Karolina Dalszewska - Urząd Gminy Kobylnica	Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji strategii / str. 36	II. Cel strategiczny - wysokiej jakości środowisko 2.1.Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej. Grupy zadań - zmienić zapis w zadaniu 1 z: „1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych i deszczowych.” na „1. Budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej. Wskaźnik Zmiana z: <i>Długość zmodernizowanej / zbudowanej sieci kanalizacyjnych i deszczowych</i> ” na: <i>Długość zmodernizowanej / zbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej</i> ” oraz wprowadzić zadanie: 4. Budowa sprawnego systemu gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania wód opadowych i	W związku z proponowanymi zmianami w nazwach zadań oraz wprowadzeniem nowego zadania należy wprowadzić analogiczne zmiany w tabeli wskaźników.	TAK	

			roztopowych w tym: retencja powierzchniowa i podziemna, budowa kanalizacji deszczowej”.			
			Wskaźnik: <i>Długość zmodernizowanej / zbudowanej sieci kanalizacji deszczowej</i> <i>Objętość zbiorników retencyjnych</i>			
9.	Karolina Dalszewska - Urząd Gminy Kobylnica	Tabela 3. Zadania w ramach celów operacyjnych oraz wskaźniki i terminy realizacji strategii / str. 37	II. Cel strategiczny - wysokiej jakości środowisko Cel operacyjny: 2.2. Poprawa efektywności energetycznej i cieplnej. Grupy zadań - zmienić zapis w zadaniu nr 2 z „2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym termomodernizacja szkół, ośrodków zdrowia, świetlic)” na „2. Modernizacja, rozbudowa infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej (w tym: poprawa	W związku z proponowanymi zmianami w nazwach zadań należy wprowadzić analogiczne zmiany w tabeli wskaźników.	TAK	

			<i>efektywności energetycznej oświetlenia zewnętrznego oraz budynków użyteczności publicznej, a także wykorzystanie OZE)".</i> Grupy zadań - zmienić zapis w zadaniu nr 3 z: <i>„3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji. (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji)."</i> na <i>„3. Wsparcie termomodernizacji i likwidacja niskiej emisji, rozwój energetyki rozproszonej (np. edukacja, informacja, promocja rozwiązań, wsparcie finansowe dla wybranych inwestycji)".</i> Wskaźnik Proponuję dopisać wskaźniki dla działań edukacyjnych i informacyjnych <i>Liczba publikacji</i> <i>Liczba akcji edukacyjnych</i>		

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGII TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 17	Jest: Istniejący port morski i rybacki w Ustce oraz małe porty rybackie i turystyczne zlokalizowane na wybrzeżu. Istniejące porty w Ustce i w Rowach oraz przystanie morskie	Nomenklaturę związaną z portami określa ustawa o portach i przystaniach morskich, według której na wybrzeżu zlokalizowane są porty lub przystanie morskie. Nie ma natomiast portów rybackich. Rybacki może być charakter	TAK	
2.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 22	j/w	j/w	TAK	

3.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 31	Jest: Budowa mariny i portu w Ustce. Propozycja rozbudowa lub przebudowa portu, gdyż port w Ustce istnieje	Port w Ustce istnieje.	TAK	
-----------	------------------------------	--	--	------------------------	-----	--

LP.	Zgłaszający uwagę	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga / str.	TREŚĆ UWAGI (PROPOZYCJA ZMIAN)	UZASADNIENIE UWAGI	PRZYJĘCIE UWAGII TAK/NIE	UZASADNIENIE Wykonawcy w przypadku odmowy uwzględnienia uwagi
1.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 15	Duże zasoby przestrzeni, w gminach Ustka, Słupsk, Kobylnica oraz Dębica Kaszubska	W treści nie występowała gmina Dębica Kaszubska, która również posiada duże zasoby przestrzeni	NIE	Uwzględniono uwagę Marty Przelata Gmina Kobylnica nr 1.
2.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 17	Istniejące porty w Ustce i w Rowach oraz przystanie morskie	Nomenklaturę związaną z portami określa ustawa o portach i przystaniach morskich, według której na wybrzeżu zlokalizowane są porty lub przystanie morskie. Nie ma	TAK	

				natomiast portów rybackich. Rybacki może być charakter		
3.	Gmina Dębница Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 19	Pozytywne na tle kraju i podregionu słupskiego wskaźniki demograficzne	Nigdzie nie funkcjonuje określenie podregion słupski.	NIE	Nomenklatura odpowiada podziałowi wg danych NUTS2 (podregiony Polski)
4.	Gmina Dębница Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 19	Jak ma się zapis o pozytywnych wskaźnikach demograficznych (mocna strona) do postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, migracji i spadku liczby urodzeń.	Czy niniejszy zapis się nie wyklucza?	NIE	Część 1. – dotyczy stanu obecnego, gdzie wg wskaźników sytuacja jest korzystna na tle kraju Cz. 2 – dot. procesów - obserwuje się trendy negatywne.
5.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 22	j/w		NIE	j.w.
6.	Gmina Dębница Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 22	Wysoka rozpoznawalność turystyczna obszaru nadmorskiego (Ustka i gmina Ustka, Słowiński Park Narodowy + produkty turystyczne)		NIE	Weryfikacji czynników dokonano na podstawie analizy SWOT/TOWS i poddano weryfikacji z Zespołem Strategicznym

7.	Aleksander Duszny	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 31	Budowa mariny i portu w Ustce. Propozycja rozbudowa lub przebudowa portu, gdyż port w Ustce istnieje	Port w Ustce istnieje.	TAK	
8.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 32	Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, w tym oczyszczalni przydomowych	W przypadku rozproszonej zabudowy efektywniejszym rozwiązaniem jest budowa przydomowych oczyszczalni niż budowa sieci.	TAK	
9.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 32	3. Rozwój produktów turystycznych	W kontekście zapisów SWOT	TAK	Zmodyfikowano zapisy zadań
10.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 34	3. Budowa mieszkań socjalnych + komunalnych	Na terenie MOF-u występuje deficyt mieszkań komunalnych	TAK	

11.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 34	1. Rozbudowa, modernizacja infrastruktury edukacyjnej (szkoły, świetlice, przedszkola + żłobki).	W kontekście zapisów SWOT	NIE	Zmodyfikowano zapis na ogólny (bez nawiasu)
12.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 34	W punkcie 5.2 brakuje działań na rzecz osób niepełnosprawnych		TAK	Zmodyfikowano zapis
13.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s. 35	Wskaźnik związany z budową marina – powinno być wybudowana marina i rozbudowany/przebudowany port	Port w Ustce istnieje	TAK	
14.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.36	Liczba, wartość projektów/ działań planistycznych dot. monitoringu i poprawy ruchu komunikacyjnego – dot. wsk. 1, 2 i 3	We wskaźnikach nie powinna być wartość	TAK	

15.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.38	Liczba imprez zorganizowanych w partnerstwie – czy to muszą być tylko imprezy organizowane w partnerstwie?	To, że coś jest we wspólnym kalendarzu nie oznacza, że musi być realizowane w partnerstwie	TAK	Doprecyzowano: Liczba imprez objętych wspólnym kalendarzem
16.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.39	Liczba i wartość projektów związanych z budownictwem społecznych	We wskaźnikach nie powinna być wartość	TAK	
17.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.39	Liczba i wartość projektów związanych z budownictwem socjalnym	j/w	TAK	
18.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.40	% mieszkańców korzystających z sieci Internetu, czy nie lepiej ilość mieszkańców przyłączonych do szerokopasmowego Internetu	łatwiej zmierzyć	TAK	

19.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.41	Liczba i wartość projektów/ działań promocyjnych	We wskaźnikach nie	TAK	
20.	Gmina Dębica Kaszubska	j/	Liczba i wartość projektów/działania promocyjnych	j/w	TAK	
21.	Gmina Dębica Kaszubska	Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska s.42	Przebudowa odcinka korytarza transportowego drogi 210 wraz z drogą powiatową, mostem w ciągu tej drogi oraz drogami gminnymi na Osiedlu Północ w Dębicy Kaszubskiej	Brakowało lokalizacji	TAK	

Dr Marcin Haberla

Doktor nauk ekonomicznych, wykładowca Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Doświadczony badacz i trener. Z badaniami związany od 2003 roku. Ma na swoim koncie ok. 100 zrealizowanych projektów badawczych dla takich firm i instytucji, jak Kaufland, Dijo, Mitsubishi, JZO Sp. z o.o., Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Wrocławskie Centrum Transferu Technologii, Wrocławski Park Technologiczny, Urząd Miasta Wrocławia (Wydział Zdrowia – badania społeczne), Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Podlaskiego, Pomorskiego, Urząd Miasta i Gminy w Nysie, Urząd Miasta i Gminy w Brodnicy, Starostwo Powiatowe w Koninie, Starostwo Powiatowe w Trzebnicy czy Program Rozwoju Gospodarczego dla Metropolii Silesia. Jako trener w ostatnich pięciu latach zrealizował ponad 80 warsztatów oraz programów szkoleniowych. Akredytowany trener przy Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Posiada certyfikat Trenera Biznesu uzyskany po ukończeniu cyklu szkoleń Pakiet kompetencji trenerskich realizowanych przez firmę BRAINSTORM. Certyfikat nr 127/06/2014. Autor lub współautor blisko 30 artykułów naukowych, monografii i podręczników akademickich.

Członek zespołu badawczego w projekcie: "Klastry jako nośnik innowacyjności przedsiębiorstw i regionów. Weryfikacja i implementacja modeli azjatyckich w warunkach gospodarki polskiej"; projekt finansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki NR 2011/01/B/HS4/00639, lata realizacji 2011-2014. W ramach projektu realizowano badania w klastrach w Japonii (Tokyo, Nagoya) i Indiach (Bangalore).

Współautor raportu częściowego "Możliwości funkcjonowania i rozwoju klastra rekreacyjno – ruchowego w województwie opolskim" w ramach projektu „Klastry – badania warunków funkcjonowania i możliwości rozwoju w woj. opolskim” Projekt Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu nr II/POKL/8.1.2/25/2010. Projekt realizowany w ramach Priorytetu VIII Regionalne Kadry Gospodarki, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki i budżetu państwa.

Obecnie uczestniczy w miejskim programie stypendialnym Mozart, którego celem jest opracowanie strategii marketingowej dla Reserveo Nowe usługi dla turystyki medycznej Sp. z o.o. uwzględniającej opracowanie wspólnej oferty podmiotów rynku medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem w tej współpracy powiązań kooperacyjnych.

Celem głównym projektu jest przygotowanie w ramach strategii marketingowej oferty skierowanej do cudzoziemców, korzystających z usług medycznych w Polsce, a tym samym zwiększenie liczby osób odwiedzających i korzystających z tego rodzaju usług we Wrocławiu i w województwie dolnośląskim.

Specjalizacje:

- badania rynkowe,
- marketing,
- strategię JST,
- marketing terytorialny wraz z przygotowaniem produktu turystycznego,
- public relations,
- budowa własnego przedsiębiorstwa,
- strategię marketingowe.

Dr Marcin Haberla

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

RECENZJA

dokumentu „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020” oraz „Diagnozy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska”

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020” wraz z „Diagnozą Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska” jest dokumentem bardzo ambitnym, uwzględniającym aspiracje społeczności potrafiącej określić i ocenić mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenie wynikające z otoczenia zewnętrznego. Kolejny okres programowania będzie w dalszym ciągu czasem rozwoju regionów i miast, którego impulsem będą środki interwencji Unii Europejskiej.

Przedstawione do recenzji opracowanie składa się z dwóch części: diagnostycznej oraz strategicznej. Nieznaczące uwagi do dokumentu dotyczą głównie części strategicznej, która obejmuje wizję, misję, cele, wdrażanie, monitoring i ewaluację strategii.

W części strategicznej w pierwszej kolejności sformułowano wizję rozwoju. Wizję celowo umieszczono we wstępie, ponieważ to od niej rozpoczął się proces współpracy, ponadto jak twierdzą sami Autorzy, taka też jest logika tworzenia nowoczesnych dokumentów. Następnie określone zostały kierunki oraz cele strategiczne i operacyjne realizacji strategii rozwoju obszaru funkcjonalnego.

Po pierwsze wydaje się, że trafnie określony został horyzont czasowy dokumentu do roku 2020. Takie ustalenia ram czasowych wynikają z nowej perspektywy unijnej. Warto jednak zastanowić się, czy taka strategia nie powinna wychodzić poza bieżący horyzont polityczny (4-5 lat). Doświadczenia innych strategii wskazują, że dłuższa perspektywa czasu, stwarza szansę na skuteczną jej realizację.

Poprawnie opracowana została struktura dokumentu, uwzględniająca wymogi stawiane przed takimi opracowaniami. Właściwie przeprowadzono diagnozę stanu obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska. Sama strategia została słusznie wyłączona z części diagnostycznej, dzięki czemu struktura jest przejrzysta i łatwa w odbiorze dla czytelnika. Autorzy prawidłowo posługują się terminologią analizy strategicznej.

Część diagnostyczna opracowana została na podstawie:

- analizy dokumentów strategicznych,
- analizy danych statystycznych,
- spotkań konsultacyjnych na terenie poszczególnych gmin z udziałem przedstawicieli partnerów projektu,

- badania charakterystyki miejskiego obszaru funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF), funkcjonujących w nim powiązań oraz zasięgu obszaru przy wykorzystaniu zarówno metod jakościowych, jak i ilościowych.

Prawidłowy dobór źródeł wskazuje w sposób kompetentny i komunikatywny powiązanie tworzonego dokumentu z innymi dokumentami strategicznymi.

Prezentowana w diagnozie charakterystyka MOF Miasta Słupska wskazuje m.in. na: umiejscowienie i ludność MOF Miasta Słupska, struktury przestrzenne, infrastrukturę drogową i komunalną oraz transport publiczny, zatrudnienie i rynek pracy, przedsiębiorczość lokalną i rozwój gospodarczy, kulturę i zabytki, edukację, ochronę zdrowia i pomoc społeczną, turystykę i sport. W dalszej części diagnozy zaprezentowane zostały wyniki delimitacji oparte na:

- delimitacji miejskich obszarów funkcjonalnych stolic wojewódzkich, w odniesieniu do delimitacji MOF Miasta Słupska,
- delimitacji MOF Miasta Słupska bazującej na waloryzacji przestrzeni,
- analizie otoczenia zewnętrznego.

Właściwym rozwiązaniem jest podsumowanie opracowanej diagnozy, gdzie w skrótovej, aczkolwiek przejrzystej formie przedstawione zostały dobrze wyselekcjonowane główne problemy rozwojowe całego obszaru funkcjonalnego wraz z wewnętrznym potencjałem oraz ze wskazaniem możliwości jego wzmocnienia.

Podsumowując część diagnostyczną Autorzy zgromadzili obszerny materiał literaturowy i faktograficzny ze źródeł wtórnych oraz pierwotnych, pochodzących z badań własnych, które we właściwy sposób i poprawnie merytorycznie zinterpretowali przedstawiając wiele ciekawych poznawczo i aplikacyjnie wątków.

W części strategicznej („Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020”) prawidłowo zbudowana została analiza SWOT. Analiza została przeprowadzona w trzech klasycznych sferach:

- *sfera przestrzenna*, która obejmuje zagadnienia związane z przestrzenią i środowiskiem
- *sfera gospodarcza* związana z zagadnieniami odnoszącymi się do przedsiębiorczości,
- *sfera społeczna* uwzględniająca zagadnienia związane z kapitałem ludzkim.

W każdej z diagnozowanych sfer wykorzystano tę samą technikę analizy SWOT, czyli wskazane zostały mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, a następnie, krótkie i adekwatne podsumowanie wskazanej sfery. Przyjęcie przez Autorów klasycznej metody analizy uważam za wystarczające. Autorzy w dużej mierze koncentrują się na aspektach, w których istnieje bądź istnieć może realny wpływ rządzących Słupskiem na np. wzmocnienie silnej, bądź eliminacji słabej strony. Niemniej zdarza się, że niektóre problemy w omawianej analizie adresowane są do innych podmiotów („(...)Niska skuteczność reform systemowych w kraju w zakresie polityki społecznej(...)"). Co prowadzić może często do wniosku, że nic nie można zrobić we własnym zakresie, co w dalszej perspektywie przekładać się może do zwolnienia realizatorów strategii z odpowiedzialności za jej wykonanie. Podsumowaniem analizy SWOT jest diagnoza korelacji, która wskazuje, że MOF MS powinien obrać realizację umiarkowanie agresywnej Strategii, bowiem mocne strony korelują w największym stopniu z szansami jakie pojawiają się w otoczeniu.

Nie budzi wątpliwości sposób określenia przez Autorów wizji i misji Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska. Wizja i misja od strony formalnej zostały zdefiniowane poprawnie, zgodnie ze sztuką programowania strategicznego, a ich warstwa treściowa odpowiada syntezie najważniejszych wyzwań wynikających z części diagnostycznej. Pozwala to więc na poprawne rozpisanie priorytetów, ustalenie celów strategicznych i operacyjnych, jak również na rozpisanie

zadań w ramach celów operacyjnych wraz ze wskaźnikami i terminami ich realizacji oraz interesariuszami (zarówno podmioty wdrażające dane rozwiązanie, jak i odbiorcy działań). Cele zostały przygotowane i zdefiniowane zgodnie z zasadami, a wyznaczone wskaźniki i harmonogram wydaje się być realny do wykonania.

Należy również zaznaczyć, że w omawianej „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Słupska (MOF MS) na lata 2014-2020” do jej wykonania i realizacji jej celów służyć będzie sprawny system oceny skuteczności realizacji Strategii, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Wymaganiem koniecznym i merytorycznym opracowania każdej strategii jest nie tylko określenie co należy w przyszłości realizować, ale wskazanie również źródeł finansowania tychże działań. Wymóg ten został przez Autorów spełniony, w rozdziale Budżet/finansowanie zaprezentowano podstawowe źródła finansowania działań zamierzonych w Strategii.

Z mojej perspektywy Strategia jest opracowana logicznie, dlatego też oceniam ją bardzo wysoko i myślę, że może stanowić dobrą podstawę do prowadzenia efektywnej bieżącej polityki rozwoju miasta. Kończąc, warto również zaznaczyć, że zaletą recenzowanego dokumentu, oprócz kwestii merytorycznych, jest jego zwięzła, prosta i przejrzysta forma. Dzięki temu staje się on przystępny praktycznie dla każdego czytelnika/użytkownika.